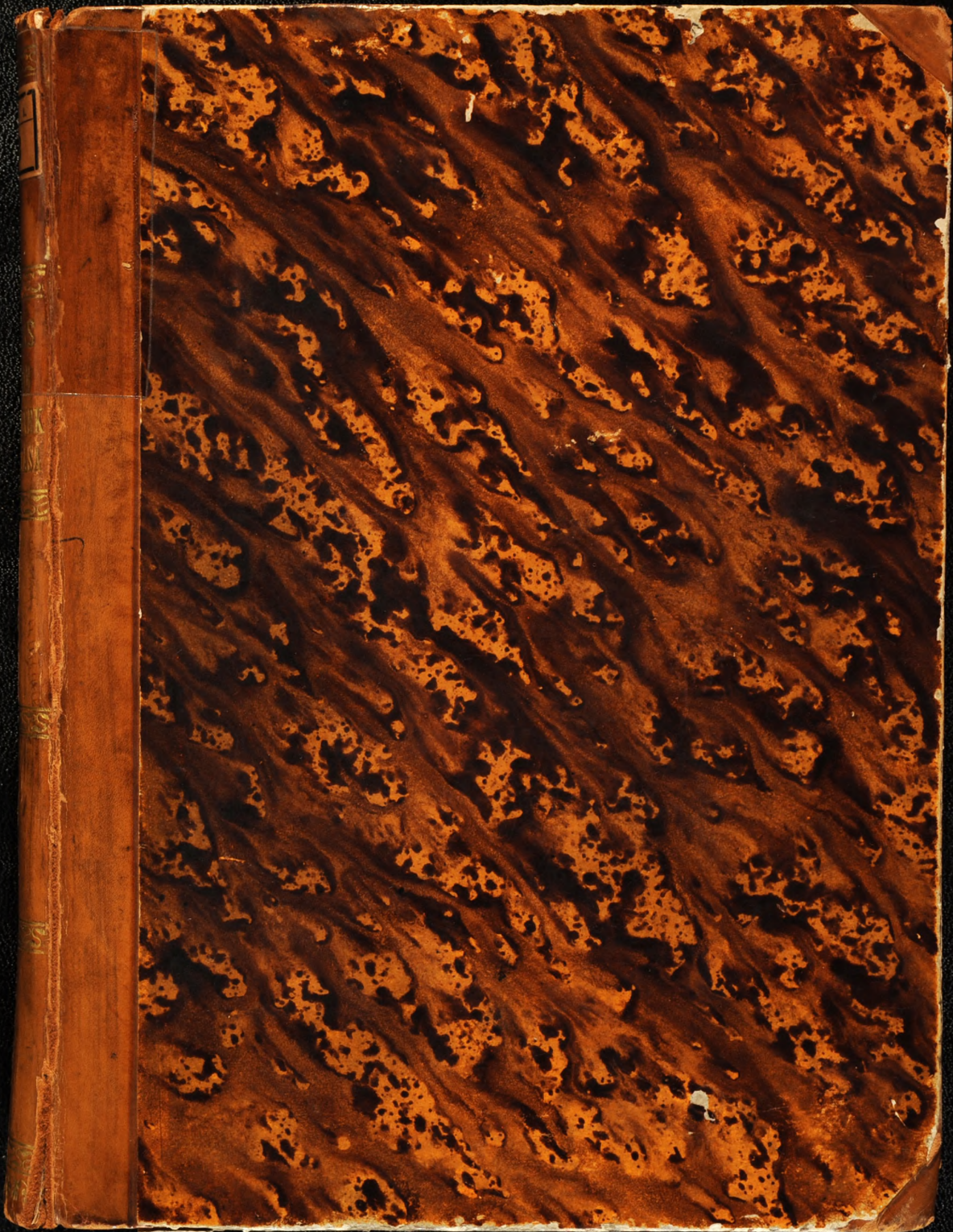

10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

RMK I.

58

MELIUS

SZ. JÓB

KÖNYVÉNEK

FORDÍTÁSA

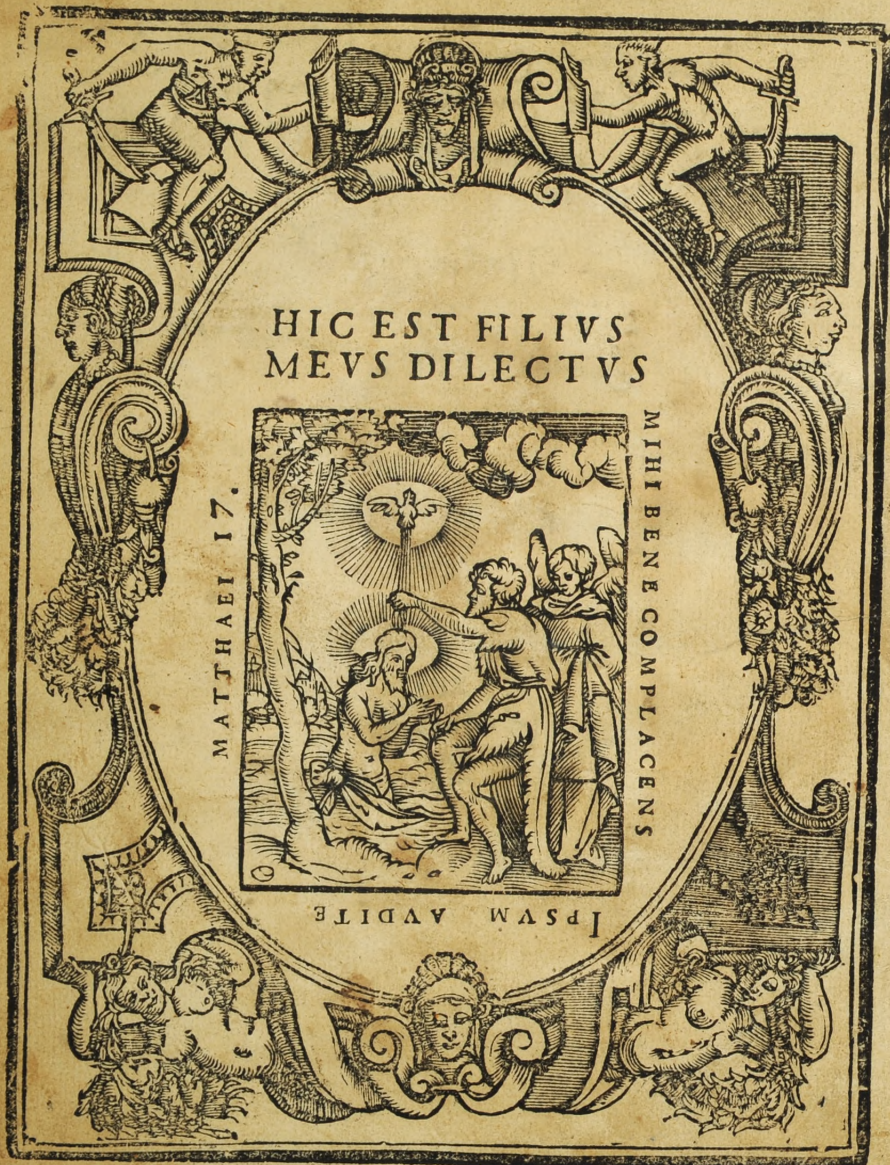

Edgion gŕen mmden utolih udwzst gŕmth
to gŕntol mmden Bolvng pŕtŕnŕ
salutem egraciam nostram

Salgsmeg Uram azefönorgesim
amŕt Dimitŕ forŕn man mŕtŕs Domŕre

A SZENT IOB

KÖNYVENEK A SIDO NIE-

LVBÖL, ES A BÖLCZ MAGYAR-
zók fordításából, igazán való fordí-
tása Magiar nyelvűre.

EZECH. XIII.

Ha mikoron a földön lakónép en ellenem ve-
tend, s-en eséget, dög halált, fegüert boczándok
reiaiok, hog ha a Noe, a Daniel, es a Iob hárman
ott lelendnek, úk az ő lölköket meg saba-
dittiák az ő igasságokban, de az ő fi-
okat, leániokat meg nem
sabadittiák.

IOB XIII.

E két doldot ne mield en velem, es en akkor atto orczad elől
nem reitezem: Atto büntető kezdet meg sevidd en volam; es a
te rettegető félelmed meg ne rettenexien engem.

V A R A D O N

Niomtattatott, Raphael Hoffhalter által.

M. D. LXV.

*Tarkas Lajos Könyv-
sarából. 1873. Dec. 10én*

AZ OLVASOKNAK.

Matt: 23.

Mar: 16.

Acto: 1.2.

1. Cor: 7. 14

Esa: 19. 28.

29.

Miként a predicatorokat az e kiünnia Isten hog valaminén a
nieluen a Iuhok vadnak, azon nieluen predicatorianak az hiu-
eknek, es ne bolondoskodgának az idegen értelmenélkül valóssá-
ual: Ig a Bibliatis az e karia hog minden fele nieluen legien, s min-
denek érezték az o akarattiat. A Sidoknak is a Bibliat közönseges
nieluen iratta, hogy mind fersu, az sony állat érezté, tanüllia, érezté
belöle Vra akarattiat. Hát ördög tanácsian iárnak achik az e ka-
kogiak hog nem kel a Bibliat, semmi Conciocat Magiar nieluen czi-
nálni. Ezeket kárhoztattia az Vra prophetaul.

Aß. Iob könyve felette hasznos, de igen nehéz, Soha az egész Bibli-
a sem találj nehezebb textust, értelmet mint aß. Iob. En ammint
a Sido nieluból, a Vatablus, Munster, es Genevaajak fordításából
hozza tértem, azon igieket sem s ig fordítottam, hog sem a Sido
textus bötüiet, sem az értelmet el nem hattam: Nec verbum

verbatimum, sed verbi cum sensu coniunxi. Akit a

Sido textus citálásából meg lacz. A vetus transla-

tioból na tég ítéletét, hanem a Sido textus

ból, ha ahoz nem tuc, az ítéletnek

békét higgy, mert cecus

de colore.

PETRVS

MELIVS.

A NAGYSAGOS MAGOCZI
GASPARNAK, A VALASZTOTT MA-
XIMILIAN Imperator fű Capitánniának E-
gerben, Torna, Heues es Borsod vármegie Ispán-
niának etcx: Es a Maffai EVLALIANAK a
Nag: Magoczi GASPARIAMBOR es hú ház-
társanak, az ania bent egháznak hú daikájának,
az Attia Istentül Christus Iesusért minden
lölki es testi ioknak büvölködését
kiünnia, AMEN.

(,)
BIZONIABA MELTAN ^{Iob 7.}
mongia bent Iob a köröstién ember ele-
tit vitézkedésnek itt e földön. Mert mi-
olta a Satan el esett, es az emberi nemzet éppen
meg maratt vala az o igazságába, es Istentül ada-
tott sétségébe, mind az olta azon forgódik a Sa-
tan, hog mint önön magát az o keüely hazugsá-
gával, es az o rendinek meg nem tartásával el ci-
té es meg öle: Ig eleitül fogva azon forgódik ez
iregh Satā hog az embertis ki vegie az o rendi-
ből es termésfeiből, az o hazugságával meg öllie,
es el vesesse: ^{Ioan. 8.}

De miért hog az hiueknek a Iesus Christus fog-
ta pártiokat, es o viaskodik o erettek, a Satan fe-
iét ha- ^{Gen. 3.}

):(ij

Ez. 9. 11. iét hatalmát, erejét el rontotta, s-minden birodalmát el vőtte, nem árthat semmit az hiueknek, sem seméliekhez, sem marháiokhoz az hiuek-

Ez. 10. 14. nek nem ter, s-nem meris járulni. Eggik oka ez:

1. Pet. 2. 3. Mert rab à Satan es kötve vagion, semmit Isten

Iob. 1. 2. 3. hatalma, engedelmenélkül sem az hiueken, sem

Iude 1.

Ioan. 9. 12. 13. 16. az hitleneken nem mielhet, mint Isten bota, fű-

Luc. 9. 17. része es bekerczgie. Másik oka ez: Mert az hiuek

Psal. 17. 18. 25. erős vára, bástiaija az Isten, acki az hiueket kör-

34. 91.

niül vőtte, az Angialockal tábort iáratott az hiuek körniül: Mind ő magokat, s-minden marháiokat őltalmazza à I E H O V A, mint à ő. Iobnak.

Hog peniglen à Satan keüely erejét es hatalmát inkább czűfollia, es semmié tegie, giakorta ő bebozattia az hiueckel hog baijt vijon à Satan

Iob 1. 2. 3. 7. ő vélek. Az őrdögis penig meg kéri az hiueket,

Matt. 26. hog mind marháiokat, es mind ő magokat ron-

czá, meg proballia es rostallia, Isten ellen zűgötassza őket: S-miként az erős az őny állaton es férfin hatalmat von, s-ug rontá el é világot, Igy most Isten à giarló az őny állatokat erősiiti meg es fel feguerkesteri, s-ezeckel bozattia sembe à Satant, hog az erőtelen föld fazokak által czűfollia es roncza à Satan keüely erejét.

Szinte ig kéré meg à ő. Iobnak marháiat, fiaiit,

es az

es az őn őn testét. Isten Iobbot igen igaznak mongia, à Satan penig hypocritanak mongia. Mindénel késerri, késergeti Iobbot, de Isten tülsoha őtet el nem fakashtatua. Miért? Mert à tellies sent Háromság meg eskütt az hiueknek, hog őket el nem haggia. Az Attia ezen eskütt hog az ő kegielmet ackit lölkéueles esküüéséuel az hiuekhez kötött, az ő lölkét iggiét ackit az hiueknek adott soha el nem vébi. Soha az Attia kegielmétül az hiueket sem Isten haragia, sem à Satan, sem feguer, semmi háború, késertet el nem fakashtatua. A fu Isten ezen eskütt hog ő mi emanuelünk, az az: velünk lakozó Isten, mi feiünk, fériünk, mi nekünk meg eskütt akkor mikor hog verünk ből fel vőtt, hog soha el nem hagy az ő fogadásiért, es esküüéséiért, örök feleségül hozzáija vőtt, noha mi vétettünk, hűtönket meg segtük, de ő hitlenül el nem hag, hanem bűnné, átocká leßen mi ertünk, ammi fantalan sok parázna bűneinkért az ő feiét vísi à plengér alá, es ő magát veti à Törüeny átka alá, s-nem hagy minket őrdöcké el vesnünk. A Satannal, é világgal, à testel, à bűnnel baijt vitt minden ellenséginkel, à Satan őtet meg probalta, késerlette, főtotta, verte, ezért hog mi nekünk soha az ő késertésé, dühössége ne árthas-

):(iij son,

Ez. 54.

Hier. 31. 32.

Rom. 5. 8.

Psal. 77. 89. 103.

Ezech. 16.

Ose. 1. 2.

Rom. 8.

2. Cor. 5.

Gal. 3. 4.

Ioan. 12. 13. 16.

Matt. 4.

son, mert Christus meggyőzte őtett. Nekünk azért a Christus kezeltünk, paponk, mi értünk az ő
Rom. 3. ítélő attia igazságának a Törvény ítéleti szerént ő
 rök halállal, es mindé Isten iofági építésével meg
 fitetett: Ha ki minket vádol, föld, be árul Isten
 féki előtt, kefert, ami bűneinket forgattia előnk-
 be es azzál rőtögetnek, a Christus attia előtt pro-
 catorunk, es mi értünk mindennek meg felel,
1. Ioan. 1. 2. 5.
Rom. 8.
Ebr. 7. 9. es ott esedezik mi értünk, senkinek sem hagy
 kárhóztatni. A fent Lélek erre eskütt hogy ő-
 ijs minket el nem hagy, hanem mint Isten fogla-
 ló zálagia az örök életre tart, vigasztal, es igaz-
 gat minket, minden ióra vezet, minden bűnt
 el ront.

Bizoniába azért noha az V r lölki testi niaua-
Matt. 16. liackal meg vér, mindé marhánkat a Sátánal es
1. Cor. 4. 10. 11. az ő tagiájual el véteti, es a niakon czápdosó ör-
2. Cor. 4. 5. 11. 12. dögöt, az az: a lölki probat rajunk tartia, de so-
 ha lehetetlen dolog hog Isten az hiueket el hag-
Psal. 77. 89. hassa, el vethesse, kegielmet ő tölök el foghassa,
Esa. 54. 59. mint az V r mongia: Ha vétnek ellenem eg sem-
 pillantásig haragomba meg verem őket, de örök
 ké valo kegielmemet en ő tölök el nem véssem,
 Soha en őket el nem haghatom, mert ha az ő löl-
 ki probájokba es háborúságokba el hadnám vál-

tozás

tozás lenne az en fogadásomba. Mint hog azért
 egy máksem iofág sem testi sem lölki nincz oly,
 kit Isten nem ad: Ig eg máksem háború czák egy
 fűniog czipés sem eshetik, sem lehet az hiueken,
 sem testekbe, sem marháokba, ackit Isten nem
 boczátna ő reálok. Ez világ azt itéli hog mi min-
 dennél hamissabbak, s-gonosbak vagiők, s- azért
 vér Isten, mint a Iob baráti azt itélék a Iob felől,
 hog illienigen meg niomorodott, azért lőtt, mert
 mindeneknél gonozb, de Isten meg hamisítá ő-
 ket. Mostis Isten meg hamisítottia az okat, ackik
 a fántalan sok háborúság benvedésből minde-
 neknel gonozbnak itélnek. Maga czialhatatlan
 iegye az hiuek fűségának, es kőrőftienségének
 az háborúság.

Tij Nag: láttam hog iofágtokba, marhátok-
 ba, hi retekbe a Belial fiaij vádlása miatt, kárt
 es fidalmat vallottatok, s- minket hiueket e vi-
 lág czűfságnak, mosléknak, es bolondnak itél,
 de Istennek mi drága fiaij, nagy feiedelmek va-
 gionk, drága ammi halálunk. Fű vcge
 a feiedelmek keczének e volna, hogy az V rnak
 meg rólott házát épitenéjék véle, oskolákat, tani-
 itókat segéicének, az Isté igéijét ki teriesztenéjék,

de iaij

de iaij: Most à fok hízelkedők, ciffrák, iáték,
fok duló kóborló had emésti meg, es azok é-
fik meg à Lázár kenierét.

Keuesen daykalkodnak az Vr háza körniül.
Ebbe à te Nag: neuc el az Vr előttis, hogy noha
Ejai. 49. szabadságodért fokat költél, de mégis senki nem
mér anniét az Vrak s-még à fejedelmek közzü-
lis költeni, ammeniet immár te Nagy: költött. Ki
rül mind Isten előtt, s-mind è világ előtt vallást
tétek. Igen neuetik à keuély dufok ezt, de à Ma-
mon ördög emésti, es lopia el pénzeket, à Chri-
stusnak semmi nem iút benne. Az Isten azért tij
Nag: lölki es testi aijándékuiat meg álgia, maga-
zattal fereffen mint Abrahamot, Sarát, es attij
Matth. 10. kölczégtekrül el ne feletkezzék. Ha à pohár hi-
deg vizért meg aijándékoz az Vr minket, bizony
fokkal inkább meg azért acki több egy pohár viz
nél. Tij Nag: aijánlom azért è könyuet, ackit à
tij Nag: kölczégéuel niomtattattam.

1. E könynek sommaia ez: Első, Isten testi, lölki
ostorral proballia az hiueket, ezért hogy az ör-
dögé apaggion, es az Istené épüllion ő benne.
Sem io, sem háború csak eg mák sem sem eshetik
az hiuek semélién, testén lölkén, fajjn, marhá-
iján, semmi kárt sem valhatnak Isten akarattia, ta-
nácza, es engedelmenélkül. Máso-

Második: Senki Istennel nem pörölhet, sem *Iob 4. 3.*
fegyherik akarminémü keppen proballia: Min- *Ejai. 40. 41.*
den teremített állat semmi Istenhez képest, hát I-
sten előtt soha igaz tífra sem lehet, mint à véges
à véghetetlennel soha nem egy arániü.

Harmad: A Satan, az hitlenek azt hazuggiák
hog Isten à lölki probat, kárt, betegséget, minden
ostort azért boczáttia az hiuekre hogy úk min-
dennél gonosbak, Isten gyűlöli őket, s-el kárhoz *1. Pet. 1. 2.*
tak. De Isté azt itéli hog mint az arany annál tíf *Pro. 3.*
tab mennél inkább égetik, az hiuek annál iobbak *Ely. 12.*
mennél inkább Isten őket veri. Szereti mint *Psal. 12.*
1. Cor. 4 10. 11.

Attia Isten az ő fiat, s-azért veri,
es hogy ez világgal el ne
vezessenek azért ve-
ri. Isten tar-
czón meg.

Debreczenbe 25. Nouembris. A. D. 1565.

PETRVS MELIVS
Pastor in Debre-
ezen

A SZENT IOB ^{Folium 1.}

KÖNYVENEK IGAZAN

valo fordítása, Magyar nyelvre, A Sido
nyelvből, es a Bölcz magyarázók
fordításából.

Sommaia.

Iobnak iamborságát, diczereit, a Iob meg kísértését, es az őfi-
a ij leant rettenetes halálát, iob sága elrablását, s-mind ezekről Iob
nak hála adását, es békesség benvedését.

Caput I.

1.

ALA EGY FERFIV az Vz földében, ackinek Iob
vala neve: S-uala penig ez az
ember tőkélletes, egésen es iā-
bor élető, es a Szent Háróm-
sag főlő, es a gonoztol el távozott es el szakatt
ember vala:

Iobnak iambor-
sága, kije ilik
mindé keresztien
nek követsni.

2. Születtettek vala penig Iobnak hét fia, es
három leany: Ennek az ő iof sága ennye va-
la: Hét ezer Iuhaj valának, es három ezer Teu-
éij, öt száz fiantó Okrei, s-öt száz Szamarij va-
lanak. Házába valo család penig főlörte igen

Iob gazdagsága

A

lok vala

A SZENT IOB

sok vala: Vgan annicra hog ez éferfi nagyob
es gazdagb vala à Kedennec, az az, napkelet
felé lakozó népeknek minden fainál.

*A Iob fiaj iollak
nak.
Ack fiaj: Bára
hoc, azca nē 10.*

*Az Iob fiaj ren-
del vengelték
eg nall, Az ő fü-
lejek napra ki
ki mind f is lako
dóttak, szelid.*

*Aryak tijs ig kő-
nörögietek fiaj
zokert.*

*Az Angyalok I-
sten előt állnak.
4. Reg. 22.*

3. El mennek vala penig à Iob fiaj, es lakodal-
mat csinál vala, kiki mind az ő születé na-
pian az ő házába: Es elküldvén, el hiuattyák
vala az ő három hugó-kat, hogy ennének es
innának az ő bátyiockal egyetemben.

4. Lön penig ez hogy az egy másnak rendel-
valo vendéglésnek napiaj elő forgottak es el-
keröltek volna, kővetet bozár vala Iob, es
meg bementen őket, bent dologhoz (az ál-
dozathoz kéliti vala őket) Es felkelvén reggel
à Iob, meg égeteth áldozatot višen vala fel,
mind az ő hét fiajnak számok szerént. Merth
ezt monga vala Iob: (Ezért áldozó fiajmért)
mert ne talam az en fiajm vétkeztenek, es
vizfa áldottak, az az, meg káromlottak az ő
fiúokbe az E L O H Y M T, az az, à Szent Háró-
ság Istét: Igezelékedik vala penig az Iob min-
den naponként (az ő fiajért valo áldozatba).

5. Lön penig ez egy bizonyos napon, s-imé el-
jűvén az E L O H Y M fiaj (az io Angyalok)
hogy az I E H O V A előt állván vduarlanának,
Be iű-

KÖNYVE.

Fol.

2

Be iűvő penig à Satanis ez Isten fiaj közzé.

6. S-monda à I E H O V A à Satannak, No hon-
nat iűv te Satan? Felelè à Satan az I E H O V A
N A C f-monda: Im à földet mind be kerőlén
es el iáram, s-im onnat iűvők.

*A Satā mint v-
bőhère, az sen
körni forgaték*

7. S-monda az I E H O V A à Satannak: No ue-
tédé te atte fiuedet, es ugyan iól ebédbe uódé
az en solgámat az Iobot, hogy nincz ő hozzá
hasonlo à földön, acki ollian egigiűtökélle-
teses egyarant valo igaz, es Isten felő ember
uolna, es ki ugy el távoznécik à gonoztol,
mint à Iob.

*A Satan k-ről a
földön lakó nép-
t, hog bűnre bánta
sa: Hát minden
ember uigazg-
zó.*

8. Felelè az ellenkedő Satan az I E H O V A-
N A C f-monda: Nemde oknélkül es hciaba
tiszteliè az Iob az Elolhimt? (Bizony nem ma-
gátol uagion ez.)

*Iob Isten felő I-
sten ereit uel.*

9. Nemde te uagió Isten az, acki Iobbot
mind köröslén körniül, árokkal es sçu nniel
fontad körniül? Mind az ő háza népét,
s-mind ualamiè uagion, de te nőtéd körniül
mind köröslén körniül? Te áldottad meg az
Iob keze munkáit, s-ezert neuekedék es fa-
porodék meg az ő iobága.

*Az Isten à kör-
t ent mind nio-
szánuul körniöl
uagió, es ocalmaz-
za Psal. 27. 38.*

10. De kérék hog most ved rea Iobra atte ke-
zedet es

A ij

zedet es

A SZENT IOB

Senki az hiuek
marháiat el nem
veheti Isten taná
czá es akar attije
nelkül.

A Satan még az
ebének sem art-
hat a keresztényen
nek az Isten en-
gedelménélkül.

Minden gonosz
bűn téved, dűlö kö-
borlo es Teluilo
latrot Isten a Sa-
tannak ad, es a
Satannal haitat-
ta a lüntetése.

2. Thef. 2.
2. Reg. 24.

zedet, es verd meg, s- ueddel mindenét vá-
lamié vagy on ő nekij, s- bár nem iol legyen
dolgom, ha semtül sembe vizfa nem áld, es
meg nem átkoz.

11. S- monda az I E H O V A à Satannak: Imé
valamié vagy on az Iobnak, im- mind a te ke-
zedbe es hatalmadba adom, czák hog az ő ma-
ga semélichez ne niúcza a te kezedet, es meg ne
báncz: S- mindiart ki fordúla à Satan a I E H O
V A seméij elől.

12. S- lön ez eg bizonios napon: Imé a Iob fiaij
es leánij éfnek, es bort iénak vala az ő bátiok
nak, acki első fűlött vala, annak az hazába.

13. Kőuet iüue a Iobhoz s- monda: Atte Ökre-
id fántnak vala, s- a Szamárókis czák ott kőr-
niül a fűnön őriztetnek vala, s- imé nag herte
léséggel a Sababol iőt dűlo sereg rea rohana,
es el haita az Ökröket es Szamárókat, es atte
ifü folgaidat mind fábliara haniák, es czák e-
gedöl en magam fáladhaték el, hog en te ne-
ked hirtt tegyek.

14. Még ez é kőuet befél vala, s- imé azon kőz
be iüue más kőuet s- monda: A fent Három-
ság fene hertelen le esék az égből, s- meg giú-
tuán

KÖNYVE.

Fol.

3.

tuán mind meg eméfté az Iuhokat es az ifü
pafóiokat, es czák egyedöl en magam fzalad
haték el, hog teneked hirtt tegyek.

15. S- még ezis é folga fól vala, s- azonba iuta
más kőuet s- mōda: A Chaldęufok három kob
zō seregeket szerzének, es nagy hertelen rea-
iok útuen a Teuékre el haitak őket, es az ifü
folgakat a fábliá éliuel le vágak, es czák egye-
döl ennen magam fálattam el, hog en te ne-
ked hirtt mongyak.

16. Még ez é kőuet fól vala, s- azonba más kő-
uet iuta s- monda: Atte fiaijd es atte leanid Iob
éfnék es bort iénak vala, az ő bátioknak acki
első fűlött vala, az ő hazában, S- imé nag sebes
fél iőue a puzta felől valo reőről, es annak az
háznak (ackibe Iob fiaij valának) a négy feg-
letit meg úté, es az gyermekekre rea fákada,
es meg olé őket, es czák egyedöl ennen ma-
gā fáladhaték el, hog te nekéd hirtt mongyak.

17. Fel kele azért ezt haluā a Iob, es el fagga-
ta es hasogatá az ő ruháiat, es meg borotual-
tatuán az ő feiét, le esék a földre, es hálát ad-
uán kőniörgé.

18. S- monda Iob: Me zételen iöttem en ki az
A iij en aniam

Barmait vergeti
Satan Iobnak-
lőfőre

Az után fi-
aíjch öli meg:

Az ördög selet
támazta az Vr o
reicuel, es meg
öli az Iob gyer-
mekit.

Tijs kereszténye-
nek penitencia-
törzások az ha-
borub, de kétség
be ne esseick.

Köszöcsékijhár
ullottak a Iobot,
es minden dolgo
tokat bizzátok
Istenre.

A SZENT IOB

en aniam méhéből, ismeg mezéelen térek viz
faoda, a honnat ki iöttem: A I E H O V A atta
volt, ismeg a I E H O V A vötte el (hajimat iofa-
gimat,) Legyen állandó es diezérteffék a I E
H O V A neuc.

19. S-mind ebbe é késérteibe es nagy kárual-
lásbais nem vérkezék Iob (bügódással), es sem
mi faitalan bolond befédet nem főla Isten
ellen.

Magyarazat.

1. Az VZ földében) Sidoul VZ, De hunom: Hus. Az VZ
földre vala az, ahol először a Nachornak az Abraham Söp Attia
nak es az ő bittjának fia Hus es Bus, a kik a Melchaul Sület
tek vula, lakának. Az Hus vnokaia volt Iob, es Abraham ide-
id vián vala: Az van az. Edom vag az Esar fiaj lakának ott az.
VZ földébe. Iob azért Nachor fia, a ki a Tharenak az Abra-
ham attijának közepe fia vala.
3. Kiki mind) uich iomo) mind az ő napian: az az, A Iob hét
fiának hét háza volt, rendezgik a másikat az ő sületése na-
piára vendégge hujta, hogy egzik el hujta, a töbys a másikat el
hujta.
4. Meg senteluen) Vaie kudessom) az az: Meg senteli vala ő-
ket. az az: Eg hét mulva őket az áldozathoz, es kőmörge hoz-
késiti vala, minden faitalanságot el fogia vala őket. Minde-
nik fiáért eg egy tulkot áldozik vala. Vízba áldották) Beraku
Eli hujm) Meg áldották a Iehout, az az, mag átkozták, nem di-
ezértek őt.

AI EHO

KÖNYVE.

Fol.

4.

18. A Iehout atta) Minden közeppen embernek ezt kel miel-
ni, illien vallást kel tenni: Az annia méhéből semmit nem ho-
zott, hanem ezác vért, bünt mézélenséget. Hög meg halis
mezéelen kel el menni, semmit el nem vihet. Hát azt mon-
gya: Valami vagyok, lölköm, testem, életem, mozgás, marham,
mind Isten adománia. Ha iofagomat, testem, lölköm el vész,
méltán mielő, mert őé, ő atta volt, ismeg az őéet vérsi el.
Bünt hoztam aniamlo, bünt mielemham-g büntetis, méltán
mielő, mint igaz biro, nem fegyhetem rea, mint az Tolu-
nem főghetik, ha meg bünteti a biro. Halát egy azért az V-
nak valamiuel Beret, ne eselkétégbe, ha hazad iofagod el
vész, Vra l. fia l. feleséged, a gá fia meg holtak. Mert Isten ig-
végezte, ig ik rta ate életed, azért ig kellett lenni.

17. Bolond befédet) Lo natan tiphá Le lobijm) nem ada oknél-
kül vala bolondságot Istennek, az az: Nem vérkezék ebbe,
hög ő az Istent karomlotta volna, es hög méltán, oknélkül
ezélekednek, hozsú befédet sem illeté az Istent, mint az I-
stentelenek azt morgák: Hát Isten volnál, siamat, vramat,
marhamat el nem vennéd.

Sommaia.

Iobot kéri a Satan késebe hog meg verie, Iobot az ő felesége
buzitja, es az ő három barátai Iobot látogatják es bankodnak.

GAPVT II.

1. L On ismeg ez eg bizonyos napon, s-el iüuc Mint eg Kiraly
Lnek az E L O N Y M fiaj, hogy allananak es előt, az io es ho-
vduarlanának az I E H O V A előtt, s-el iüuc a- her Solgák áll-
maz Satanis az Angyalok közé, hog őis vd- nak, Ig a Iehout
uatlana a I E H O V A előtt. előt az io es go-
noz Angyalok ál-
2. S-monda az I E H O V A ama Satannak, linak,

*A Satan minden
kor kerüli a hi-
ueket hog be niel-
lie. 1. Pet. 5.*

*A Satan ez vi-
lag, mindenkor
kerik Istent, hog
az hiueket meg
eméssze.*

*De Istén soha azt
né miueli, csak
hiába dühösködik
az hiuek ellen.
Mat. 26. Lu. 22.
Apostolokat, az
Petertis kéri a
Satan.*

A SZENT IOB

(acki Iobbot késérté): No honnat iűű te Sa-
tan? Felelè a Satan s-monda à I E H O V A N A C
A föld be keröléséből, es annak be iarasából
iűűök.

3. S-monda à I E H O V A ama Satannak. No
vetédé atte fiuedet à Iobra az en folgámra, es
látadé s-uódé ötet esedbe, hog nincz à földön
ő hozzá hasonlő ferfi, acki ollian egigiű, tőkél-
letes, egenes erkölcsű es Isten félő, es a gonoz-
tol el tauoznécik vgan, mint az Iob, à ki mind
cz oraigis (a nagy háborubais) vgyan erőssen
meg marad, az ő tőkélletességében. Azert te
Satan csak hijába indérál fel engem, es (meg
kéréd az ő iofagát) hogy en à Iobot csak hja-
ba oknélkül be nielliem es meg emésem.

4. Felelè amaz Satan à I E H O V A N A C s-mo-
da: No az éber még az ő bőrt hufoltol, s-min
den iofagát, valamié vagyon, erthe aggya az ő
életeiért, csak azt tathassa meg: De kérlek v-
gyan bisoniába, boczáld rea csak Iobra atte
hatalmas kezedet, es verd meg az ő czionta-
it, es az ő husát: Bär el vezűek hogy ha fémbe
nem áld, az az, ha vgyan féműl fémbe téged
meg nem ákoz.

Monda

KÖNYVE.

Fol.

5.

5. Monda à I E H O V A ama késértő Satan-
nak: No imé en atte kezedbe es hatalmadba
adom az Iobot, de ig, csak hog meg őriűd löl-
két, (es meg ne öld őtet)

6. Ki iűűé ezt haluan à Satan à I E H O V A or-
czáia elől, es meg veré à Satan Iobot vndok
főkélies, es gonoz kozuarral, az ő lábai talpai
tol fogua mind à feic teteieig.

7. Vön azert Iob eg éles czérepet kezébe, hog
az ő sinniedékes vndok varát magáról le va-
karnáia, es à Iob az rűt gancos porba es hamu
ba ül vala.

8. S-monda Iobnak az ő felesége: Mire hog
te mégis meg maracz atte tőkélletes es egigiű
fégedben? Algiad vizűa, es átkozd meg az Is-
tent s-haly meg.

9. S-monda Iob az ő feleségének. Te fűinte vű
föld möst mint eg ama bolond aűsoniállatok
közűl: Nemde hogy ha à iőt io neuen vűt-
rűk el aűent Háromság Istentűl, à gonoztis es
à háboruságot io neűé kellé vűnűk? S-mind
ebbe e nag kiaba es háboruba nem vűtkezűk
Iob az ő aiaakaua (es nem morgódűk)

10. Meg hallák à Iob három baráti, mind eze-

B

ket,

*Iobot à Satan
meg kéri Istentűl,
Isten kezébe ag-
gia, hog tetsűt, löl-
ket késűtse, de a
zert csak a te-
sűt verűd, de
meg ne öld őt.*

*Mikor Isten à Sa-
tan reűűk bocűt
ria, minden niaua
liűaűl meg verű.*

*Nag késűtet az
hiueknek a go-
nosť feleség.*

*Acki à iőt el vű-
zi az Vrűt, a go-
nosťis io neuen
vegűd, Mert műd
kettűt Isten agy-
gia. Esa. 45. Sopht.
1. Bűkűtűgeűk a
hiuek, a háboru-
ban.*

ket égonoſ haborút es kint, acki à Iobraiúnd
es álla: Azert kiki mind az ő lakó heliéról à
Iobhoz iúúének:) Neuek ezek à Iob baráti-
nak): A Themā városbéli Eliphaz, à Sucz vá-
rásbéli Baldad, es à Naamarbéli Zophar: E-
zek egienlő képpen mind eggiút tanácztót tar-
tanak es el végezék, hog el mennének à Iob-
hoz, es egetembe ſennednének es bānkodná-
nak ő vélé, es hog meg vigasztalnáiak à Iobot.

Hát tijs köröz-
venek Siriatok
es ſenuegiotok à
Sidokk. l. Ro. 12.

Ruhákat hiſogat-
rick. kiueliellen-
tik földalmokat.
Port hiniének ki-
uel ielentik alá-
zatoságokat.

A Porba ülnek
mert egetembe a
kornak Iobbal ſé-
uedni. Hát ne la-
kiálte fiſſ. n mi-
kor látod ſeleba
rátod romlását,
es ne örül ſenki
k. an.

11. Fel emeluén ezek az ő ſemeket fel tekinté-
nek nagy tauol földön, es meg nem elmér-
heték Iobot baráti (az ő vara miat): Nag-
ſen ſoual kiáltanak azert à Iob baráti, es
iaygatnak vala, es kiki mind el haſogató az
ő ruháiat, hamuas port hiniének az ő feiek-
re, oda fel az ég felé foházkoduán.

12. Hét napig es hét eijel ülének azert Iobbal
az ő baráti à földön, Es csak egy ſót ſem ſól-
hatnak vala Iobnak, mert látaſ hogy à nagy
keſerőſéges banat es ſáidalom igen meg ő-
regbölt vala, es el hatalmazott vala.

Magyarazat.

1. A Satanis hog vduarlanak) Lehit iazeb all Iehoua. Hogg
meg állana à Iehoua előtt) az az: Hogg tijs mint hohér ott ſol-
gálna Iſtennek az hiuek probálásába, az hiúlenek büntetésébe.

Látod hogy még à Satanis Iſtentül vár, Iſten botá, es ſeiſſéie,
mint à hadak es több oſtorok. Hát ſem az io, ſé à gonof Angia
lok né mielhetnek ſemmi, Iſten ereie es paraniſolatiánélkül.

4. Az ő börtét) ő bead or) az az, A börtös hiſt, az huſert, az
az, Ezert nem átkozza téged, ſazert maratt Iob az ő köröſ-
tyenségebe, mert csak kiúol verted iofágába: De törd meg
csak önnön magát az ő teſtbe, meg látod Iſten hog még à bü-
vítés érté ag gia hog életét meg tarcza, az az, Nem csak iofá-
gát, de még à teſtét, büre ſakadásátis érté ag gia az ő életi ol-
talmáért, Mint à vité zhezét, tagiat el vágattya maga olta-
lmaért, Ha teis Iobbot teſtbe meg vered, bár ha meg nem áld ſé-
be, az az, ſemmi ſembe meg ſijd, en el vezſek.

6. Fűkélies varral) ſchim Sidoul, ſenniedék, tapafos var, mint
ama kőſoſon, acki ſeiek ſoha meg nem gíogíul.

8. Algiad) Berek Elohim) Az az, Algiad à ſent Háromſá-
gon Nekic ig értik kőndörög Iſtennek ſhaly meg. De ezt iegzi:
mongy gonofit átkozd, haly meg: Mert azt mongya à ſeieſé-
ge hog ne marággion meg à iamborságba. Maſik oka ez: Mer-
Iobbis bolondnak mongia.

Sép értelem ez, hogy az Iſten előtt, csak hiába vádollaſ ör-
dög az hiueket, mert ſoha Iſten el nem vezheti őket.

Sommaia.

Iob ſugódik, átkozódik, es az nag ſáidaló miat panaſolkodik: Es
átkozza à napot, acki ſületett.

CAPVT III.

1. Ez dolgok vtán hog ezek ig lőnek meg nità Iobot Iſten ő ma-
Iob az ő ſáiat, es meg átkozá az ő ſületéſe gára haggia egy
napiat, keſerueſen kiálta à lob es móda: El ves keueſé, azert à
ſen az éber morog es ac

B ij

A SZENT IOB

*Közdik. Hát so-
ha nincs oly szét,
kit ha isten ő ma-
gara hagy, hogy
nem átkozódik.*

És az a napackin enfülettetté, el vezé az éczá-
ka ackibe azt monta (követ) Am ferfiui
magzat fogantatott.

2. Az a nap kibe születtettem sötétléggé ual-
tozzék, Az Isté azt a napot meg ne keressé (es
uizéa többé ne hozza) onnat felliül, se uilá-
gos fényességet arra ne támaszon.

3. A sötétlég es az hálalárniéka, (az az, a po-
kolbéliék sötét uaksága) meg sötéttsé azt a
napot, Es a sötét földhő fogia be es lakiek azon
a napon, es a napnak az ő kelesues eméző hé-
fége ijeszé el azt a napot.

4. Azt az éczákát (ackiben fogantattam) a söt-
ét homály fogia be, Ne eggesőliön es ne adas-
sék az eztendő napiához, se a hō fām ű hol-
napok számába be ne iüün, Söt inkább az, az
éczáká legien czák magának egedül ualo, ör-
uendetes ének sző ne mennien be abba az éczá-
ka, (es senki abba ne uigaggion).

5. Atkozzák meg azok azt az éczákát, ackik
az ő születélek napiát kárhoztattiák, es kélszek
chez hog fel támaszák az Leuiatant, az az, (ac-
kik sirnak bākodnak hog heiába halāstak.)

6. Annak a sötét elő alónak (ackibe fogan tatti)
az ő czil

*Bol' dság ez hog
a napot árk 22
Iob, mert nem a
nap oka a mi hábo-
rujagunknak ha-
nem a bűn Ro 8.*

KÖNYVE.

Fol. 7

az ő czillagi sötétöllicnek meg, vária a uilago
flágot, de el ne iüün, es a piros hainálnak az
szemöldökhöz hasonlo fényességet, az éczáká-
nak estuécie ne láthassa, Ezert hogy az en szül-
émnek acki méhébe hordozott az ő méhe ai-
taiát be nem szarta, es így el reitetté uolna az
en feneim elől a nag kelesőséges fáidalmat.

7. De mire hog mihent ki iüttem azen an-
iám méhéből hogy meg nem holtam? Hogy
nem multam ki mindiárt e uilagból? Mire
hog engem (a Bábak es Daikák) térdékre uöt-
tenek? Mire löttem e uilagra hog en a czé-
czét sōphassam.

8. Mert ha en ackor (hogy löttem, el niugotia
uolna) most ueszteg fegdegelném, niugon-
nám, allunnám, s-nagy czéndelességem uolna
most ott nekem, (Most testem a földbe alun-
nék) a királioekal es e földnek tanácsos népei
uel, ackik magoknak a puzta helieket fel épi-
tik uala: Auag a feiedelmeckel meg (holtam
uolna a porba alunám) ackik nek araniok uolt,
ackik az ő házokat be tölük uala eüüst pinzel.

9. Auag mire hog mint az idétlen germekeket
el reitik, hogy nem reitettek el engemet is, es

B iij

most

*Ackinek Isten
magzatot ad, a
méhet a gyermek
tartót meg nitia,
hogy a mag bele
me hessen, Acki-
nek nem ad be
sária hogy a mag
oda be ne mehe-
ssen.*

*Az emberi erő
es érdé ez, hog
az Isten es ate-
remtet állatokat
átkozza, mibeli
Isten eleibe kel.*

*Látodé az hiuek
kijmulása ezen-
des niugodalom,
a sziluszik, niug-
sik a porba loam.*

*5. Dan 12. Ale-
lek vigasz, nem a-
luszik diczeni az
Vrat Apoc. 6.*

*14. Esa. 26.
Mind segény bo-
dog egarant meg
hal, pija kiraly,
gyüt a feiedel,
de el marad lel.*

*Az idételenek a
ekik életkembe-
rebrazaok ua-
gion, fel támad-
nak. 4 Efd. 2. 47.*

*Minden latornak
hatalmasnak ereiét
elűzi az halál.*

*Az hiuek uingof-
nak a más uilá-
gon, az hitlenek
götrödnek, Luc.
16.*

*A niomorúltak
kínátiak az há-
lalt Eccici. 40.*

*Az uilág fiaij né-
örölnek az halá-
lak, de az hiuek
örülnek.*

most nem uolnék? Vag mint a czecz sopók (ac-
kik anniók méhébe meg holtak) es nap uilá-
got nem látnak, (mire hog énis ott nem hol-
tam meg?)

10. Ott a serbe az hitlen gonofok, meg szün-
nek az feniegető dulaftol, ott a porba niugof-
nak ackik erős férfiak uoltak s-nagy dolgot mi-
eltek.

11. Egetembe ott a Serbe niugofnak czénde-
flégbe a fegén meg kötözött fogliok, es nem
halliuk ott a faczoltató kegietlen szauat.

12. Mind kiczin s-mind nag ott uagyon a
porba, acki rab uolt, meg szabadol ott az ő te-
sti vrátol.

13. De miért adott az Vr uilágot es éle-
tet a niomorútnak, es azoknak ackik életek-
be meg keferedet fiuel es lélekkal uadnak?

14. Azoknak, ackik fegéniek, (a nag keferő
faidalom es haború miat) uarnaiak az halált
hogy meg halnának, s-nem iú el az halál, a-
ckik fegéniek még a reitek mélségéből is ki a-
fnaiak az halált, csak meg halhatnának.

15. Az mely niomorúlt életű nepek, igen ör-
uendeznek nagy örömmel, hogy koporsót ta-
lálhattak

Auag a

16. Auag a ferfin ak (mire adatot e uilág) a-
ckinek az ő vta es élete el reitettetett, es a I E
H O V A mint egy főuénuel bekeritette az ő
vtat.

17. (Ezért bánom e uilágra létemet) mert az
en ételemnek előtte, hog enni kezdék, foház-
kodás iú reám es foházkodom, es az en ordi-
tásim (a nag kin miat) mint eg uie ugian ki
omlának belőlem:

18. Mert ammit fölőte igen rettegek vala, i-
mé finte a iúte reám, s-am mitől félek uala, a
fälla reám.

19. Bizoniaba tobzódó nem uoltam, sem uak-
merő Isten ellen ualo élető nem uoltam, niu
godalmas, es róft sem uoltam (hiuatalomban)
S-imém mégis reám iúuéc nagy méltatlanlag, es
nag oltor.

Magyarazat.

3. Halál árniéki) Szalmaut, az az: Halál árniéki. Jeges-
bűnt, uakfagot, a minémő leszen pokolba. Esa. 9. Igez a föld
alatt vilo förtetseget a Serbo.

A Leuiatit) Avidym örör Liuiatit) kések fel költői a Leuiatit.
Az az mit az halálok mikor munkálkodnak, kések mindiars
a Siral.

*Akki hitlen ör-
dög onfága, iob
uolna ha e uilá-
gra semlőtt uol-
na, Mint Iudis-
nak mongia a
Christus. Ioan: 13-*

2. Siráshoz és bánkodáshoz: A Leuitan balnak neué. Iob 40.
A Satantis iegezi, halatis iegezi, de miért hog' Sirással, kiáltással
űsík fel a nag' halakat, immár a Leuitan, Siráért vétetik.

6. Az en Sülemnek) Lo jagar balté bitni: Nem fártá be az en
hasam aittai: az az: Az aniam méhét. Nevezte az anniat ő ha-
sának, mert őtet az annia, méhebe hordozta.

19. Tobsodó nem voltam) Lo salani, Lo fakati, Lo naheti, ve ia-
borgez,) Nem tobsottam, bátor élető a gonoszba sem voltam,
nem nyugottam: es é méltatlanság veam lúue. az az, Ninczen
bűnön rea, hanem ok nélkül szenvedek. E főert dorgalliak baráti
hog' Isté ok nélkül veri. Nekik ig vertalliak. Ninczbékeségem,
nem nyugosom, de nem igaz, az első igazb.

Sommaia

Iobbal az ő baráti disputálnak. Iob ragagia hog' nem az ő hitlen
ségeiért verte meg isten, A baráti pedig az mongiak hog' az ő sok
bűneiért.

CAPVT IIII.

Az az, ne bánd 1.
Iob hog' szólunk,
mert acki mit ki
akar módani, az
senki meg nem
télhattia.

Az az, minden 2.
fele nyomultal
iol törtél, vigaz-
zatál: Mire hát
hog' te magadat
nem tudod igaz-
ságní?

FElelő a Teman beli Eliphaz s-monda: Val-
lion nem bánodé, ha valami főt kezdünk
te neked főlni? (De mit bánod) Mert ki tilt-
hattia meg ezt hogy a meg gondolt főt valaki
ki ne mondhasa?

Imé te Iob nag' sokakat tanitván, meg dorgál-
tal (az haboruba való fúgodáért) es az le esett
kezeket es (kétségbe esett erőtlenekeket) te meg
erősítetted: Akki el esett es meg tántorodot ar-
te fűp befűdeddel fel emelted, es meg támasz-
tottad:

tottad: Az el ísamodott es hailot térdeket (es
az hitbe meg tántorottakat) fel egyenesítet-
ted, es meg erősítetted:

3. Mi dolog hát ez hog' im most te read iűtt
az (haború) s-felette igen nehézled es le esel,
im meg illeté téged az niaualia s-ám meg ha-
borottal raita es meg ijettél.

4. Nemde ama te régi erős bizodalmad, es at-
te segítség váro reménséged, es amaz egigiű
tők életelésege atte vtaidnak, es iambor életed
nek, ez é nagy rettegető félelem volté?

5. Kérlek emlekezzél meg rűla, hogy ha vala-
ki, acki ártatlan bűntelen volt, el uesett vol-
na? Mutald meg holot vágattattanak ki, es el
töröltettek volna az igenes élető igazak?

6. Mert bűniába ammint (en Eliphaz) ezt
meg láttam es késértetté, vgan (mind ig volt,)
hog' valakik álnokságot fűntottak, es hamis-
ságot es niaualiat vetettek, is meg vgyan az ő
álnokságot es niaualiat arattak, az az: Czák
azok vesűnek el ackik bűnt tűűnek.

7. Az Istének fűasatul es bűntető haragia mi-
at el vesűtenek (a bűnűsűk), Es az ő orrának
lűhelleti (es tűzes haragia miat) meg eműűtet-
nek, es

az az, Igen bűsol
vala mig semmi
niaual ad nem ua-
la, mire hog' műst
ig fűl.

Isten az ártatlant
az igazt el nű ve-
zű, Te ged vűr,
lát bűntelen nű
vűg.

az az, Mint acki
mit vűt azont a
rattia: Ig acki mi
nűmű bűnt tűűt
az ő bűn bűlgiat
az halált vűűsi.

Rom. 1. 6.

Gal. 6.

Psal. 9.

nek es el fognak a gonofok)

*Amaz O-
roslánhoz hason-
ló fejedelmek Ki-
valne azson-
iok valaki fi-
ak az ő bűnök-
ert az Isten hara-
gia miatt elűs-
teke
Eliphaz ké kedik
tikául, mint he-
sten inkább
uolna, neki. De
hazud Eliphaz,
Isten mongia
Iob. 38.*

*Eliphaz álmát be-
séli, es valónak
néli.*

*Az hitas bente-
ki azt huzogjak*

8. Az Oroslán az ő orditása, es amaz keget len fene uadnak az ő fava, es az Oroslán kölkeinek az ő fogok ki uonattattak, es ki törtettek.

9. A suo nag Oroslán elűs, azért hogy az ő étel el fogiot, es a nőstén Oroslán kölkei előlattak, es tétova haniattanak.

10. Ennek is valami eg beféd, eg vrozua tikó ie lentetett meg, es ebbe (ackit rikon meg tuga-
nak) valami, kiczint az en sülemis Lé vün es meg halla benne.

11. Mikoron en az éieli láfoknak gondolatia ba ualék, es azt forгатom vala, amikor ba fokat (élő álmokor) a nehéz álom az éberekre elni: Szinte akkorban en réam igé nag rőtögés, es rezkettető félelem szálla nag hirtelē, es éfelelem az en czöntaimat igen meg rőttenie.

12. Láttaték ez hog en előtem a Lélek sebes félbe mülék el en előtem, es az en testemnek az ő főre fálajt ugyan felborbászra (vg ijefté).

13. S-meg álla (a Lélek) es en annak a Léleknek az ő Abráhattiát meg nem elmérherem vala, hanem czák eg néminémű Abrazáú kép vglala az en femeim előtt: Es hog ott uaz teglégbe

halgatok vala, hallék főzatot, (a ki ezt móda).

14. Nemde az ember az Isténél igazble heté auag az erős ferfiu tisztá leheté az Istennél, a cki ötet czénaltá?

*Igaz ez acki szől
Johansenki Isténél
igazb nem lehet.*

15. Imé az ő folgáitis változhatatlan erősségbe nem helhezette, es az ő Angialibanis, balgag bolondfagot netett.

*Az Angialok Ist-
enhez képest tö-
kéletlenek, sőt
segek bolondok
Esa. 40. 41. Col. 1*

19. Menicuelinkáb nem talál tókélletességet Istén az tapas házba lakó emberekbé, a mely embereknak a por az ő fundamentomok, s-meg halnak, es meg törtetnek, es romlanak az emberek (ugian életekben is,) meg minek előtte a földbe, a feregtul meg emégetnének.

17. Czák régeltul fogua estueigis meg romlanak az emberek: s-miert hog senki az ő fűt erre nem neti, s-ingen esébe sem uéfik az (emberék) s-mind örökké, el uéfnék, (hog iduósségekre gondot nem uiselnék).

18. Nemde efféle (Istentelen népeknek) az ő diczőségés méltóságok, az ő magok halálaual égietembe ki multé e uilágbol? Meg halnak (e föld házba romlandó testbe lakó népek) es nincz már itt bölcszéségek?

*Az az minden
kégetlenség hitl-
nek, mikor szinte
nem uélnéjek, de
kor mind ő ma-
gok mind biro-
dalnok elűs.*

Magyarazat.

C ij

Az esett

A SZENT IOB

Ha azud Eliphaz

2. Az esett térdeket) az az, Valakik kételkedők háborodot sü uel voltanak, meg vigasztaltad azokat, im te magad nem tudod vigasztalni.
4. Nemde ama te) Halo irateka kislataka) az az: Nemde atte félelmed atte bizodalmad, az az: Te amint bizol vala ennek elötté, es bátoraságos voltál, mire hog most illien igen félz? E vol té à te bizodalmad à félelem, ackiuel most félz. Ezák akkor biz tál Istenbe mig egészséged es marhád volt, most immár nem merz Istenbe bizni?
5. Acki ártatlan) Mihü naki abadi) Kiczóda az acki ártatlan lá uén el vezett?) az az: Im te Iob azt mondod hog méltatlan sen uecz, miért hog iambor voltál: En Eliphaz azt mondom hog ártatlan nem voltál, mert Isten soha senkit bünnélkül el nem vest Gen. 18. Hab. 1. Exo. 34. Hamis hát acki azt mongia, hog Isté bünnélkül el vesthetné.
8. Oroslán orditása) Erti az Oroslán orditáson az hitlenek hamis feniegetéseket, ackiket Isten el vest, mind pereputiostol, az hiucket meg tartia.
10. Eg beséd) Blai duar ügünab: az az: Nekemis beséd ielét V rozua: az az: Isté neké valami titkot ielentett álmöba. De fallit.
14. Nemde az) Ha enoß me Eloha Isdák) Nemde az ember Istennél igazbé? az az, Senki soha Isten előtt igaz nem lehet magátol: Exo. 34. Nau. 7.
15. Imé az ó Bol: Hen ba auadan Lo iamin: Imé az ó Bolgaiba nem czénált valo igazat, Iamin Sidoul, iegez valo álhatatos igazat: az az, Még az Angialokat sem teremtetted változhatatlan termésbe, még az okis elesének sokan. Az Angyalokba) V be malakau iassijm tahola: Es az Angyalokba veté balgaságos: Tahol, Sidoulrutság, éktelezés: az az: Ha az Isté Bol gait, vag az Angialokatis az Istéhez hasonlitod, Istenhez kipest semmik

Ejai. 41.

43.

Col. 1. 2.

KÖNYVE.

Fol.

II.

sémik, változók, bolódok, rútok, né tisták: Mint ha eg kis giertiát gutas dely sinbe, sémi à nap világhoz. Ha eg germekből czeségét à nag bölcz éberrel ösue veted tudatá. Ha eg sépet, az igen sép mellé veted rút. Mint Pal az ó igazságot Christu séhoz képest ganeinak mongia: Ne ércz hát hog Isten az Angalokat, rútol bünbe teremteté volna, vag hogy bün volna benek, mert nincz bünök. Czác hog Istenhez hasonlitua mongia. Mert ig Bol: Te Iob igaznak tökéletesnek véled magad Isten előtt: En Eliphaz ig Bollók, hog az Isten oly véghetetlen igaz, vilagosság, tistá, hog még az Angialok sem tecznek igaznak ö mellette. Esi. 41. 42. vide.

Sommaia.

Eliphaz mégis bizonyittia hog Isten az igazat nem bántia (de ha azud) Comendállia Iobnak az háboru ágort.

CAPVT V.

1. **K** Erlek kiálcz es hij elő valakit, láffad ha vagyon valaki, acki te neked felellien, es vallion à fentek közzül kire tekintenél?
2. (S-ezert nem haggák helien az Angialokis ebbe atte fôdat, hogy te büntelen fenuédcz:) Mert az hitlen bolondot az haragofság ôlij meg, es à telhetetlen mindenhez kapôt à bozsonkodó irétfég ôlij meg.
3. Látrá en à keuély bolódot hog nag gyúkeret vert (s-el gazdag ult) es nag hirtelé meg atkozám en az ó fêp hailokat.

C iij

Az ke-

Eliphaz Bol: az az, Senki nincz az sent Angialok közzül, acki azt merié möda ni ammit te, hog tökéletes uolna. Es hog azt mondaná hog az embert, büntelen ve ri Isten. az az: Teijs Iob gazdag ualál, es el gyúkeretél vala el hirted vala magad, s-imminz iarály.

Lásatok tñ telhe
zetlen keuely hi-
tlen V rak gazda
gok, másnak gyu
tótók.

- Lászatok** *tij telhe
zeelen keüely hi-
tlen V rak gazda-
gok, másnak gyu-
török.*
4. Az keüely bolond fiajs mezűc el táuoznak
à meg tartástúl, es meg tőrettettnek à kapus
várasban, es nem leűen szabaditóiok.
5. E fel fűalkodott bolondnak az ő le aratan-
dó veteménit az éhel holt ébi meg, es az tőuis
közűc ragaggiak az ő uetemeniűt, es az fōm-
iuhozó toluai, nag kėúanfággal fāia tartua c-
meűti meg az hitlen keüely nagy munkauial
gyūtőt marhaiát.
6. Mert nem à porbol iű ki az álnokság, es nē
à földből nō ki az háboruságos (nag afály).
7. Hanem az Adam fia fűlettetik à niomoru-
ságos kénra, (miként) à fikra fēennek az ő fia-
ij, es pornoij oda fel repűlnek (az ég felé.)
8. (No en nem főllok è világról) de bizoniá-
ba az Istent keresem meg, ő tőlc kérdek taná-
czót, es à fient Háromsághoz forditom fō-
mat, es ő felőlè főllok immár.
9. Az Isten az acki nagságos do'gokat czéle-
kedik, ackinek végére senki né meher. Ő czé-
lekedik czűda dolgokat, kiknek ninczen tel-
licséggel fāma. Az Isten ad eűsőt à föld finérè,
es az vezakra viűeket boczát, (es az fāpor eű-
sőt ott foltattia.)
- az az, Minem à
föld teűsi à bűnt,
nem à föld oka
az asáfálnak, Ha
nem az eűber vət
ke Gene. 3. Deut.
27. 28. Hāt te
hog' volnal igaz?
az az, No főllek
à teremtet állat-
tokról, Most fō-
lok Iűsenről.*

az az, Minem á
föld cefi á bunt.
nem á föld oki
az száhnak, Ha
nem az éber vét
ke Gen. 3. Deut.
27. 28. Hát te
hog volnal igaz?
az az, No szôlek
á teremtet álla-
tokrol, Most szô-
lok, Isenrol.

Fol. 120

10. Az Istén meli ezt hog az alázatosok fel ma- *Flj biz igazat*
gasztaltassanak, es hogy a keseruesen banko- *Bol Isten felöl,*
dók bizodalmas óltalomba haladhassanak: *Psal. 32. 34.*
Az Isten az álnakoknak az ő gondolatit el
hánnia es erőtelenné téti, es az hirtlen gono-
fok kezei eserei meg nem czelekedhetik az
el végezett dolgot.
11. Meg fogia es köti az Vre világi bölczéket *Lásátoké világi*
az ő ranaé czalárdágokban, es az el fordült *Istentelé bölczé-*
gonofoknak az ő tanáczókat meg bolondit- *séget hogy czák*
tia es el faggattia. Fénies nappalis ágonofok *czalardság.*
a sórtetgebe esnek, es finte a dél finbeis mint
a sórtétyel vak módra tapogatnak:
12. Az Isten penig meg fabadit ia (az iókat) az *Az hirtlennek bá*
Istentelenek fálok fegyueritől, es meg menti *ia fgyuer kiud*
a fegént az kegyetlen hatalmasnak kezéből. *megöl.*
13. Vagyon azért az niomorúlt fegénnek vá- *Psal. 1.*
ro remenlége, de az álnak bűn téű ember- *Hamissá el vés*
nek, az álnokság be dugia fáiat (hogy magát *igetek.*
ne menthesé)
14. Imé bodog az oly ember ackit meg dorgál *Io az hűneknek*
es vér az Isten. Te is azért (lob) az hatalmas *az háború Rom.*
Vrnak tanító fegyelmezt meg ne vtálliad: *S. Hier. 31.*

Mert

Keseredett Biuō
yck ezt olujsá
ruk.

az az, Itt ez vi-
lagon mig élz,
minden háboru-
ba meg tart. Ha
meghalz s ha az
után semmi nia-
ualiad nem lehet

- Eliphaz ite sol,
Lassatokes oluas
satok ext.

Fol. 13

Eliphaz: Nem
mindenkor érik
elt az hiuek.
Psal. 31.
Mikor meg érik
atte időd akkor
halz meg:

- Eliphaz be
sommälliaßauät.
Hog ä mit mond
mind vñ vagnon:
De nem munden
kor, mert az hiuc
knek haborusa-
gok vagnon, no-
ha itt iamborok.

I. *Kialcz) Kera-na, az az, kérlek hij valakit: Hajsconeka,
ve elmi mikarjijn tiphne? az az, Vagioné ki noked felellien, es
a Bentek kőzzöl kit tekintesz? az az, Sēki á te bolond átkozódó
besédedet csak meg sem hallia, rea sem felel akit te mondal:
Mert vallion kire tekinthetnél, s kit mutathatnál meg te az
Anzialok es Bentek kőzzöl, akit ezt mielté volna így átkozó-
dottnak volna, és azt monca volna hog'ütet Isten méltatlan bűnte-
ti? Ez az igaz értelém: A Pápiszta ká Bentek imádására von-
ták, hog' azt hijá segítségül, de mint vakek nem iol értették.
Meg átkozám) az az: Szidalmazám, es iúuendőt mondek se-
lőle hog' hirtelē gazdagodék, Eből gyűtői sérdek, eből omol, el:
II. Fénies nappal:) A gonoszok az Isten világos igéijéuel sem
tudnak élni, mint segítségbe es bolondságba vutók.*

D

Somma-

CAPV⁸ VI.

1. **F**elelé (ez vtán) Iob s-monda: ô mely igen
kêuannám ha vgyā bizoniába meg méret
tetnőjék (mint eg másába) az en bozűőködő
panaszom, es mint eg két serpenőiu fontba eg
űer-s-mind (az en bűneimuel) fel emeltetném,
fontba vettetnőjék az en nag romlásom.

2. Mert ha most meg mérnéjük az en hábo-
rumat, nehezebb volna a Tenger fenekénél, é
nag keferősfég miatt az en befédijm el nielettet
tek, es nem élhetok (a faidalom mia).

3. Mert a nagy hatalmas Istennek az ő nilai
velem vadnak, es belém löuöldöztettek, acki
knck az ő mérgeyt vgyan megitta es beűjt-
ta az en lölköm, Vgyan a nag Istennek az ő
rettenési mint eg fel kéűlt haddal en reám tá-
mattak es ostromlanak.

4. Nemde az vad Szamáris mikor io fűűőn-
vayyon, ordet es dűűeskdikű? Auagy bűűe

ackor

Fol.

akkor az Őkôr mikor még kevert ctele va-
gyon? (Bezűeg nem bűg:)

24. Auag nemde az ijztelenételt meg éssiké so-
nélkül? (Bezzeg nem). Auagy io ijssü leheté a
tikmoný feiére a békénélkül: Ackiktól ijssó-
niodik vala az en lólkóm, s-ingésem akarok
vala illetnijs, imé most azok vg vadnak mint
egy keferőséges fáidalmak es betegségek az
en húsomba.

6. Vallion ki adhatnáia meg nekem az en ké-
uánságos kérésemet, es hog az Isten meg adná
ia az en szabadság váró kéuánságomat? Hogy
immár legyen ez akarattya es engegyen reá, er
re hog tőriön meg engemet, öldozzá el az en
kezemet, es hirtelen vágiő ki es niellié be, Az
az, (czák véne ki engé Isten hirtelen halállal,)

Lebazoem, az
az: Sebhesse meg
es tegyen véget
hirtelen életébe.

7. Es lennè mégis valami vigasztalásom énné-
kê, es az en nagy fáiadalmamba vigasztalnam
magamat, hog ha nem keduezné (hanem ky-
venné Isten è világbol) mert enisig nê vagdal-
nam, es nê kápolôdnám à fêet Isten befêdi ellê.

Az az: Nem tu-
 dö mikor uege-
 té Isté életemet,
 Látom hog' kő zel
 vagiok halálüöz

8. Mert miczoda valliõ az en erõm hog en è
ként el tûrhessem (es az szabadulást) gõzzé vár
ni? S-miczoda az en életé, es az életem végé,

Azert akítte E
lithaz. mondíß
hogíste meg mē
késő várnóm.

D ij

hogya

hog en azt kéuánnám, hog Isten meg hozsabitana életemet? Nêde olliâ erôffé az en erôm amely igen erôs â kôuek ereiè, auagy minem ércz az en giarlô testé, (hogy el fénued heffé è nagy keferô kint?)

9. Memde az segétség es erô acki en bennem vala el kôlîé? Es az en tehetségé kij üzettetetté belôlem? nê vagok azért elég az fénuedésre.

Azaz: Acki-gaz barátia à niomorultnak, nê szidalomual tartoznéijék, hanem kegyes vigasztalással: De tigen-gem imé szidalmaztok.

10. Bizoniába à niomorult emberrel, kegielséget kel vala az ô fele barátjának ezélekedni. de imé â fûkséges io barátom el hatta à mindenhatô Isten félelmét.

Azaz: Ollianok az en barátim mint az iegek, ac kit â hâ be fûtt, nê folnak. Most az en atijámfiai meg fûgtakim el hattak, mihent nekem szabadságó leszen ottan meg találunk.

11. Imé az en atijámfiai mint â fâporral meg ârratt sebes viß, vg en réam támadának, es mint â foliô vißnek az ô ki ârratt foliái, es erei, által menének raitam, es el hagianak.

12. (S-ollian áruiebek ârradának en réam) â minémô amaz hidegségtôl meg fagiot es iegese dett viß, ackit az hâ be fedett, az âminémû sebesé ârrad, (ig támadának réam az en barátim

13. A mely foliô vißek az ô idciekbe (télbè) meg hidegednek, es ôfue fâgnak, f-mikor penig ismeg meg melegeßnek es el oluadnak, ottan el folnak az hauas iegek az ô heliekrôl.

14. Têtoua folnak es fel ménének az (ieges hôuie

ârradási) az ô utokon, es az foliafoknak ôfue nin (az hêlég elött): Vgian azon foliasban semmié leßnek, es el veßnek az hô vißek.

15. Eßékben vehetick (ez hertelen ârradó vizeket) ackik Tema tartománia felé mennek, es ackik várták â Seba tartománia V tait, hog (ittaffanak az iegeß hô vizbôl)

16. Ezek ackik Teman es Seba tartomániába mentek vala hog mind ôk, f-mind barmok iganak fégent vallanak hog â uizekhez biztak volt, finte oda az helyre Sebaba menének, f-nag gyalázatot fénuedének.

17. Bizoniába azért mostan ti en barátim fin te ollian hauas iegbôl ârrat uizekké lôttek ennekem, (ackik meg czialliák az embert.) Látatok ti â nagy romlást, es kint (en raitam) f-im el iedétek.

18. Nemde azért iedéteké meg en tôlem hog en azt montam volna tinektek: Hozzatok valamit ennekem, auag montamé ezt hog attimunkâual keresett io fâgtokból aiândékokat aggiatok nekem? A nag montamé ezt nektek (en barátim), No az en háborgatóm kezébôl fâbadiczátok ki engemet, es hog â keget-

Az az, Az en barátim akik nag barraggal, es feniegetéssel vád-nak f-engem dor-gálnak semmié leßnek.

Iob meg magat-rázza kírólsól, az ô barátit hasonlittatá vizekhez: Mert â hô vißhamar el véz ha ki arra megie-itatni, mint â Teman es Seba puz-táiába lûkôzók az hôvizre hait-iák barmokat itatni, de hiába iâr-nak, addig elfogi.

A SZENT IOB

Isten hatalmas kezéből ki ragaggyatok, es ki ual-
cziatok engem? No taniczatok meg engem,
aggyatok tuttomra (ha ezt montam) s-im en
halgatok, ha penig en ualami hibát tések beé-
dembe s-ténelygek igazgassatok ti engemet.

*Az az: Acki iga-
zat monderős a
beßédé: En iga-
zat monderős lob:
Hát ammit ti en
ellenem szólók
ezaká lom: Ha tu
dnatok tanítani,
halgathaték: De né-
munkok tanítani.*

19. Omely igen hatalmasok az igaz mondó ék-
és beßédék, s-ugan ti közzóletek is ki volna ac-
ki az igaz mondaft meg fedhetnéte, es bizon-
iaba meg gözhetnéte

20. Auag né talán el végeztétek ti ezt magatok-
ba, hog csak föddőzzetek, es vg akartok itél-
ni? Czác fél fónak véliteké az el vetett nio-
morúlt ember ékes beßédit? Auag inkább az
el hagiattott aruára ronhantok, es el akariatok
niőmaftani, es atti begény niomórúlt barátot
ok ellen uermet akartok afni:

21. Most azért ezen kérlek legietek io akarat-
tal en hozzám, es tekinczétek reám, s-lásáto k-
iol meg hog ha en hazudok atti orczatok előtt.

22. Kérlek azért hog terietek (a io Vtra), es ne-
legien ti bennetek hamis álnokság: Megis azt
mődom hog iobbiczáto k meg itéletteket s-té-
rietek meg, s-meg látiatok az en igalságot
az en egyembe, es háborúságomba. (s-meg
látiatok

KÖNYVE.

Fol. 16.

lattiatok) ezis hog ha az en nieluembe, es fóm-
ba hamis álnokság vagion, es hog ha az en kő-
stoló éniemis, meg né érzi az meg rontó ijt.

Magyarazat.

1. Az en panaßom) Kassjike haioti) az az: Az en panaßom es
romlajom: az az: Tj barátim a panaßert feddezek, de ha az en
kénom it az en morgá somual meg mérnetek, nagyobb volna az
en háborúm, hog nem mint az en panaßom.
6. Meg ólja kezemet) latter iado) meg salazsa kezemet, az
az: Hog Isten engemet éltet az háboruba, sine oltan mint ha
valakit a tömlőczbe fogva tartanának: A kéz óldas, a kénrúl va-
lo szabadulást igezi, mint a kötőzött Toluú kéuánrá, ha kezét
lábat meg oldinak.
7. Lenne vigasztalásom) Vtchi öd máhamati, va ajalledi behi-
la, lo i-hemol.) Az az: Es lenné mégis vigasztalásom, bátorét-
nám magam az fájdalomba, nem keduezné, Nekik ig magi-
arázák: Ebbe vigasztalom magam a fájdalomba, acki semmit
nem keduez, hog a sent isten beßédit meg nem káromlottam.
De am az első magyarazat igazb, ammint a textus mutatja.
Nekik ig: Im nem keduez az Vr, de mégis nem morgok.
9. Kijűzettegette) Ha im en ezratibi: Vc tussji nideha mine-
mü: Auag nem volté sepetség bennem, Es az entestembe valo
erő elűzettegette en tülem? az az: Mikor bíráim magam, má-
stis tuttam vigasztalni, de most nincs erőm.
12. Meg fagiot) Hakoaterym mini kura alemo, ijtalem fagiz: A
mely aruizék meg fagnak a hidegség miat, es acki ké a hó esike
az az: Mint az hóújs oltanok az hamis attifiak, es barátok.

Sommaia.

Megis

*Az az: Meg lát-
tatók hogy énis
Iob meg tudom
választani aiot a
gonosztól, mit é-
ber a io pénzre a
gonosztól, az é-
dest a keserőtől
meg tudja vá-
lasztani.*

A SZENT IOB

Mégis panaszkodik Iob, és az ő életi rövidségét beszél. Az ember életi vívő kedésnek és niaulának mongia:

CAPVT VII.

Mint a béres alig varia, hogi ki tel liek estendeie, ig az ember alig uaria hogi életé napiai el mulának.

Bizotalanárniék ez világi élet, ha nates keserőség.

+ Vig temérdek porral.

1. **N**índe mint egy el határozott bai viuas, Nacképpen el végeztetett ideie uagioné e földön az embereknek? es nem ollianoké az embereknek napiai (f-ug variaé ki mulását) mint a bérés folga, napiai (be telését) mint uaria?
2. Es minkét a munkálkodó rab kiuanina az árniekot, és a mint a béres varia az ő munkaia berét: Szinte ig mint eg örökségét, hog éli az ember, ig élettetik en velem az héaba valo czá lard hónapokat, es niomoruságos eieket czi náltanak ennékem.
3. Mert ha le fekszem azt mondom, valion mikor kelek fel? Estuétul fogua fámlalom (az időt az orákat) (f-imé fötet hainalig ugian meg fáradok es elégedé, az sok külömb külömb féle gondolkodásokba es elmémnek forgasában.
4. Az en testem mint (eg ruhauala) vgian fel ol tóztetett a sok tetü férgeckel, ugiá posog, es az pornak réam eséséuel mint egy + görönggel el tólt, az en büröm meg hafadozott, es útálatos fertelmessé lótt. Az en

KÖNYVE.

Fol. 17.

5. Az en életé napiai hamarabbaká es könnyebbé lőnek a főuőnek az ő vetelőiebe valo czünél, es el fogiának minden váras es haladéknélkül.
6. Emlekezzél meg vram hog az en életem mulandó fél, es hog nem tér vizfá az en sem em az vtán (ha meg halok) hog iót lásson.
7. Nem láth at meg engem az vtán annak sem acki most láta engem: Vram a te femeid en raitam uadnak, f-im meg vertél, de en né lesék, es nem élhetek, (ha haragod rúlam el nem véssed) Mert miként a földhő el fog es el megien, es (nincz ott az helybē többé): Ig a cki alá fál a koporsóba es el temettetik, onnat fel nem iú (az ítélet napig.)
8. Vizfá nem tér a meg holt test többé az ő házába, es az embert az ő heliében lakók, többé (itt e földön) meg nem esmérhetik.
9. Azokaért immár en sem tiltom meg az en fáiamat, hanem vgian főlni akarok az en lől kőmnek nag kélerőségébe.
10. Vram, f-miné Tenger uagiok en, sem Cé thal nem uagiok, hog te engemet őriset es fog sag alá vetettél, es fogua tartas? Mert mikor en azt mondam, nō meg vigaztal engem ágiā E ba (az vr

Az az: Kéuanám, ha Istenkē venne, mert am az en életem napiaij, mig eggé ségom vala, csak háarmint a cző ról le fog a sonal il hamar el fogia a mostani életem cziak keserőség: Az az: Im meg halok ostan e földön testbe az itéletig nem élék, hanem az itélet nap vtan hog fel támadok.

Az az: Panaszol kodom Istennek az en nag keserő ségem felől.

Az az: Azt uelē uala vr Isten hog el uéssed rolam e

del az háborút,
es niuksom, ha
nappal verze.
Iobnak lökeli testi
probajja.

Az az: Iob neké
hóltom, hog nem
mint élte, Mert
a lökőnek na-
gi ob fájdalom va-
gion, hog né mint
az en testemnek.

Hebel, az az,
Felsűt üres ho-
iag, ackibe sēmi
nincz: csak mu-
tattis magát é vi-
lággal, de mint
eguas, égczálók
meg czál.

Iobbol Isten min-
den sem pillarás-
ba probáltatta,
Látod hogy Iob
minden háború-
iát Istenre viszi,
nem az hóhér
ördögére.

ba (az V r ha émettem vēr) el véši en rólam
az en siralmamat az en ágiás hámban:

11. S-imé te Vram, meg rőttenél engemet, az
en álmodálimba es az éijeli látatokba hirtelen
fel rezsentél es fel ijeztél.

12. Azért az en életemis inkább kéuánnia es vá-
laztia a meg foitást, es az halált, hog nem mint
az en czóntajm életit. Meg vtáltam en az é-
leter, s-nem akarok élnem mind örökké (è rō
landó testbe itt é földön) Eregy táuozzál el V-
ram en túlem, mert az en életem napiaij itt
ez világon, üres czialádságok.

13. Vallion miczóda az romlot ember, hog te
ötet fel magasztalod? (Auagy honnat érdemli
ezt ő:) hog te atte binedet ő reá vessed, es gódot
visely ő reá? (Hónat érdemli ezt ő) hog ötet te
minden reggel meg látogassad az ő búklégébe,
es hog minden sem pillantásba próbálliad (es
tistituán tancizád őtet?)

14. S-de vgyan Vram meddig nem táuozol el
en túlem, es nem kedueš? Vag czák már, addig
ne vernél, hogy czák az en niálamat nielhet-
ném el, es pihenhetnék.

15. No, immár ha vétkeztemé Vram, vallion
mit miel

mit mieltem en te neked Vram, acki az em-
bernek őrizőie vag? S-mire hog te emgemet
mint eg vikő fēst, es czélt, vg vetetiél te ma-
gad ellen? S-imé még czák en magaminakis
terhemre vagiok.

zám: S-nem hog en atte nilaidat háboruságodat el űrhetném, de még az en magam
terhet es miavaiát a testi háborút acki f. leségeműl, testem őlb. avatimul sēuvedek
16. Szerelmes Vram, s-mire hogy te az en cze
gérés vétkem el nem véšed rólam? s-mire
nem uéšed el az en álnokságomat? Mert ha
en most a porba el alnuandom, s-meg halan-
dok, az vtán ha engem reggel kerelendēš,
hogy (bűneimet meg boczášd) nem lešek en oz
tán ez földön. (S-nem tehcz iól velem.)
Magyarazat.

1. El végezet) Halo zaba teenošch ale arez: Nemde vitēške-
dēšē vagionē embernek itt ē z földön? az az: Mint eg bayuiuš
nak vgyan el végezett oráia vagion: Itt a zaur, el végezett idő-
iegez. Hát mit h. šudnak ackik az halált el akariák keš űlni?

3. Estuē. űl) V midad areb, ve šabaati) Es šámlašua az estuēig
meg telem) az az: Estue hogy te f. k. šem igen šámlálom az o-
r. t: Alig várnám hog meg vrradna, a n g kešerőšeg miat.

6. Nem tēr višá az en) az az: Vram addig tēgy iól velem, ad-
dig láttas világot es őrómet en velem, mig él k: Mert ha meg
hilandok, nem láthatok az vtán t. šti gyōnő ű. éget, az űéletig
sem táuodok fel, hanem az itélet napiam

8. Nem esmérēk) Lo iakirena ód mešomo: Nem esmérēk űet
tōbbe

A SZENT IOB

zöbbé az ő helyén. az az: Ackit eltemet nek a földbe, az ué-
tig sem látták annak az ő házába lakó népek. Te is azért Vrá
mig élek ved el rólam é niaualiát.

15. Mit mieltém): Hatati ma Ephal lak, nozer ha Adam? Ha
vétkeztem, mit mieltiek neked hát, ember őriző Isten! Az
az: Tanicz meg mint engedtelielek meg ha en már vét-
keztem.

16. Mert ha) Ki atta le aphár eskab ve sihartani ue eneni: Mert
ha most a porba el alussom, s keresz engem s nem leszek en: Ne-
kik ig: Most alunnám, ha keresnél, meg próbálnál nem volnék
s nem bánthatnál: De nem igaz é magyarázat: Hanem ez az i-
gaz: Mig élek addig boczáj meg bűnöm, mert ha meg halok,
nem boczáthat az után. Hát mit hisz nál a Tor, alamisna, az
hólt test után? semmit nem. Matt. 8. 10a. 3. 5. Acki nem hitt el
kárhozott.

Vetél engemet te ellened) az az: Vram te adál a Satan ke-
ségebe, te próbáltac az ő véle, hog mint ő ellened vágó, engémis az
za tegien, hi lehetné, de Vram ne enged ezt. Mi Istennel el-
lenkésők vagyunk ha Isten minket barátiaúá nem téssen: Mi-
hent a Satan keségebe ad, ottan Isten ellenségi leszünk, mihent a
bűntől, a Satantól el vessen, ottan Isten baráti leszünk. Mondatik
Isten ő ellenségiue, ő ellené támadouá tenni, mikor minket, ac-
kik természet szerént Isten ellenségi vagionk, a bűn Satan ke-
ségebe ad, es ezek kezéből ki né vessen, Mint a biro mikor a bű-
nöst a hóhér keségebe aggja, ottan a Toluai ellensége a bironak.

Roma. 3. 5. 8.

Eph. 1. 2. 3.

Colo. 1. 2.

Sommaia.

Baldad inti Iobot a meg térésre, hog bűnösse haggia magát, s az
Istenis meg boczáttia bűnét.

CAPVT

KÖNYVE. CAPVT VIII.

Fol. 19.

1. Felelé a Sucz várasbéli Baldad f-móda erre: De meddig akarz é féle dolgokat főlni?
Nam ollianok attéfiad bezédi, mint amaz
sebes forgo fől?

Baldad szól im-
mar finti iobbot
hog bűnösse hag-
gia magát.

2. Nemde Isté az igaz itéletet es Törüent el for-
dithatiaé, auag á Scaddai az az: a mindenha-
tő Isten ualaki igazságot hamisra fordithat-
naé?

Elő argumentü
Isten hamis Tör-
uént nem tehet,
es senki ígét el
nem fordithattia

3. Sőt bizoniába ig vagion: Miért hog vétet-
tek attéfiad az Isten ellen, Istenis az ő fertel-
mes vétkek keségebe boczáttia őket, es meg bűn-
tette.

Hát téged Iob
Isten igazan uér-
senkit Isten
bűnnélkül nem
büntet, el sem

4. Ha azért te is Iob reggel, az az, (ideiekorán
meg kereséded az Istét, es ha a mindéhatott vr-
nak kőniörgendé: Ha tizta es egenes, es igaz
leiendez te: Bizoniába mostis meg leßen ez
hog te réad a iót fel támaztaná, es atté igazag-
odnak hailékát, es atté testedet meg vijtia es
békességé tébi.

vezet.

Törüény módra
szól Baldad.

5. Atté áldásodnak kezdeti kiczin léßen ahoz
(képest) amely igen meg neuekedik atté utó-
lfo életednek áldása. Mert ha ebbe (kétes uag)
kérdőt kerg ez előtt valo nemzet ségrol, es

Az az: Isten az
acki igaz előzőr
ammint meg ál-
gia kiczin, amaz
utólfo bodog sag-
hoz.

E ij

(értekezze)

A SZENT IOB

Baldad a régi iam
borokrol bissonit
mint most apá-
pák a conciliom-
ual, De hazud itt
a Baldad. Mert
néha az igazak
es tizték u Isten
meg prob allia.

Baldad Iobot fed-
di: Te ollian ua-
lál mint ama föld
gékery, hamar fel
nőttél el gázda-
gottal ualá: De imé
az uiznélkül hog-
az Isten kegelme
nem lön ueled ki-
asál, Hát mint a
tőba női sú elűs
mindart víznel
kül, i g seh-
Isten kegelménél
kül nem élhet.

- (értekezzél meg ami eleinktől) es borgalma
tossággal kéűly hozza, hog az előttünk ualó
nemzetlég attioktol, értekezzél meg, (hog ig
vacion ackit mondok).
6. (Azert értekezzél a regiektől) Mert mi
czák tegnapiak uagionk, es semit nem tudonk,
Mert ollianok e földön ammi életünk nápiainj
mint az árniék.
7. Nemde meg tanitnak es io Vtra uezetneké
téged az régi atiak, s-meg mōgiak ezt teneked,
es az ő fiuōkból hoznak ki bēp ēkes besēdeket,
8. Nemde ama fatiornak valo igenes fāss fel nō
heté nag keuēlien ott, ahol nincz nedueffég.
Auag a rét fū fel nōheté a uiznélkül?
9. Még mikor ez egiēes fāss az ő földellőségébe
uolna, le nem uagattatik, es minden fūnek elōt
te meg aš:
10. Szinte ig uadnak azoknak az ő ősuēni es ē-
leti, valaki k el felekeznek az istenről (ig asz-
nak el:) Es amaz fin mutatō hamis kōrōztien
reménsege ammit varna el uēš. Mert bizoniā
ba a Hanephnek, az az. Az hypocrita czālārd
finnel valo iambornak, ackinek az bizodalma
(estanaczá) ki uagatik, es amihez ő biznéiék
(e czālārd

KÖNYVE.

Fol. 20.

- (e czālārd uilág) ollian lēzen ő neki ammint a
pōk háza a pōk hālo: Mert mint a pōk hirtelen
reā erezkedik es hozza iamazkodik az ő pōk
hālōbol czénālt házához, de nem marathat
meg (az ő ez uilagi vralága) mint a pōk hālō.
hozza ragazkodik es tartozik a pōk hālōhoz,
de meg nem alhat raita (a bēl elōt.)
11. (Acki penig tōkēlletes igaz), ollian mint a
neduefféggel elō földellő fa a napnak fēnie-
lōtt, es amely földellő fanak az ő termō āgay
az ő kertēnnis, (ackibe plāntaltatot) ki nō, es
ki teried. Es e földello fa, a forras mellet őšue
fonōdot, es egbe folt giūkereket uer, es mint a
kōuek háza ama nag kōšikla finte odais el er
es giōkeret uēr.
12. Há penig e giōkeres fat hirtelen be mielendi
es ki vāgia ualaki az ő heliérōl, es acki ki uag
ta, meg tagadangia hazudnan a fanak, es ezt
mongia: En téged nem láttalak, en innet más-
uā nem plantaltalak téged io fa: Imé ez lezen
e fa vtānak ő rōme, hog heliéből el vitték.
Mert imé a poros földből a giūkeréből, más te
rmō furiān fiatalok nōnek.

Esa: 59.
Ti Istenetlő vrāk
gazdagok, segén-
ség niuzok pōk
hālo attī élettek.
Mikent a pōk hālō
ba a pōk meg nem
marathat: Igy ha
mindezt uilág ti-
e duolnais, e vilā
gi vraság es gaz-
dag ság.
Az biueket ha-
sonlittia a folio
višs mellet plān-
talt fakhoz. mē
Psal. 1.
Azaz, Mint
hog nem bānnia
a io fa ha másua
plantáltiāk heliē-
ből, mert ottis te
rem, az helien, a
giūkrēn másnō-
lō acki igaz nem
esik kéisegbe, ha
Istē el vēšsi iōšā
gāt suat, selesē-
gēt, ismeg mās-
ad érte. Hāt te
Iob ne bānkōgál.

Imé fin

A SZENT IOB.

13. Imé fínte így az Istenis nem vátallia el sem veti azt acki tőkélletes: Sem a gonofokat kéfen foguán meg nem tartia az ő kefébe.

Az az: Meg vigasztal Iste teged Iob ne fély.

14. Még az Isten be tölti neuetséggel atte fiadat, es atte aiakaidat vigaságos öruendezéssel.

15. Ackik penig téged gyűlölnék mint ég ruhába vg öltöznek a fégen vallásba, es az Isten ellen élő gonofzoknak az ő sátorok es lakó helyek semmié lenen.

Magyarazat.

4. *Moflis read) Ki atta iajir aleka, Ve silam neuad zideki. Mert mostis read támadna, es atte igazságod háléka békességé lenné: az az: Ha te sént es iambor volnál, Isten nem bántana, De atte fiajd latrok voltak, te bennedis volt vétek, s azért vert Isten.*

8. *Szatiornak) Ha igeh gome belo bizza: Nemde fel nőie ott a sáff ahol nincs sáros tő? Gome ama koboznak valo sáff, acki mindiárt meg as a sáras helien.*

11. *A kőuek baxa) Bet auanijie heze. A kőuek baxahosf fanczalkodik: az az: Mint ég kő siklak ugy erősödik meg. De ha másua plantálliak sem bánta, mert ottis terem.*

Sommaia.

Iob iauallia a Baldad es Eliphaz bésédét ebbe, hogy az emberi igazság Istéhez hasonlitua semmi. Magaztallia Iob az Istent, gyalázza penig az embert.

CAPVT

KÖNYVE.

CAPVT IX.

1. **F**elele azért mind ezekre Iob s-monda: Bizsonnial tudom hog ez (ammit Isten felől mondatok) fínte mind vg vagyon. Tudni ilik ez, a körül enis azt mondom: Hog hog lehetné ez, hogy az ember magát igazzá tehetné, hogy ha az (igaz Istennel öfue vetteté néie?)

2. Mertha az (Isten akar uetekedni az emberrel, ezér be édére es kérdésre sem felelhet meg az ember az Istennek.)

3. Mert az Isten (véghetetlen) bölcz az ő biúbe es cz údálatos hatalmas ereü az Isten: Kij volt volna vallion (valaha) acki vakmerő keméltéggel bört az Isté ellen, es békességbe meg marathatott volna?

4. Az Isten az hegieket egy helyről más helyre üti, s-nem tuggiak ezt az (Istentelenek:) Maga az Isten az, acki őket fel fordította az ő haragiában:

5. Az Isten az acki a földet, (es a föld népét) az ő helyéből ki mozdintia, es a földnek az ő támasztó öflopit öfue veri, es öfue kötteteti.

6. Ő az acki azt mongia a napnak, fel ne támagy,

Fol 21.

Az Isten igazsága uéleti sérent semmi né igaz.

Az az: Soha né lehet az, hogy az ember az Isten előtt igaz lehessé, hig ha az Isten igazsága az ember igazságát öfue verede.

Az az: Azért nem tér Isten öz az emberrel, mert különb, es ellék zó termézetűek: Az Isté igazság az ember bün, Isten bölcz, az ember bolond: Isten vilagosság, az ember ölétség. Az az: Az Isté az, acki az orfók a fejedelem ségeket el valoztatia.

Isten inditia meg a földet.

A SZENT IOB.

*Az az Isten ad
bűnösöknek és
dől, Isten ad tisz-
ta idős.*

magy, s nem támad fel. Es a czillagokat mint
ég peczéit a földhöz mind körüül be peczé-
tli, es beburítja.

7. Isten az acki az egeket csak egiedül el teriez-
ti, es a Tengernek fel neukedet habiajn jár,
s feltamaztia.

9. Isten czénálta az ég közepi mellet forgó
szent Peter fekerét, a kafa hugiot, es a fias ti-
kot, es a dél szél felől való égi czillagokat is,
kik reitekbe uadnak (mi tölönk) azokatis ő
czénálta.

10. Isten az acki nag dolgokat czélekedik, a-
ckik meg foghatatlan es érthetetlen dolgok,
Es nag czóda dolgokat miel, ackiknek nin-
czén fáma.

11. Imé által megie en raitam, es nem látható,
imé tétoua mozgattia magát az ő czélekedeti
ben, s nem érthetem meg ütet (mit miel).

12. Imé ackit ő el ragad, ki hozhattia uizfá?
A uag ki monthattia ezt az Istennek, mit mi-
elz?

13. Az Isten meg nem téríti az ő haragiat, az
Isten birodalma alatt meg haiolnak, es ég ent
vallanak, a keüél es hatalmas más ember segé-
dök.

*Az az Isten
tan dolgot mi-
az Vrszemé lát-
tára, Vgyan el-
tű. Kiar az Isten
s még sőt uht-
tiuk. Nem hogy
a tiuk s Men-
ei dolgot érthet-
nők.
Széget vallanak
a keüél uht-
sten ellen, is i-
mast künük se-
généni.*

KONYVE.

Fol. 22.

14. Sockalinkab en nem mielhetem azt, hog
meg felelhernék ő neki, vagy hogy valami
válogatott befédecel sembe álliak, es sembe
meriek menni ő vele? Ennek ez Istennek,
bar ha vgian meg igazitatná, (ez világ igaznak
mondanais) de vgian soha nem felelhernék
meg, es nem pörölhernék en ő véle, Sőt inkább
az en bírámnak kőniörgők.

15. Ha en kiáltandok, es meg felelend ennéké:
Vgian még sem hihetem ezt változhatatlanol,
hogy az en főmat füleibe vőtte, es meg hal-
gatta légien.

16. Ez az Isten az, acki engem ő üd tőre az
háborunak fél veféuel, es az en sebeimet meg
fokasittia vgian csak ingenis, es ok nélkül.

17. Nem engedí még csak ezt is hogy az en löl-
kőmet vizfá hozzam, azaz: pihen helsek, es lő-
legzetett vehelsek, hanem inkább a nag keferő
kinokkal vgian meg elégié es el tölé.

18. Hog ha en az Isten erieuel vetekedem, imé
bizony igen erős: Ha penig itéletbe kelendek
ő véle, kiczóda acki engem bizony ág tételuel
ő előtt meg menthet?

19. Ha penig meg igazitandom magam, az
F ij énnem

*Afiedelmek se-
mik ő előtt, Hát
en ki volnék? Lá-
satok ezt érde-
mek.*

*Az az Isten igen
romlott vesse az
emberi természetet
Hog bar az Isten
bőli ion, igéretet
tegen sem bísi.*

*Az az Isten mē-
de sumpillatásba
storoß.*

*Keüél Cigany
érdemek, az
miféuel Isten-
sebe ne kpiatok.*

Ihonlások hog
jemmi ember né
igaz az ő érde-
nebe az Isten-
t, Hat ijérde-
mejekre huzog
giatok.

Azaz: Bir ha
finte iúnel n
voln ké világbe
remi: Az en löl
k'm vgian né es
méri ez világi é-
letet iónok.
Iob bu áltabíró:
Acki kiúól éber
előt iambor tőkél
letei. Isten előt
bűnös: Hat Isten
vgy meg emélti
mint azt, ackit
ez világ latornak
ítél.

Azaz: Az hit-
lenek bírák ez
fölklet. Isten be fe-
di ez föll bi ái
orczaát, minibe
nem látják a
bűnt, meg nem
bűntetik, mi-
ért el ház az?

A SZENT IOB

énnen fáyam kárhoztat engem (es hazukság-
ba hágy:) Ha pedig azt mondom hog tőkélle-
res vagiok en, Meg bizonyittia Isten az en fá-
ijam által, hog el fordúlt gonos vagyok:

20. Bar tőkélletes volaé kis, es semmi nagy bű-
nöm nem tudom en hogy volna, de az en
lölköm vgyan vallia azt, f-nem feretijs (é vi-
lágot:) Azert az en életemet meg viáltam.

21. Ez eg dolog vgyan vg vagion (Istenbe) a-
zokaert, enis azt módám: Mind a tőkélletet,
f-mind a gonos ténűt, az Isten meg em élti, es
meg bünteti.

22. Ha pedig az Isten hirtelen valo ostorául
meg óli a (gonos ténűt:) Amaz ártalanoknak
(ackiket é világ bünteleneknek ítélt,) az ő ké-
sértő háborúágokon hát neueté, es (czák ok-
nélkül verne.)

23. A földnek (birodalma) adatott az Istentelé
birodalmába es kezébe: Ez Isten é földi bírák
orczaát befödözteté (f-igazat nem i élnék:)
Ha pedig ez semmi, f-né vgy vagyon (hog né
Isté mieli) hát no hol vagió az acki ezt mieli?

24. Az en életé napiaij kőniebbek es gyorfab-
bak lő,

KÖNYVE.

Fol. 23.

bak lőűcnek a pallia furónal, el futnak es el mu-
lának, es é uilagi iot meg sem látháták.

25. Mint ha amaz fabad akarát ferént foliő kis
galilákkal repült volél, oly hamar el mulék
(az en keduem ferént valo életem) es mint a
Kedelő acki hirtelen repül az ételre, olyan ha-
mar el mulék (ez világi gyönörőségem).

26. Ha en azt mondandom: No el felelkezem
az en siralmas panašomrol, f-nem (kapolódó
többet) el hagiom az en haragomat, f-nem
harakšom, főt inkább vgyan báron meg erősi-
tem (az en bűnemet.)

27. Mégis bizoniába finte akkor (hog biztat-
nám magt) rettegek mind az en fántalan ke-
serues faidalmimtol: f-bizónial tudom ezt
hog te engem ártatlanna nem tést, es büntelen-
nek sem ítélt.

28. Istentelenül czélekertemé en? Miert mi-
ellichem hát en ezt hog czák hiába munkálkod-
nám, hog Istent engeztelliem?

29. (Mert Vram Isten,) ha finte a hönizzel meg-
mo'nám en magamatis, es ha az en kezé fele-

F ij it, a naz-

Azaz: Keu-
dig elhelek ked-
u m. Serénio.

Azaz: Noh az
világ előt bűntel-
vagiok te előt ed
vg in nem vagiok
ártalan.

Azaz: Ha en
o'han Istentelen
volnék mint ij
vélték en bírá-
az Istenteleneket.
Noza erd. mejek Lás á: k hogységeni u'lotuok, uti érdemeit meg ruét i'p' előt.
Esa. 41. 3. 64

it, amaz igéti ítéltő bappannalis meg ítéltanā
mis, Vgian még binte eckoris (é külö ti tála-
gombai) vgian be merite az áfott íerbe (es
meg ölé), s-az en rubaim meg ruténak es meg
vtalnak engemet.

30. Mer minem ollian férfi az Isten, mint en
vagiok, hog en ő neki meg felelhessék, es hog
en ő véle eggiút egbírmid az ítéltbe be me-
hessék, es véle pörölhessék?

Senki nem pöröl
b- Istenel, s-oha
Isten senki meg
nem ítélteti, T-
ruent s- m- a- he-
Istenre.

31. Ninczen senki, acki mi köztünk ketten
Isten közt es en közttem meg feddő, igaz i-élő
biro lehessen, acki az ő kezét reánk verhesse,
Istennel, en vele mis birion (es meg fedhes-
sen.)

32. (Nem pörölök en Istennel, hanem inkább ezt
mondom:) vegie el Isten en rôlam az ő bün-
tető vezéőit, es az ő röttentése meg ne ýezse
engemet.

Az hitlenek
mást íé'nek m-
f-őünk, ámi l-
hünkis m-í íé'.

33. Szólok azért en az Vrnak, es nem félek en
ő tôle, Mert en nem ug vagiok énem magam-
val, az az, az en lőköm elméreti berént, né ol-
lian bünös vagiok, (mint ti vélitek.)

Magyarazat.

1. Ha Istennel) Vm- íé'k. Enojcint el) Es mint íé'zhatna
m- g-amber-

meg ember Istennel? Az az: Az Isten véghetetlen igazság, mi
bünök v-ig onk hog lehetne nek Isten ítélti berént igazak?

2. Ezer befedére) Im i-ahopoz l-arih immo, Lo i-ahenu ach-
minni Aleph: 1. Ha akar pörölni ő vé'e, nem fel-lehet neki
ezék eggiéti ezék közöl: Az az: Ha Isten az emberrel pör-
leni akar, ezék g- b- fedére sem tud felelni. Mint az igie vez-
et bünös, a t-ő uénbe nem pörölhet az igazal, m-ri benne
marad. A tudatlan nem pörölhet, nem disputalhat a Doctoral,
mert ezék argumenomra sem tud eggié: felelni: g- ha Isten pör-
ról az emberrel, lehetetlen hogj semmibe ember Isten löt m-
b-esse magát, mint ide alá 30. 31. 32. Ver. be Esa: 40. 41. 43. mor-
gia. Nekik igé'ük: Ha az ember akar pörölni Istennel, az Isten
nem felel meg neki. De ide alá Esa: 41. 43. Ezech: 13. Hier.
20. 31. Megtecczik hog Isten kebs a pörhőb. ezék hog te lehess ig-
az, es mentesd magad. Ide alá ver. su 31. az mor gia. Senki nem
pörölhet Istennel.

4. Nem tugiák) Az az: Isten változtatja a fejedelmé'eket,
Isten tám-íí föld indulást, ő puz-éttatja a földet hadakkal, mégis
az hitlen. k- nem tuggiak, hanem történetnek vétik: Esa: 41. 45.
Soph. 1. Thre. 3.

9. Sz: Peter Bekereit) Jse aser kesjil) Isten ezénália az Vrs-
kut a medué, az az: A Cui gor, az eget Isten ezénált, ackit
Sz: Peter Bekereinek, Nekik Gönczöl Bekereinek híjnak.

12. Ackit elragid) Hen i-ahemor, vmi i-ahem: Imé elragad, es
ki hozza v-ísa: 1. Ackit meg őt, Le veti a birodalomról, p-
ba vét, senki azt nem hozhat ia v-ísa: Senki nem albit Isten ellé.

14. Bar igaz) Affer im zadaki. Lo eénch: Ernek bar bi igaz-
ciam magam, sem felelhetek: E világi igazsággal, a talisnag-
gal, éi demuel, imborf-íggal nem mentsem magam Isten e-
lő. Psal. 51. Exo. 34.

Vegyan

A SZENT IOB

- 16 *Vgia ingiē) Hirba perzani chinnam: Megsaporittia se beimer ingiē: Az az: Nē hog engē oknékül, s bűnékül meg ver tene, mert azt mongi: hog ez en kemény bűneimert vér, nem oki se bűnömnek, sem hatalomnak, hat bűnēkül senki nem verhet, hanem a bűnert vér. Gen. 18. Neum 1. Rom. 1. 5. 8. De sölök ez vilagi ártatlanságról, es igazságról: Acki ez világ előt igi, Isten előt nem igi: Mikor nem itélnē ez világ hog az embert Isten meg veri: Vgian oknékül, az az: ez világ uéleti nélküli, talál s giatkozt ackiért bűnet. Mert ide a azt mongi: Ha en tőkel etes igaznak mondom magamat, igi zé omē ez világ előt magam: Vgian nem vigók Isten előt, az en sajimis bűnűt tēsem: Noha lobnak ē világ itéleti sberēnt czegēres bűne nem volt, iekiert kellene sbenedni, mind az által, volt Isten előt bűn benne, ackiért az Vr a probat méltán a boczjáhatti.*
22. *Neuzē) Ha Isten acki érdemli a bűntetést, iol tēsi hog meg őlt: Amaz hát acki ē világ sberēnt iambor (mint en) czufolkodik hát, es semmi gondot nem viselē reá? Az az: Nem czák a bű teiheti Isten méltán, acki ē világ sberēnt érdemli, de vgian acki ártatlanē világ előt, s nem uelne ē világ hog bűntetést érdemlene, még az is méltán veri az Vr, es nem czufolkodik véle.*
23. *Be fedi orczáját) Még ē földi birak orczáját be fōdesi, az az: A Satannal meg vakittia őket, hog hamis Tōruent tēznek az ajjandékért.*

Sommaia.

Az az: Látom nek véle való diuklkodésat, nē pond vsfēsēt samlallia elő.

CAPVT X.

1. **M**eg keseredet es ki vágattatott az en moizgatô lölköm az en életēbe, azért megis raitam

KÖNYVE.

Fol. 25.

raitam hagiom a keserues panaszt, es nagy keseruesen sölök es bozsonkodom, az en lölköm keserőségebe.

2. Ezt mondom az Istennek: Vram ne kárhoztas engem mint egy Istentelent, sőt inkább tudomra, s-mutald meg miért akarz te en velē pörteni? (es miért bűntecz haragodba.)

3. Auagy ionak (tecczikē) neked ez hogy meg niommaztaš engem? Vag hog atte kezeid mükaia alkotmányat meg viffed, Es a gonos tēuók tanácsára világot támaš, es meg világo-
suczad?

4. Mi nem testi semeid vadnak te neked? Auagy nemde vg laczē es itélšē te mint ember?

5. Auagy mi nem ollianok az ember napiaij (es clete,) mint Isten a te napiaid? Vagy atte estendōid, mi nem ollianok mint az giarlōc-ber napiaij? Hogy te az en álnokságomat ily nag sorgalmatoffon meg kerefed, es az en bűnōmet sfinite ki kerefed?

6. Vgian atte esmēreted sberēntis meg tecczik hog en hitlenül nem czélekettem es hog nincz senki acki engem atte kezeidböl ki ragadha-
son.

Szól Iob mint ember:

Az az: Nem il-lik ez te hozzád hog az hiueket el niomoniczád, az hitlenek hamis i-téleteket iaualliad, hinem az hi-uek uéleti io, az hitlenekē nē io.

Az az: Isten te i-gazán lelek sberēnt uelz nem vg mint az em-ber acki lát, az ueli.

Az az: Az em-be árniékhamar meo hal: Te ői őkkē éss.

Noha nincz ē vi-lagi életi sberēnt gonos bűnöm, de azért senki atie-kezeidböl ki nem vehet.

G

Auc ke-

istē formallia az 7. Atte kezeid formáltak engemet, es körös embert, mint a fazokas a sarbol az edént.

* Az ēbert Isten 8. Kérlek emlékezzél meg rola, hog mint eg fazéknak valo gyűrt sárt czénáltal engemet, es imé is meg porra tē, es višā forditaš a porba.

Az az: Teslet es lőlkői, életetis se adál. Es atte gőduiseléseddel őriséd az en lőlkőmet, Hat nem baba czinallia 10. Te ezeket vram (az embernek illé gonuise- lélét) atte őiuedbe el reitetted, es el végezted (minden dolgát:) Tudom azert hog ezek (az ember életinek minden részei) te nálad ruduán vadnak, es atte tanáczóddal lesnek.

Az az: Tudod bűneimet, azert bűnös léuén en nem mondó hog bűn- zélő vagiok, mint az hamis bírák mielnék az aian- dēkert.

len kőrnülsbeis valami vagiok, mind egie- tēbe te czénáltal engé, s-im el vezteš engemet?

9. * Nemde mint a teiet vgiā ki ontál s-meg ol- uasftales feiél engemet, s-mint a sáitot ugian meg őltal engemet? Bőrrrel, es huffal őltőztetél fel engemet, s-czöntokkal, es ynakkal őzue kőtoztél engé, es be fődőzél: Eletet adál, es ir- galmaságot czélekedél en velé, es atte meg láto gatô gőduiselésed, meg őrizé az en lőlkőmet.

10. Te ezeket vram (az embernek illé gonuise- lélét) atte őiuedbe el reitetted, es el végezted (minden dolgát:) Tudom azert hog ezek (az ember életinek minden részei) te nálad ruduán vadnak, es atte tanáczóddal lesnek.

11. Mert ha vétkeztemé? Ezt te Vram fel iegzet ted hog vétettem, s-őrizett alatt tartás, es az en álnokságom mia, ártatlannak nem ítélted: Ha hilen ül czélekedem, igis ia ij ennekem. Ha penig meg igazitom magais (é világ előt,) vgian nem mérem fel emelni az en léciemet, (ašemérem mia) őinte meg elégeduén a vda-

12. Ha hilen ül czélekedem, igis ia ij ennekem. Ha penig meg igazitom magais (é világ előt,) vgian nem mérem fel emelni az en léciemet, (ašemérem mia) őinte meg elégeduén a vda-

13. S-kéuannám ha meg őregbődnéyék már az en nag faldalmam, es hog te mint eg Orošlā ug uadāšnāl es keresnēl engem, es is meg meg fordūluán te vram, czuda képpen czéleked- nél én velem.

14. Mert vjēttön vjítod en ellenen atte bizon- fág tēuő oštoridat, es látom, hog atte bozšon- kodô haragodat, es (oštorod) meg sokalítod en raitam: A sok változó betegségek seregenként, hadakoznak en velem.

15. Miert hoztál ki Vram engem az en aniā mé- hēből? Bátor aniām méhében meg holtam vol- na, es emberišem soha engem ne láthattot vol- na. Es hog ha mindiart hog őülettem aniām méhéből, a sérbe temettettem volna, őinte ollian volnék, mint ha ingé sem voltam volna.

16. Néde keueseké az en életé napiay? No hát a- zert az Istenis őünniek meg, es velse mezše en- tülé már az (oštort,) es had erősiczé meg eg ke- uesé en magamat: S-addig (haggiō pihenné a háboruba az Isten) minek előtte a sérbe me- gieik, s-többé meg né térek, a ki őőiet őöld es ho-

lomfággal, es hogy látom az en kešerues há- boruságomat.

13. S-kéuannám ha meg őregbődnéyék már az en nag faldalmam, es hog te mint eg Orošlā ug uadāšnāl es keresnēl engem, es is meg meg fordūluán te vram, czuda képpen czéleked- nél én velem.

14. Mert vjēttön vjítod en ellenen atte bizon- fág tēuő oštoridat, es látom, hog atte bozšon- kodô haragodat, es (oštorod) meg sokalítod en raitam: A sok változó betegségek seregenként, hadakoznak en velem.

15. Miert hoztál ki Vram engem az en aniā mé- hēből? Bátor aniām méhében meg holtam vol- na, es emberišem soha engem ne láthattot vol- na. Es hog ha mindiart hog őülettem aniām méhéből, a sérbe temettettem volna, őinte ollian volnék, mint ha ingé sem voltam volna.

16. Néde keueseké az en életé napiay? No hát a- zert az Istenis őünniek meg, es velse mezše en- tülé már az (oštort,) es had erősiczé meg eg ke- uesé en magamat: S-addig (haggiō pihenné a háboruba az Isten) minek előtte a sérbe me- gieik, s-többé meg né térek, a ki őőiet őöld es ho-

G ij mályár-

Az az: Ha mint eg Orošlān meg keresnēl, már ter- nélen bozšam, es kegiešen czéle- kednēl velem.

Az oštor Ištē ha- ragia bizonfága.

Hiuek nag őröm az hog ez világi ruságot né látnak s-aid s meg-hal- nak:

Lásátok a sért mint iria.

Az az: Addig
menzen meg I
ten é künbol mig
élek, Mertha meg
haiok ide az ne-
let nap elöt, érom
lott földre, vírá
né iduók, hanem
az icélet napian
az vij földre fel
támadok Iob 19.

mály árniéka, abba à földbe mondom hog me-
giek, acki lőtet f-ollian mint à lőtet homály,
es az halál lőtet árniéka (a pokol,) es nincz en-
nek ott à lőtet földbe, es à koporióba lémi ren-
del valo vilagolítása, hané czák ollian mint a-
maz lőtet homály.

Magyarazat.

5. *Meg keresed.) Ki te bakaj? Launon: Hog meg keresed az en
álnokságon: az az: Semmik'ppé en te hozzá hasonlő nem le-
hetek, veled sem pörölhetek: Mert te véghetetlen örök Iste uá,
en pedig csak arniék vigiok.*
6. *Atte esméreted al lateda, ki lo Ersab: Atte esméretedre hag-
giam. sem czélektem hilenül: Az az: Noha Vram bűnös uá-
giok, de ollian Istentelen czegéres bűn nincz bennem, mint
az en barátim vélik. f-hagiom ezt Vram atte icéletedre.*
9. *Mint à teiet) Halo kehulabtattikeni.) Mint eg teiet meg hi-
gitál, vag ki ontál: Az az: Az en atiam es aniam maguából ac-
ki ollian mint eg téij, emberré czénálál: Lissatok itt mint czé-
nállia Isten az embert. Natak Siloul ki ontotte, az Hitijk ki
önteni in siphil: Mert Isten à természet által önti ki a magot.*
13. *Czudaképpen) Vetsob utpala bi.) Meg fordulván en velem
czudalatosan czélekeggiel. Vag kőniörülly raitam, vag végy
ki é világbol.*
14. *Vátozód) Halijphot vezaua immi: Változások es seregen
velé: Az az: A sok séreg, teő nű, a sok beteg ség fereggeliar.*

Sommaia.

A Zophar Iobhoz dorgállia, végre vigasztallia hog Isten a meg-
térőknek kegyelmes, azt mongia Zophar hog neveti őket a Iob
f-azert hiragok.

1. **F**elelè à Naamat béli Zophar (Iobnak) es
monda: Auag nem kellé atte bebedidnek so-
kalagára meg felelni? auag nemde az aijaka fe-
czégő éber, a sok fōual meg igazithatnaic ma-
gatt. Ezennel maidan az emberek czák egedől
atte tettetes hazugságidat halgattiak, hog ege-
beket czūfoly, es ne legien senki egyéb acki
meg pirongasson érte?

Az az: Te
Iob csak czíacz
iokz, de igazza
é fecziegessel né
lebecz.

2. Azt mondad te Iob. Tista az en tudomá-
niom es (hitem) es makulanélkül valo vagiok
en (ó V r Isten) atte semeid elöt.

Zophar sōl, de ha
sūd, mert Iob ezt
nem monta.

3. De bizoniába akarnám haki ezt adhatná,
es mielhetné, (f-erre inditaná Istent) hog úijs
fōllana, es meg nitauán aiakijt (disputálna) te
veled, f-bizoni áual tudom hog a bölcséség-
nek el reitett tudománit meg ielenti te ne-
ked: Mert két féle icéleti vadnak Istennek, az
ō el végezett rendelésének ki fōl-áltatására,
f-tud meg eztis hogy az Isten elisfeled es reit
(az ostorokba) ackikkel à te álnokságodért
meg büntetne.

Az az: Igen iam
boritod Iob mi-
gadát, de ha Iste
te veled vetélked-
néjék, ő tenne
Tōruént reád, né
lennél te iambor.

4. Auag az Isten titkait meg találhatnáde ke-
reséssel, es meg foghatnáde te? Bazzeg nem: A-

Lehetetlő dolog
ez hog te az I-
stennek az ő tit-
kos dolgait meg

audhaffid Ro: 11.
1. Cor. 2. Eja. 64.

Az az: A véghe
teit: Istén te meg
nem foghad, hat
ne poróy Isténél.

Végzetetlen az
Isten, sem a föld,
sem az ég be né
foghattatott. 2.
Reg. 8.

Az az: Senki az
Isten ellen né al-
hat, valamit miel
Rom. 9. 11.

† Noha mint a ba-
rom bölcséség-
nélkül születik az
ember, Isten ad-
neki értelmet, s-
mégis kérdék,
mint ha másfél
nem vőtte volna.

1. Cor. 1. 2. Hie
rem. 9.

Mint a Törvény
Zophar Iobbot
penitentiara ta-
nította, de igen ha
bonas érdemmel

A SZENT IOB

uag vgian finte valóba mind addig hog sémi
titka ne maradna a mindenható Vrnak meg
akarodé tudakozni, es ki keresni?

5. Az egeknek az ő nag magasságiba, s-uallion mit mielhetnél te? Ha a föld alatt való mélségnél, mélieb az Vr bölcsésége, mit érthetnél meg te ott?

6. Hozsáb a földnél az Vr hozsú mértéke, es félesb a Tengernél az ő féleffége.

7. Ha az Isté lok külömb külömb képpé czélekedik, es e világó változásokat miel, ha mit akar be zária, s-el reiti, es ha akaria ki ielenti a-mit akar, s-uallion ki fogia es téríti vizfá az Vr erejét ebbe?

8. Mert iol tuggia es esmérí Isten kik legének az heába való üres vászhoz hasonlo emberek: Láttia ő az álnokságot, hog lehetne hát hog e-fébe nem vennéie (es meg nem büntetne)?

9. † Amaz üres, es semmi tudó ember el hísi magát az ő (értelmébe), maga az Adam fia acki fűlerik, ollian mint a vad Szamar fia.

10. Ha azert te (lob) atte fínedet fel késsiten-ded, es ki térítuén atte kezeidet kőniörgen-de ő neki, (ezt miel:) Hog ha valami álnok
ság va-

KONYVE.

Fol. 28.

ság vagy on atte kezédbe es dolgodba, mezse fogdoffa. Scha ig
táuoztalid a bünt tuled, es ne hag lakni atte hai Isten nem halga
lékodba, semmi meg feddendő dolgot. na meg minket,
Mert seki nincz
véteknélkül.

11. Ackor ha ezt mielended feplónélkül fel e-melhed atte orczadat es kőniöröghecz, erős alhatatos léf, es semmit nem fél.

12. Ha ezt mieled (s-pœnitétia tartaf) bizonia ba atte keferő faidalmadrol mind el feletke-zel, es mint a foliő vizek, vg el mulnak atte ha boruid, czák vg emlekezzél meg rola, mint az el folt viőről:

13. S-ig atte életednek maradéka fel tamad-Christ ereiével
uán, féniesb leßen a délkorba való féniesfégek leßen ez:
nél, es tündöklef, s-ollian léf mint a reggeli világ:

† Es nag bátorságos bizodalma leßen, mert Ha Adam nem
ammit kértél es vártál meg vagion, es mint ha vétet volna, vg le-
kőroflen kőniül árkot, es őltalmat által vol- ne, de most Zo-
na kőniüled, vgy aluöl, phar sallit.

15. Ott nijukfól ágiadba, s-nem leßen senki ac-ki el ijezen: S-nagy sokan kérik atte orczadat, es kőniörgenek neked:

16. A gonoz téuőknek penig az ő segétség vá-ro fémek

Hitlenek várhat
rok iót, de nem le
ssen egies halál-
nál.

A SZENT IOB

ro semek ereyek el fogy, es a magok mentő ol-
talm, es szabadulas el véő ő tőlők, es az ő vá-
ralok (hog meg iott várnának) leően czák az ő
lölők győtreleme.

Magyarazat.

2. Tizta tudo:) Zak likhi: Tizta az en tizteletem, az az: Tiz-
ta hitem, vallásom es tudomaniom vagion nekem.) Há doct. i-
nu pro religione.
3. Két fele itéleti) Kéi kphlajm letuffja, veadkil ss. l. k. Eloba
me aoneki: Mert két felék a f-giel-mre való oltorok, s iud
meg hog el f-lekeze: trolid az alnok agént: Az az: Két fele
az Isten itéleti, büntetése, czéleked. t. E-gik el titkolt, ackinek
mi sem elejt, végit nem tuggiuk, sem az Angiolok, ammit ő
magá el reitet. Némely dolgait f-gielmre értiuk, okaitis tuggi-
uk miért vér. Némely oltori okait noha mi nem lártiuk, de a-
zere ő magába igaz az ő itéleti. Te Iob ha azt mondod hog né-
tudod büneidet, ackiért Isten g meg verhetne: Vagion Isten-
nek el reitet titkos itéleti, acki ből ő meg itéli hog te ezt meg ér-
demled. S-még penig azt mieli, hog sokit el titkol az oltorba,
mert ha minden bünert meg büntetne, semmie lennének, el nem
iurhetnők. De el halásta, be fodi, minden haragját reánk nem
gerietzi. Mich: 7. Hab. 3.

Iob meg fe-
let Zophi-nak
saiaba aggia a
Sipot.

Sommaia.

Iob felel a Zophi-nak kéüly be-
sélere, es az Istennek az ő czuda-
latos hatalmat, bölcsé-
sét, es czéleke-
sét be-
séli.

CAPVT XII

1. **F**elele erre Iob f-mőda: Bizoniába ti azt vé-
litek

KÖNYVE-

Fol. 29

litek hogy czák ti vartok bölcz népek, s-ha ti
meg haltok, a bölcséségis veletek egerembe
meg hal.

2. Maga ennekem is vagyon fiuem (esem, es
tudomaniom) mint finte tinektek: s-kij eff-
ett alab valo sem vagiok ti nálatoknál: Valliō
kinél nem lehetne, s-nem tudnáia vgian mint
ti ezeket ackiket keülien be-élletek?

3. Imé az ő barátinak czűfflag az, acki az Istent
segetségül hja, ackinek Isten meg felel meg hal-
gattia: Imé (V r Isten) az igaz, egigiū tőkélletes
iambor neuetsége (é világnak.)

4. Ollian vagiok mint a meg alutt es el vette-
tett, meg űnt lampás, (en fegén Iob) annak, az
ő gondolatit es itéleti verént, acki czénde-
ség-
be niukfik, es ahoz kéült hogy űis el effék, es
lábaij meg mozd űllianak.

5. Belsőlködnek prēdaua, a Toluaijok hailé-
ki, s-nag bátorságba niugofnak azok, ackik
az Istent bozfontiák, es laknak a prēdaua, ac-
ki t Isten vittaz ő kezekbe.

6. De bizoniába, kérlek hogy kérd meg a bar-
mokat, s-meg tanit erre (hog mind ezt Isten
mieli) kérd meg az égi madarakat, s-hirré ag-
giak ezt

H

Az az: Ne kéü-
lyk g-e-ek tiz bi-
racim, mert en se
bul d vagiok, ha-
nem azt mondō
hog tiz nálatoknál
bölcz-
éb vagiok.

Lassatok tiz hi-
uek hogy é világ
czűf-agi bolond-
gati vagtok 1. Co.
1. 2 3. 2. Cor 4.

Az az: Minden
éber tanu hat en
nűlā, Azert vér
engem, hog r-
ackik esendők, en
rolā peldat végé
rek:

Lassatok hog i-
vize a Toluaij ke-
zebe: Esa. 54. Pro-
uer: 16. Deut. 27.
28.

Okatlan barmok
ackik történetet
es berencziert hi-
Bnek, s. phon. 1.
Thre 3. Amos

AZ AZ:

Isten czelekedi
valami é világon
esik, iot, es a bün
tető gonosz, sēmi
történet nē lehet
Esa. 45. Soph. 1. A
mor. 3. Thre. 3.

+ Iob söl az öbarā
tisauauak: Vallō
hog az vénékbe
vagon bō cze-
ség, de miczōda
ez? Honnat va-
gion ez? Czāk ā
lom az ēberi bōl
czéség, de az I-
stennel ā tōkelle-
tes bōlczéség:

+ Lāsātōkēi Cigā
loua futatō érde-
mesek, Ackikazt
hazuggiatok ha a
kirō ūdušsölōk,
ha akarom el kār
hozō. Maga tem
lōczbe ā Tōruēn
ākaba ā Sātāke
zēbe vīg. Ro. 3.
5. 7. Esa. 64.

giak ezt neked: Auag czāk kērd ā földön va-
lo kōrōs fūuet s-meg tanit: De még ā Tenger
halais meg bešelli te neked:

7. Vallion ki nem tudnāia ezt, hog mind c-
zekbe ā I E H O V A keze, es hatalma uagion, es
ō czelekedi ezeket?

8. Mert imē ā I E H O V A kezébe vagon min-
den glō állat teste lōlke, es minden emberi test
nek ōkos lōlki lōlke, Isten hatalmaban vagon.

9. Nemde az hallō fūl proballiaē meg az bōt (kī
mit bōl) mint az embernek az ō ēniē costoll-
ia, es érziē meg az ētket?

10. + Imē ā vénékbe vāgiō ā bōlczéség, es az hōfū
ideig éltekbe vāgō az értēlmesk ēfērtet ēfēsség?

11. En (penig azt mondom) hog ama tōkelle-
tes bōlczéség, az hatalmas erō, az tōkelletes ta-
nācz, es értelem vān valōsāggal ā I E H O V A-
N A L, vāgion (s-nem ā vénéknel?)

12. + Mert imē ackit ō el ront s-el fordēt, senki
azt fel nem ēpi theti? Be rekešti ō az embert,
s-enki ki nem bocziathattia.

13. Imēha ā vizeket ot fē meg fogāgia, es elsōt
nem ād, mīdēek elšaradāk. Imē ha ismeg ā vi-
zet alā bocziatāgia, (mint eg ūizezēt) ā földet
el fordittia, es el burittia. Istennel

14. Istennel vāgion azért az erō, es ama valo-
sāggal magāba lēuō bōlczéség, es meg tartas:
A I E H O V A I E az acki el tēueliedett, ōuē es ō
biria aztis acki meg tēueleider.

15. Az vr vīšī es vēti ā tanācz adōkat prēdara,
es meg foztia az igaz tanācztūl, es az itēlō bi-
rākat ō bolondēttia meg.

16. + A kiraliok bōritō ōuēt, es birodalmāt meg
olgia, s-el uēšī (az Isten,) ismeg ha akaria ā
kiralij ōuet, az ō āgēkōkra bōrituia, es kiralliā
feiedelmē tēšī ōket.

17. Vīteti az Vr ā papokat, es bēnt dolgok bōl-
gāltatōijt ā prēdara, es (meg foztattia értelem
nēlkūl ōket) es az erōs es kegietlen kōborlō-
kat el fordittia, s-el vēšī birodalmokat.

18. Az igaz mondōktol el vīteti (ā Satannal)
az ō aiakokat, es igaz (bešēdeket) es ā vénék-
tūlis el vīteti ā bōlcz okos tanāczōt.

19. V tālatōssāgot ōnt ki Iste ā hatalmasokra, es
meg vtāttatia ōket: Amaz kegetlē nag erōiū nē
pek ōuēt, es ereiēt erōtlēnē tēšī, es meg bālaštia.

20. + Az Vr ā fōtētšēgekből ki ielenti ā nag tit-
kos mēly dolgokat, es az halālnak fōtēt ārniē-
k. t, vilāgōsāgra hozza ki.

H ij

Meg ē sēg uagion.

+ Az Isten ā sēie
delemből pōrt, ā
pōrbol sēiedet-
mec czelek:

Az az: T ij azē
mongiatok hog
ā vénéknel ē vilā
g bōlczēknēl, az
erō, hatalom. En
penig lob azē mō
dom hog mikor
Isten ā Satannā vā
bocziatūl vilāgi
bōlczēkre, akkor
semmie tēšī ā vē
nek bōlczésēgēt-
o Az az: Min-
den tūkot kī iel-
ent az Isten, Mat.
12. Az halāl ār-
niēk ā Sidoul. Zal
muet ieg ez te
mērdēk jōtēšēg-
et, mint āfēbe
minēmū vudok sō
ē sēg uagion.

21. Meg sokalittia Isté a nepeket, s-ismeg ő vez-
ti el őket: Ky teriefti félelsen nag földig a né-
peket, s-ismeg csak kiczin helyre őfueforittia,
es meg keueliti őket.

Az az: A feie-
delmeket Isté ia-
czottattia meg,
mít eg fel fút ho-
iagokat hasonaltá
dologba tiztek ki-
mül vesőtteti őket,
Mít most csak a
buboréckuliacz-
nak, a pabbol löt
feiedelmek, Az Is-
té es ország sük-
ségére Cäcellari-
vra ijm nemuisel-
nek gondot, hané
csak pénst güt-
nek.

22. El véteti Isté őiüket es bátorságokat azok-
nak, akik a föld népének feiey, es előttok iá-
rók: Es hordoztattia es téuelgetteti őket (a Sa-
tánal) a heaba valo üres vton, es (hasontalá dol-
got mieltet vélek) acki nem út, az az: Nem
io helien iartattia őket:

23. Mint vakok (abolond feiedelmek) a főtété-
get hamis hasonaltá dolgot tapogattiak, s-né
a világosságot. az az: Az Isten, es a terméket
igasságot ki nem folgáltattiak:

Magyarazat.

1. Tij vattok) Omnam ki attem am ve imakem Tamat Hokm-
Bizoniába hog ti népek vattok, es tij veletek hal meg a bölczé-
ség: Az az: talám azt vélitek hog tij vattok a bölczék, hog engé
czufoltok, Minden hitlen keuelnek ez az ő terméseti:
4. Meg alutt lámpas) Lapijd busz léasitot Saanan:) Az az: V tá-
latos lampas annak a czündségbe niukbóknak: Az az: No-
ha engem vtálnak, es meg vetnek, az en barátim, de en ollia va-
giok mint eg lámpas, példaül vetett engem az emberek eleibe
ackik esendők, hog en raitam tanüllianak.
5. Ackit Isten uit) V batuhot le margéze el, la asfer hebi Eloha be
iaddo: Es bátorságok vagion ackik borsonttiak az Istent, anak:
ackit az-

ackit az Isten az ő kezébe hordoz: az az: Tij azt mongiatok
en barátim, hog a gonoszoknak itt nem iol vagion dolgok, az hi-
ueknek penig iol: En penig azt mondom, hog az iok élnek mo-
moruságba, mint eg meg alutt sőuendek: A gonoszok, Toluaijok
báluány imádók, batran élők, Isten borsonttiak itt bátorságba
élnek. Psal: 37: Hát atti sőtök nem igaz: Ackit Isten visel ke-
zébe) az az: azt acki báluánt czénál, báluány imádó: De az ré-
gi Translatio, a Görögis ig vagion: La asfer hebi Eloha be iaddo:
Ackiket Isten visen az ő kezébe. az az: A Toluaij, Istentelen,
bátorságban él, a sok predaba, maga Isten vitte az ő kezébe a
predát. Efs. 54. 45. Deut. 27. 23. Isten dúlat, kborlattat min-
ket a Toluaiokkal a bünért.

8. Testi lököt) Nepheß kulhai: Minden elő lököt itt a Nep-
heß testi lököt acki a vérből leßen, az erekbe, a sübe, sübe va-
gion, acki meleg, meg sőßij az étet, acki a barmokba, madarak-
bais vagion, az emberbeis, de ez a lélek el vész: Masik lélek az
emberbe, lökji lélet, ackit ijt hijruach: az az: fuuó es meg éleßtő
lökji lélek: Ez az okos lélek, ackit Isten az ő ereiből czénált.

14. Acki el téueliedett: az az: Isten biria, Isten hatalmába vagio
minden teremtetett állat: Az el hitető Satan, a bün, é világ Isten 3. Reg. 22. 23.
hatalmába vagion: Soha Senkinek, még csak eg légnek, eg fe-
regnek, nem arthat: eg diznóual sem bji Isten ellen a Satan: So-
ha senkit sem hitethet el, meg sem czálhat, meg sem próbálhat,
Isten engedelmenélkül. Mert a Satan Isten hohére gonoszra,
büntetésre, csak azt czálhattia meg a Satan, ackit Isten kezé-
be ad: Mint a Henger azt ölheti meg csak, ackit a biro kezé-
be ad: 2. Theff: 2. Matt. 8. 10. 12. 26. Luc. 22.

15. ő veti) Molik io az ijm scholai: Viteti a tanácszókat preda-
ra: az az: Semmié téßi az emberek tanácsit, Viteti participium
lephel a lakak: az az: Nem Isten bolondittia, s-nem Isten hiteti

A SZENT IOB

ig el hóg a bünt, bolondágot ő csinálna az emberbe, es az ör-
dögbe. Mert a Satanba, az emberbe mint a kénkübe, a dögbe,
ganeiba benne a büsz, ig a Satanba, az emberbe minden felé bün
benne vagion: Meg vukyt, meg ez ál, el hitet akkor Isten, mikor
minket a meg ez ál, el hitet, bolondító Satan, es a mi romlott,
bünös vndok természetünk kefébe es hatalmába ad, s aul tün-
tetet, es Isten az ő erejét tölünk meg vonssa: Mint 3. Reg 22.
Frög Satan, ez ál meg a Baal papiait, s im erőt adok nekik: Mé a
kz dbe attam a Iobot: Lásd Reg 1. Co. 2. Theff. 2.

El véssik aiaokot) az az: A keueliekket, akik azé vélik hóg
ők ő magoktól igen ékes es igaz mondók, s Isteni hátra veti re.
Az Isten ez zel bünteti meg, hóg a Satan kezébe adgia, es az
ő igazságot el véssé tölé: Az ember ő magába olli in mint a sötét
Hold, sötét tölödöz akibe semmi világosság nincs: Hanem
mikor Isten a fenies n p a Christus meg világosítja, ottan lát
az hold, az az: Az ember: Hapenig az Isten világa el ké az
embertől, ottan sötét ég leszen. Mert mint az hold sötét ő ma-
gába, ig az ember sötét bün, hazug, bolond ő magába. Rom. 1.
3.

Sommaia.

Iob megis söl es disputal Istennel az ő czudálatos dolgairol. Es
ezúfolia, s regiengeti az ő barátit, akik nag frissen akarnak bül-
ezkedni, de benne maradnak.

CAPVT XIII.

Ioh söl, es meg ár 1.
guallia bura y.

IMé mind ezeket (ackiket mielétek tij en ba-
ratijm) laták az en femeijm, s-hallák az
en fü-

KÖNYVE.

Fol. 32.

en fülcijm, s-vgian megis értettem azokat ac-
kiket sölátok. Amiképpen tijs ertitek ammit
sölátok az Isten felöl, enis finte vg mint tij er-
titek, enis ertem azt, s-nem alá valo esölék va-
giok enis, nem vagiok alá valo nálatoknál.

2. De bizoniába a söllok a Scaddaiul, az az: a
mindenre elégséges Istennel, s-ugian disputál-
ni es vetekedni akarok az Istennel: Mert bi-
zoniába tij az hiába valo hazugságnak osüé-
töldozóij es földozóij vattok, es mindniáian
tij hasontalan es üres (semmi túdo) barbeliok
vattok (s-nem tuttok engem giogítani, es vi-
gasztalni)

3. Vallió kij adhatná ezt, az az: Sziue ferént akar-
nám hóg ha tij vgia bizoniába halgatnátok: S-
ez léne nekrek bölczéség, hóg ha halgatnátok.

4. No azért kérlek halga ísatok meg az en pa-
nazolkodó disputálásomat, es az en áyak aijm-
nak pörlődését, es az en ügem forgatását veg-
jétek iol eüetekbe.

5. Nemde illiké ez ti hozzatok hóg (az Isten
képebe akaruán sölöni, tij hamiságot sölölia-
tok Isten ellen, es méltó dologé ez hogy (ty a-
karuán Istent méteni)álnok czaládságot söl-
tok Isten ellen?

Nophelanoki: El
esett vagiok en:

Az az: En tij ve-
letek nem dispu-
tálok, hanem az
igaz Istennel,
Mert tij keueliek
vattok:
Iobb hóg a Tudo-
tan keueli halga-
son, hóg né mint
bolondágot söl-
lion.

Az az: Halsté-
menteni akaria-
tok, hazugsággal
ötet es hamisag-
gal ne menche-
tek: Mert hóg ez
mongiátok hóg
engem az Isten
az en nagy vso-
niú ver kemé-
vér: Ké s hazug-
ság Isten ellen:
Mert Isté engem
igaznak, iambor-
nak mond. Ca. 1.
2. Tijpenig látor
Nemde naküeltek.

6. Néde ha az V orczáit esigét fel vöttétek, ötött tiételni akariatoké, illiké hog semély valogatók legetek? Auag az Isténel akariatoké ty pörteni? S-vallion iol lehené dolgotok hog ha az Isté forgalmatosan meg kerelend, es mide dolgotokat meg hánnia veti? Vallion ioc ez, hog miként hizelkeduén hazud valaki az ember kedueiért, tys hizelkeduén, hazuggiatok, es meg czufolliatok az Istent?

7. Meg lattiatok hog vgian bizoniába meg fed es meg gyöf az Isté titeket, hog ha ty reitekbe álnok ül föladatok, es semély valogatók lestek:

*Hamissak, tijke-
uély bi ak vrak,
halliatoké re.*

8. Auag né ruggiatoké, hog az ő nag méltosagos fölégé meg röttét titeket, es hog az ő meg lato gató, es büntető fejielme esik ty reátok?

*Az az: Ty segé
mek por bol löte
tek, azert a ty se-
leletek, esetek, es
g dolatok es böl-
czéletek semmi
czak váb: Esa.
40. 41. Psal. 33.
34. 90. 103.*

9. Atti elmélkedétek es bölczélkedétek, ha- lonlatosok a nad pörniehez: S-atti romlott tes- tetek a sarbol csinált testek.

10. Kérlek érczéték en tőlem, s-halgasátok hozzám, had en föllyak: S-ám bár ha valami en reám iü, s-valami esik raitam, ám esék.

*Itt Iob panasol-
kozik.*

11. (O Vr Istén) miért hog az en hűsömat fáyá- ba vesé, es faggatom a (nag kyn miat) s-miré hog életemet vgian czak már komba hordozó.

No bátor -

12. No bátor ha finte vgian meg ölcis engem, (addig kinez az Istén) s-meg sem uarnani es nem biznámé ő benné: bezzeg benne bizó, De azert az en útaimat az Istén orczáia előt meg feddem, (es bünöfőc hagiom magam, s-i gazán akarok élni.)

*Az az: Nohien
bünös vagiok, il
lien igen niomor
gat, lölki probau-
al probal, bizoni
rea hagiom am-
mit mond, meg
uolom bünömet
ő előt, es kö-
röfűien ül élek:
Mert azert ver
hog io legiek.*

13. Mert vgian bizoniába ő ennekem meg tar- tó iduöfőgémé lött: Mert nem megen az Isté eleibe, s-nem kedues Istennek a szín muta- to czálard ember: Vgian bizoniába kérlek hal- liatok meg az en bölcz befédemet, es az en magiarazatom atti fileitekbébe hason.

14. Bizoniába hog ha en vgian itéletre adom magamat, iol tudom hog meg igazitatom.

*Az az: Imé bár
Törvény legien
bennis, Vgian i-
gaz vagiok, nem
ollian lator mint
ti vélték.*

15. Kiczóda az ember acki en uelem pöröl, es bünöfőc tehet: Hog en most meg némulliak, es meg giözzertettüén meg halliak?

16. Te Vram kérlek hog imef két dolgot (a- ckiket im mondok) ne czélekeggied en velem, ig hat en is el nem reitefem atte orczád elől.

*Senki ne pö-
rölön Istennel.
Noza érdem-
esek. Czak az Is-
tennek látása, es
tekiné seis meg
ők.*

17. (Ezt kérem Vram) hog atte hatalmas keze detuid mezfe en rolam, es atte nag rettenetellé ged, el ne röttenczén engemet.

18. Ig (ha haragod rolam el uéfed) kézelmeffé.

*Az az: Vram
az en érdemem-
be atte igazag od*

dal disputálni né
mek, de ha a te
irgalmaságot szer
ent vele ez elek-
eszel, a te hatalma
dat, haragodat el
veszed rólam, s-
m g kegelmező a
te fiadent, így a
Christus érd mé
be késsz vagiok V-
ram vele a dispu-
tálni.

Lászlók: Hozzá
louán marog, s ha
jók, miezoda az
emberi erő, és ér-
dem.

Lászlók: Hozzá
haborult, s nege-
zél, az a tiueken
Matt: 10. Act: 4

14. Vag: a kaloda
a békőba, vass
a labamba. Hát I
sten: Szerabbá, s
uerce vassat a labo-
dra:

giedből hij te hozzád, es en teneked meg fele-
lek (es engedek,) auag im en főlok teneked
Vram, s te fordicz meg engé es felely ennekem.

19 Omely lok, I minéművek az en álnokságim,
es az en bűneim? Te Vr Isten amaz en czege-
res vétkemet, es fene bűnömöt nosza mutald
meg ennekem, es ad tuttomra, (had érczém a-
miért ig kinoó,)

20. Miné hog a te orczádat el reited en tülem, es
engem oliának uelb mint ha ellenséged vol-
nék enneked?

21. Auag amaz féltül fel raga tatott, es ingó
fa leuelér akarodé meg faggatni, es el törni?
Vag engem (acki ollian vagiok,) mint ama
meg fáratt az ő üpozdoria, akaré üldözni?

22. Mert imé Vram te en reám keferőleges nia
ualiakat irtál, es vegeptél, es az en iffi ú ágom-
nak az ő álnokságit torlod es bünteted meg
en bennem:

23. Kalodába uered az en lábajimat, es őrized
minden en őfuenimet, (hog el ne fáladh flak)
es az en lábajim feieit es bokaimat tőben igen
meg főrítod a kalodáttal.

24. Imé az en teltem ollian mint a fű ötre ré-
ues fa-

ues fa, es mint a ruha, ackit a moly meg ött:

Magyarazat.

6. Ha a Vr orczaiat) Hapanau tiffun, Im La elterijbű Az
az: Auag az Isten orczaiat vöttekék fel, es az Isten ellen pörö-
zők az az: Hátij Isten képébe akartok állni, es őiet akartok
menteni igazán álliatok, ne hamissan, irégségből: Tű en reám
csak nag irégségből álliatok, igazat nem ueltek, de meg vér az
Isten:

10. Ha valami) Ve iaarob alai ma: Es valami által megien raitam:
Az az: V gran kőnnieb csak tű ne álliatok, mert késs mérget
álliatok, Vag: Ha mi eskü raitam am eskék.

15. Kiczóda) Mi bu larab im mad: Ki aita aharisch ne eguath:
Kiczóda az acki en vel pöröl? Hog en most halgassak es ki bo-
czassna állkóm? az az: Akar nam latni acki engemet Törvény
szer ent oly bűnbe ért volna, ackiert nem mernem magam men-
teni, es meg halhatnék: Hátij barátijm nem igazán üeltek ezt,
hog en lator vagók.

Sommaia.

Iob az embernek niaualiait fálallia, söl a fel támadásról, az hi-
uek bodogságáról, es hitlenek örök veszedelmekről.

CAPVT XIII.

1. AZ azsonij állattul fűlettetett földi em- Miczoda az em-
ber, ruid élető, es keues napig élhet, be ber.
telik keferő niaualiaackal. Esai. 40.
Psalm. 103.

2. Az ember mint a virág ki üü világra, s-ki
I ij vágatta-

Cáldard világ, Ar
mek az ember é-
lett.

Latod Vram hog
az ember viag,
arniek pozdora,
h. t. hog p. l. s. te
en. ve. m.:

ô tîj Mîe's êrdê
esek mely nag' bē
gēt val' utuk a tîj
etokbe.

Noß. Mis papa
segienülitt.

Hat sôba senki
el nem kerölheti
az halál: Hat ti
dög elôt: futô tör
iekések, hova fut
tok az halál elôt?

Az az: Né
báncz Vram en-
gē, 'gē n ez ha-
bo űnkűlis meg-
hűlok

Az az. M nt az
 éio fia touérolis
 meg vjúl, g az é
 ber ha meg hal, f
 meg fel tamad,
 Mert az Isten

A SZENT IOB

- Az hiucknek mi* 13. Ha meg hal az erős ember, néde elheté az (ítélet előtt) és fél támadé! Az en vitézkedő bizonios élettem napiaiba mind várom (az Isté segetlégét) mind addig, míg né el iú az en meg Vijuláion, es fel támadasom.
- 14. Hij Vram engem, es en meg felelek neked: Mert te Vram ante kesed alkormánianak kezded niuitod, es iót akarván neki meg segélled:*
- 15. Mert te Vram az en lépésimet, hánia lépem a zris meg fámlaltad, f-nem tartod touab-ra, es né halasod el az en bűneim (bűntelést)*
- 16. Imé az en vétkeim őbne kötterett es bepe-czétlered mind eg czómóba, f-mégis többet a czé az en álnoksagomhoz?*
- 17. Bizoniába az (magas) heg le esik, es vgiá el a f-el ué: es a kü bika ki megien az ő helié ből: A kőneket meg likaztiak es rontiak, ávizek, es a poros földet minden gyümölcszével egerembe az áruizzel el uéted: Ig az emberne kis acki niomorusagba vagion, az ő váro remé seget el vesztet te vr Isten.*
- 18. Vgian mind végig bűntelen reá támacz, f-c-rősb vag te Vrá, a nióorúlt ébernél, azért el me gien*
- Az hiucknek mi* 13. Ha meg hal az erős ember, néde elheté az (ítélet előtt) és fél támadé! Az en vitézkedő bizonios élettem napiaiba mind várom (az Isté segetlégét) mind addig, míg né el iú az en meg Vijuláion, es fel támadasom.
- 14. Hij Vram engem, es en meg felelek neked: Mert te Vram ante kesed alkormánianak kezded niuitod, es iót akarván neki meg segélled:*
- 15. Mert te Vram az en lépésimet, hánia lépem a zris meg fámlaltad, f-nem tartod touab-ra, es né halasod el az en bűneim (bűntelést)*
- 16. Imé az en vétkeim őbne kötterett es bepe-czétlered mind eg czómóba, f-mégis többet a czé az en álnoksagomhoz?*
- 17. Bizoniába az (magas) heg le esik, es vgiá el a f-el ué: es a kü bika ki megien az ő helié ből: A kőneket meg likaztiak es rontiak, ávizek, es a poros földet minden gyümölcszével egerembe az áruizzel el uéted: Ig az emberne kis acki niomorusagba vagion, az ő váro remé seget el vesztet te vr Isten.*
- 18. Vgian mind végig bűntelen reá támacz, f-c-rősb vag te Vrá, a nióorúlt ébernél, azért el me gien*

Az hiucknek mi 13. Ha meg hal az erős ember, néde elheté az (ítélet előtt) és fél támadé! Az en vitézkedő bizonios élettem napiaiba mind várom (az Isté segetlégét) mind addig, míg né el iú az en meg Vijuláion, es fel támadasom.

KÖNYVE. Fol. 36.

- gien előled, f-meg hal. Meg változtatod az ember piros elő cizaiat, es ki uzód őtett (az emberek közzől.)
19. Meg diczőűlnék es gazdagűlnak (é világó) az ébernek az ő fiaij, f-né tuggia az Attiok (a ki meg hal:) Viőtag ha itt é világó meg bégienűl nek az ő fiaij, f-azt len értheti meg az ő fiaij felől.
20. Mig penig az emberen az ő teste f-el, acko ris csak kéfereg az ember, es mig az ő lölke ő benne, addigis csak sár, es bänkodik.

Magyarazat.

4. Acki tística) Mi itté tabar micamé) Ki adhat tística d tística talan ből) Az az Senki az ébert acki bűne fogantott sületett az ő Attia maguaboltística né teheti: Hat tiz érdemes k mit Cigankottok a Misenel, es bentelt vizset? Hat nem vonnan ezinallia a lölket tisset az Isten, hanem az Attia es annia testéből lölkeből formallia az embert. Iob 10. vide
5. El végezettek.) Im harazim iamau misspar hadi Sau itak, Hukru assia, velo iabdr. Ha el desinialattak az ő napiaij, az ő hólnapi sama naktad vadnak Decretomoi ezénálál fáltal nem haghtat: Az az Isté el uégezte mindé mig élhesen é világó, Joha siki se előb, se hat ab né mehet bēne, Touab se élhet, Előb se halhat, hanc mig Isté akvira Mikor az mōgia hog elit vési a gösfaggil Ecclst 7. Né az elő uétel az éberre, f-az éber: er meszet jeni en valo halála orátára né: Mert természet Rēne venségbe

vénységbe halna meg. Iffiu korába hal meg giakorta, s nem az ő természet szerint való orátaba. Hozsabbodik az halál oráta ember életire nézve: Mikor Isten sokkáiig éltet. De nézve nem Isten decretomat, sem eleb sem hátrab: Mert acki elől veszi nem az Isten decretomat, hanem vénségbe való halálát veszi, elől. Lásd 4. Reg. 20.

16. Többet accze az en) Vatikolalaoni) Varraszé megis az en álnoksághoz. Az az: Imé vgian czómóba ködötte a bűnemet, s-vg vers: s megis többet tejs álnoksághoz. Az az: Hög megis többan vers es bűnteczezzel azt ieletted, hog mégis több bűn bennem. A Törvény, az Isten mondatik büntetni a bűnt, mikor ackit nem tuttonk hog bűn, meg mutattia, es hog meg vér, igen büntet érte, a büntetéből teccik hog még több bűn vagion mi bennünk, nem hog ő bünt tenne, Mert az nem mi-elheti. Rom. 3. 5. 6.

Eliphazból, s. d. di lobbót.

Az az: Te Iob felsűtt hótag vag: semmit a mi be-sédünkre nem tudál felelni, hanem, csak valami fél-tel, hiába való ez az egész állatöl-téd hasonlat, s meg haragítál, de semmit seünkbe nem verél.

Sommaia.

Eliphaz feddi lobbót erről hog magát bölcznek s-iambornak monda: Sok dolgot akarja bizonyítani a Iob gonoságát, de hazud:

CAPVT XV.

1. FElelé a Theman béli Eliphaz s-monda a Iobnak: Nemde a bölcz ember, valami feles es hiába való tudomant felelé (valaki befé-dére,) es csak napkelet felől való féllal töltie be hasát annak, ackinek meg kel felelni?
2. Vallion acki vgian valóba bölcz (nem ol-lian mint te) csak valami beféddelel disputál es vetél-

vetélkedik, es nem használ sémit, es ckes fok kal czázógó, acki be semmi haszon ninczen?

3. Bizoniába te is most Iob az (Isteni) félelmet el bonrod, es az isten elől el lopod a kőniör-gést, hog neki nem kel kőniörgei:
4. Mert atte álnokságod tanittia atte fáiadat (S-álnakól fől) es amaz Istentől el fordultak nieluét válastottad, hamissat mondas.)
5. Hiulenné teben es karhoztatt téged a ténnen fáijad, s-nem en: s-atténnen aiaid felelnék meg te ellened, (hog nem igazat mondal.)
6. Nemde te vagi az első Adam, acki leg elő főr fülettettél: Te vagi az acki az halmok (ter-entéle) előt formaltattál?
7. Néde hallottad, es értetted te az Eloha az az, valóságos Isten titkos tanaczát? Auag te hozzád uontad a bölczéléget, (es immár te kü-üled sohol nincze?)
8. De mit tuez te Iob, ackit mi nem tudnánk? Miczóda ackit te jól értes, s-nálonk nincz annak értelme?
9. S-mind uén, s-mind élemedett ember vagion mi közrünkis: Sőt ugian az te ariadnál hozsabb et több napig elt emberis uagió, mi kös-tünkis

Az az: Ammint te Iob jólalhog m n t e i s t e m i e l :

Ackit m. g. e l e j s t e a z e l n e m v e s s e i , a c k i t m e g s a j e n k i n e m t e

b i t t o l v e l e t t e z e m b e r i e s ő t s e m m i e d : H a t n e k e l s t e n n e k k o m i d r g e n i ? H a t n e m k e l j e l n i , h a n i n c z e m b e r n e k s e m m i e r e i e ? I g y

s o l m a k m o s t a c i j g a n y l o u a n ü l o h i j e k : e s a c k i k a z v a l a z t a s t h a m i s s a b i l l e g e n k .

Hiruány Argeit: Aveneknél a bölczség: Sőt a uen-nek gyermek esü-ek, mikor igen meg vénhűznek.

A SZENT IOB.

tünk is

*Az az Mind sód
beséded, samed
keuély neked Iob.
Czák hiába hit-
ted el magadat.*

*Ez az érdem ellé
vagon.*

*Az egek sem tiz
sák az Bent An-
gialokat sem ter-
emtette Vg hóg
változhatatlan tö
kélletesség legien
bennek. Hátte
Iob hóg lehet
néllsté előt igaz*

10. A uag kiczin dologé te nálad az Istennek
vigasztalási? es valami titkos czálárd besédnek
teccziké te nálad az (Isten sáua?)

11. Mire fogott es czált meg téged atte sined?
Es mit hűjorgatnak, es keuélkednek atte seme
id: Hóg te atte lőködét (es feddős beséde-
det) az Istenre fordítod, es ő uélepörles?

12. Vallion miczóda az ember hóg ő magát
meg tištéthaffa, es hóg az azsoni állattúl füle-
tett ember meg igazithaffa magát (Isten előt?)

13. Imé az ő sentibe sem talál változhatatlan
tőkélletes igasságot: Az egek sem tišták az ő-
semei előt?

14. Méicuel inkább utálatosb es el vetetteb áferfi
acki mit á víset vg ijsa es be sija á háisságot?

No im en meg magiarázom, hald meg fő-
mat, es ammit en láttam im előué sámlalom
Azokat beséllem elő, aciket á bölczékis hirde-
ttek, es el nem titkolták az ő atioktúl vótt
dolgokatt: S-czák azoknak egiedöl adatott á
földnek az ő birodalma, es által nem ment ő

raitok

KÖNYVE.

Fol. 38

raitok, es nem birt vélek az idegen ellenfég:

16. Az Istentelen gonos mint ágyermek sülő
kénzódik á bánát miat: Es az cšrendők sámai
el reitettek az kegetlen hatalmaftúl:

17. Röttöntő főkat hall á kegetlen az ő fülei-
uel, s-mikor sinte nag békességbe volna, sinte
ackor iü reáia á puštito dúló.

18. Nem hiheti az kegetlen hóg ő ki térheffen
á sőtéségből, azért mindenkor az ő álló hely-
ből nézi az ő reá iüő feguert.

19. Mindékor buskodik az Istentelen ember, á
keniérért ahol találhatna: S-meg elméri hóg
az ő kezébe kéfitetett meg á sőtéség napia, az
az: Meg erti hóg gonosbol tört, büntetést érde-
mel:

20. Meg rőtenti azért az hitlent, az háboruság,
es az sörongató niaualia, es kőrniül forgiák ű
tet az niaualiák, mint á kiralt kőrniül uőfik
á(vitézek) mikor az harcshoz kéšül:

21. (S-azert fél az Istentelen) Mert az ő kezét
ki niuitotta Isten ellen, es Istenre támadott,
es á mindenható ellen meg keménitette ma-
gát.

K ij

Azert

*Az az nem tug
gia mely ora ba d
kegetlen latrok
nag hirtelen el ve
snek. Hát sű V-
rak haggiatok el
á kegetlenséget,*

*Az hitlen ke-
etlen gonos tud
mindenkor fély
röttet, Gene. 4.*

*Az Istentelen
az ő büne rešen-
ti.*

A SZENT IOB

Az az: Soba az 22. hitlen kegyetlenek vg nem erös szibuk magokat sugy nem buhat nak erös varakba hog az isten ostora löt a saladhs finak

* Az az: Mert az k gyetlen az 24. Istennel nem enged, e vilagon kedue berentelt, tobzódott, veszeges es prazna vol: Ten lob ilien volia, Eli phaz Fallit:

OPsal. 88. 147.

Az az: El és 26. az hitlenek pereputia. Soba meg nem tehetnek a sötét büböt ki nem mübenk.

Az az: Ack az 27. o érdeméhez a Misch az acki voss, huzog, huzog, amzko

22. Azert az Istenis gyorsan rea füt ez Istentelenre, es az niakára liet, finte ackoris hog az o temérdek testét paijszal, es fegyuerrel be körniékefi.

23. * Azert (vesti el Isten hamar) mert ez hitlen az o kóniörgésuel be fótte az o orcziát, es az o ágékán a kőuérscg vgyan meg türemett es lefüg:

24. o Lakott ez hitlen más embertől el hagiót városokba, es azokba az házakba ackikbe lak tanak, ackik el romlott rakás kőuekbe el ron tatuan o üe haniattattak vala.

25. Meg nem gazdagúl azert a (romlás vtán) az hitlen, es többé az o hatalma fel né tamadhat, es a földbe ki nem terieztheti az o gyűke rét, es (ammit el keztek el nem végefehetik.)

26. El nem tánozzharik es ki nem iühet a sötét ségből, es az o szaporodott ágát, es magzattiát a túb láng a fallia eseméfti meg: Es mint az o faiaiból a léhellet ki iü, semmié lefen, ig az hitlenis ki mülik:

27. A peng acki az üres czalárdtságba el, nem hiüi hog o hitsagos eleibe volna, es hog (mint itt vábba hazugságban el) nem hiüi hog az o iuralma hijaba valo üresség lefen:

KÖNYVE.

Fol. 39.

28. Az o né napiába telik be eleti oráia, s meg hal eleti (határa előtt) es az o ágámeg nem virágzik, (s nem szaporodik.)

29. S-mint a föld tökéül, vg el vés az o éretlen föld o feijey az az: fia: s mint az olaifa el hán nia az o viragit, vg el vetetnek az hitlennek vnokai.

30. Az hitlen sin mutató embernek meg puztol az o ösüé giült háza nepe, es a bén eméfti meg azoknak hailékik, ackit az aiándékon halnak vesnek, s azert (hamisá czélekednek.)

31. + Miért hog faidalmas háborút s-niaualiat fogattak be, (mint eg fülő az fony) es fül az hypocrita hamis ember álnokságot, es az o halok czalárdságot képijt.

dik: A más világó üres hóiaig lefen szetése.

Hát mint iartok nemes vajm Tüüentéuókka tona papok, ackik minden hamisságot misletek, az a iándékért.

+ Az az: Mindé kor álnokságot gondolnak az hitlenek.

Magyarazat.

6. Halmok előtt) az az: Nem te v g az öröcké valo bölczésé ge acki terem és előtt vol: Pro: 3.

22. Niakára liet) saruz al u beza vaar: Fut o reá az o niakába) az az: Isten niakára veti a f güent s meg öleti az hitlent.

23. Le türemik) Va i jssipj natek) sel) sáiakat ezinal az aglékán: az az: A n g öuérscg mist, vgyan ba az das, sómörgös a n g bus a czomb jan.

24. El hagiót Varo) az az: Telhetetlen volt, mindenkor várat, hazat épített segén ember e eből.

K iij

A fa

A SZENT IOB

26. *Afaijából) Ve iasur be ruach piph. Es el tauofik az őfaija ló helletibe: Az az: Hirtelen ki megien belőle a Lélek, mint a fájából a léhellet.*

28. *Az ő nem nap: Bele iomo timmale: Az ő nem napiába te- likbe) Az az: Az ő vénségébe való életi határ előtt hal meg: Kettő az élet határa, Egőik a természeté, ez a vénség touaßaz eftendő felé: Másik élet határa ackit Isten csinált: A természet határa elöl vehetni nag bűnnel, rőttenetes halállal: De az Isten ammely határt csinált, azt sem hátráb, sem eleb senki ne veheti: Itt mint Ecclesi. 7. A természet élete végé határáról szól: Az az, Nem ér vénséget a kegyetlen, hanem meg hal az elött.*

Notate hæc.

Sommaia.

Megis a Segény Iob menti magát a baráti ellen, hog ő nem az ő czegeres bűneiért szenved, mint a Tolvajok.

CAPVT XVI.

1. *Ioból:* **F**Elelè mind ezekre a Segény Iob f-monda: Hallottam en giakorta ez elöttis, è tij beé detekhez hasonlatos dolgokat, de bizoniába tij mindniáian bánat ferfő, keferitő vigazta- lók vattok.

2. *Had el már Eli- phaz éfele ezal fa ijztele befed et ne cziacxogy* De vgian soha nem lefené már vége è feles keüely befedeknek? Auag meg erőlté, es győ nörköttetté ez téged io Eliphaz, hog te né fe lelő ennekem?

3. *Az az: Ha io fű uel volnátok hoz ram enis valóba* Enis min finte tij azonképpen állanék, csak

KÖNYVE.

Fol. 40.

csak hog atti lőkötők volna az en lőköm heliét, es eg lőkünek volnánk: feretném enis ig bölcz befedekkel tij veletek befélleni, f-enis czóulnám az en feiemet, tij raitatok (es neuet nélektiteket.)

4. *De látom hogy csak czufolkor- tok. Ha enis ol- tiá keüely bolond volne mint tij, E nis czufolnák tijteket.* Ig ha (eggiek volnánk) enis az en fájamual, es fólásumual meg erőlténék titeket, es az en aijakaimnak az ő vigaztalása, meg kissebitené ijé a (nag bánatokat.)

5. Most penig ha fólókis nektek, czzel az en niaualiám meg nem keueffebből, es bánatom el nem tauozik: Ha penig ve teglekis, miczoda bánató es faidalmá megien el ezzel, entölé?

6. De bizoniába mostan vgian meg fāraftott engem az Isten a nag keferő niaualiáual, min- dé en gyülekezetemet, es hazám népét el puz- titád V r Isten.

7. *A lőkí furdítás igen meg foniaß tia az embert.* Mint eg az fű bört meg fómörgöz tetél en- gemet, hog ezis az en fonniadásom bizonság legyen: Fel támad en ellenem az en testemnek el afása, es az en orczambais bizonságott té- sen (hog el fōniattā fāratā, a keferőség miat.)

8. Az Istének haragia el ragada f-meg faggata, es en ellené tāmada, es vgia fogaijt czikorgat- tia en

A SZENT IOB

Az az: Immár
 hirag sinncz bē
 nē aniera el tagla
 az isten.

13. Mert bizoniába meg fakaztuan (mint eg hô
iagot) vg meg fakazta, eggik tőrle es febhér-
fe a málikat ott eri: mint amaz erős Gigas vg
rohana ó en reám.

Szákot

KÖNYVE.

Fol. 41

19. Oti en barátimackik (mérget) befélletek
ennckem, az en fémem könyvet hullat, es kő
ny hullatással kiált az Istenhez:

L

Vai ha

A SZENT IOB

20. Vajha az ember az Istennel v^g p^orólhet-
né, es bizonságba hihetná, mint az ember fia
az ő baráttiaual disputál: (meg bizonitanám
Istennel az en ártatlanságom,)

21. Kiáltképpen (most bizonitanék Isten-
nel) hog az en életem estendőij f^amai^j már el
közeltettek, s-ien már az vtis, aackin el kel
mennem, s-meg nem térek, az az: Meg kel hal
nom.

Magyarazat.

7. Bizonság) Vaiskam bi kahissi be panai laaneh, Ream támad.
az en el a^sasom, az en orczámba feleletett tében: az az: Az
en orczámon valo az s^u sonniatsag bizonittia az en kinomat.

17. Bár a föld) Erez a teke^si dami. A föld el ne reiczé az en v^o
remet:) Az az: Bár Isten el ne titkollia b^unömet, hanem mint
az Abel véret ki k^alatatá a földel, vgy ki k^alatassa b^unömet, s-bo
z^sút fe allion Isten érttem: Ha en ollian Istenelen lator vágok,
mint tij mongiátok.

Sommaia.

Megis S. Iob az ő keferöségije beállli, s az mongia hog ez ön-
d^os lélekkel vária az Isten segezését.

CAPVT XVII.

Az az: Az ene-
röm sⁱnte el fo-
giot.

1. **A**Z en lölköm, (testemnek es lölkömnek
Aerie) meg romlott, az en napiaim im-
már ki vágattattak, a koporsók k^ebitettek
nekem:

2. Bizoniába ezt ő panaét nem tenném, ha en

K ÖNYVE.

Fol. 42.

v^elem illien gonos ember czufolók nem vol-
nának, es az en semem ő gonos emberek kefe-
ritéffe miat éijelis nyughatatlan.

3. Kérlek Vram tég valami b^alagot le, s-tég k^o
t^elt velem: Kiczóda az acki kez^et czá pion ve-
lem, es felellien (hog te Vram ennekem meg
felel^s.)

erre hog te engem meg halga^{sz}, es az en ártatlanságomat meg bizonitod az en c^z
l^ard barátim előtt.

4. Mert ezeknek az en barátimnak suoket
az en s^om meg éricsétől, el reitetted, ezoká-
ert az ő tudatlanságokért őket fel nem ma-
gasztalod.

5. Valaki az ő barátinak hizelkedésből befél,
az ő fiajnak semelij el fognak, es magok b^akad

6. Imé az Isten engem k^oz befédde czinála a
népeknek, aacki az előtt ő nekik dobolok, es vi-
gaság t^euöiök valék: Meg homáliosodott az
en semem a nag keferöség miatt, es minden
gondolkodó eröijm ollianna lönnek, mint az
árniék.

7. Elalmélkodnak az egenes élető iáborok,
es az ártatlan, es b^untelen a bin mutató hitlen
re fel támad.

L ij

Mind

Az en gonos ba-
rátim busi^asa
miat vágok kefe-
redeti^suel^s mó-
rgembe ingen s^e
alhatom.

o V r Isten a^g ke-
zest acki felellie^s
bizonitod az en c^z
l^ard barátim előtt.

Miert hog sem
mit nem értnek
az en s^omba
mint bolondok,
meg nem a^ujan-
deko^zod őket.

Hizelkedő La-
erok lassatokezt.

Im most a népek
czufolnak, vaita
bankodnak ez el
ött örömökre va-
lék.

Az az: Alom a-
mmit gondolok,
mint egy bolond.
Czudalliak az
igazak az en ni-
moru ágomat, n
neuetik mint tij.

A SZENT IOB

Az az: Nem gő
dol az iga: Jon-
ki czufolaj uat.

Minden igékeze
tem el veszett:

Sem éjelsem nap
pal nem nyugha-
tom az en nio-
morúságom mi.
Nem külb
mint ha a sárba
volnék, ollan az
en házam.

Olly közel
uoltam halálom-
hoz, hog en a ue-
sedelmek, az az
A sért atiamnak
montam. V g an
atiamná aniam-
má fogadnám az
halált ezek vin-
ne el.

8. Mind az által (noha czufolliak az hitlenek),
de mégis az igaz meg fogia es tartia az ő útát,
es io életét, es ackinek penig az ő kezei tiszták,
meg többiti az ő erejét, es biztattia magát.

9. Titeket penig ő en barátim, ugian bizoniá-
ba kerlek, hog mindnialan térjete meg, es
iüjete ide hozzám, (f-meg mutatom,) hog
nem találok en ti köztetek bölcz embert.

10. Az en napiaim már el múlán ak, az en
szándékim es tanaczim ki szakadozának en be-
lőlem, ackik az en fiuem birodalmi es gondo-
lati valanak.

11. Az éczakát nappá forditák, az en (gondo-
latim, es háborulagim,) es a közel ualo vilá-
got penig, a sötétség elöl elűéij:

12. Ha penig azt mondom hog várom az ha-
lál orát, imé az en házam é nneké koporsóm:
A sötétségbe vetettem meg az en ágiamat.

13. Kialtottam en a vesedelemnek f-ezt mon-
tam: En atiam vag te: A földbéli féregnek pe-
nig ezt montam: En aniam, es en hűgom vag
te.

14. Mert hol volna (no mutazsa meg) hol az
en várasom, f-miczóda szabad ulást váriak? S-ki
czóda

KÖNYVE.

Fol 43.

czóda látta, es néste meg a (szabadulást), ackit
en várok?

15. Mert imé az en váró reménségim eggiutt
en velem alá mennek a sérnek támasztó oldali-
ba, f-egetembe a porba niukfonk az en rem-
énségemuel.

Magyarazat.

4. Elreitetted) Ki Libban zaphanta missake) Mert az ősiueket
elreitetted az érelemtől) Az az. Vr Isten elreitetted te
ezéknak az ősiuiket, a Satan meg uikitotta őket. Mondatik I-
sten meg ezálni, keméniteni, az érelemtől elreiteni, mikor az
ősiüket nem aggia, sőt mint a nap a holdtul, Isten elűéi az
ő világát az embertől, f-embert az ő terméshibe aggia, a Sa-
tan késebe aggia. Mint az hold, a tömlőcz magába sötét, a ko-
porzó bűdös: Ig az ember magába sült bolond, hazug, vak, bűn,
Vile Iob. 12.

6. Acki az elött) V e tophet le panijn Eheio. Es dob lesek elöttök:
1. Noha most czussag, neуетсэг vágok, de bizoniába haidan
enis birom vala magamat: Nekikig: Mostis pokol kintiaba vágok,
ez elöttis, im mostis neуетnek. Nekikig: Noha most neуетnek,
de még uegre dicz éreibe lesek: Az első igazb:

11. Az éczakát nappá forditák) La ielam le ióm: Az éyelt nap-
pallá: 1. Anag gondolkodas miat nem alhatom. A közel valo vilá-
got el veszik a sötétség elöl: Az az: A nap éczakának tecczik
el fordult a fejem:

15. Támasztó) Bada seol teradna: a sérnek falajba alá mennek,
Im lahod alaphar nahat: Ha egetembe en uelem a porba niugo-
snak? Az az: Miczóda segétséget tudnék vární az en erőm-
től

A SZENT IOB.

tal, esemtül, okosságomtól, es barátimtól, ha az emberek is meg
halnak. Az en tanácsim, gondolatim azokis mihent meg halok,
az en testem, ül el távoznak, es sémie lesznek? Psal. 88. 103. 146.
Sommaia.

Baldad feddi lobbot hog az ő tanácsokat nem fogadja. Mégis
azon bízott niussa hog őtet isten az ő hitlenjégéért erti, miat látot

Baldad beszél vala
mit: Mit ez az
iogunk? Mi
Milyim: az az: do
Bontó fines s-
skab. Béd.
Az az: te lob
Elthorok ket
ten akartok ez
ezógni: minket
semminek vél-
tek.
Az az: Ne uéld
azt te lob hog
fő az ő teremset
állatiba való ren
dei s- l bonozia: Vá
Hapenig te iambor
Az az: Eße io-
Baga fia el ves-
nek az istentelo
neknek

CAPVT XVIII.

1. Felelè a Such várásbeli Baldad Iobnak s-mő-
da: Kérlek vallion mig akarod è féle ijz te-
len befédnek végét vetni? Erczük meg előőr
eg mas bauat, s- az vran folliunk:
2. Mire hog mint az oktalán barmok ollianok
nak véltek tij (Iob, es attefeleid:) minkent,
nám binte meg rütülánk mi atti bemeitek előt.
3. Amaz Iob az ő busultába még lölkétis el sa-
ggatta, s- életétis meg útálta: Nemde te éretted
(Iob Vram) el hagiattatiké a föld? es a köbik-
la el megiené (te érted) heliéből?
4. Mert bizoniába nem (tudodéte ezt Iob) hog
dei s- l bonozia: Vágon ig rendelte isten: Az jokit meg álgia, a gonosz kú meg bűntet
Hapenig te iambor volnál s- g bűntetne meg, változatnia isten a természetet.
Az az: Eße io-
Baga fia el ves-
nek az istentelo
neknek

A világos

K ÖNYVE.

Fol. 44

5. A világosság meg főtétül az hitlennek házába,
es a bōuendek acki ő fölőtte uagion azis meg
aluik:
6. Az hitlen laba ereinek az ő lépéfi, es utaij
meg bōrúlnak, es le ueri s- meg czállia az Isten-
telent az ő el gondolt tanácsia:
7. Mert hálót es tört vetettek az hitlen lábai-
nak, es az ő bue kötelezett hálóba iár: (az az: Sē
mi dolgából ki nem tūd menni)
8. Az ő farka meg tartatik, es meg akad a tör-
be, es az hitlent a vér bōmiúhozó Toluai meg
giőzi.
9. El reitetuén vagion az hitlennek az ő tört
eskalodáia a földbe, es az ő tört, es hálóia vet
ue vagion az ő őtueni mellett.
10. Mind kōrōslen kōrniül meg rettentek, az
hitlennek az ő rōtgetetō félelmi, es a félel-
mek el o flattiák az hitlent, hog az ő labain
budoffék: Az éég leßen rontóia az ő haralma
nak, es vesedelem kéitett az ő oldalának.
11. Az hálal őbi meg az ő bűretama bit es
czóntait, az elő fūlōtt hálal, az az: (Az

Nem viheti vég
hez ammit gon-
dolt. Acki bōlczé
ség, es io, az is bō-
lōdságnak teozik
a gonosznak, mint
neked Iob.
Mint eg madar
meg akid, nem
tūd semmibe elő
menni, fillit.
Az az: isten tör-
be eiti, meg fogat
tia az hitlent.

Meg hal az hit-
len éhet, mind ő
maga s- mind fia,
az ő öldala az fe-
leségeis el uéj.

erőtlen

Bede oro: az az
A bór támaszt,
az az ez az
kut.

Melék Balahot)
Félelmek királ-
lia: Az örök po-
kol, halál es kar-
hozat.

Mi legien a gyö-
kernek meg as-
ni? Mind perepu-
tiostul el vesni.
Lassatokij ez
stentel gonoszok
Az habo u agok
a világban, rom-
ból, életből, banat
b, bünbe haitak
az hitl ember.

Sok vak hirtel
veszteneke: Mint
Kápolnáj, More
Lajklo: Ne: Fe:
Hátij maradé-
kok Tanulliatok
ezekről, ne le-
tek dú'ok, telhe-
telen fősnéinek.

A SZENT IOB

erőtlen giors halál) eméti meg az ő oldalajt
es erejét.

12. Kij giomlaltattatik az ő bizodalma az ő
haylékabol es vívi ötett (a kétfegbe esset) a fé-
lelmeknek Királliahoz pokolba.

13. A lakik az hitl hailékába, acki ő neki nem
vér ferént valo örökös (hanem idegen): Es
hintetik az ő lakó heliére kénkü, (es fen emé-
ti meg).

14. Onnat alól a gyükeri meg afnak innet fe-
liül a (föld felött az ő ága ki vágattatik. El vés
az hitlennek a földről az ő emlékezeti, es né-
lesen neki nene az úcza finén, es a várasba.

15. El kergetik az hitlent a világosságrol, es a ső-
tétségre haitak, es a föld kerek: égből ki fut-
tattiak es búdosztattiak ötett:

16. Nem lefen az hitlen fia, sem únokaia az ő
népe kozt, es semmi élő ember nem marad-
hat az ő lakó heliében.

17. Ez hitlen ember hirtelen ualo veszedelmes
napian, meg czudalkoznak, az ő utánna va-
lok, es a népnek fű népeij meg rőttennek (az ő
nagy veszedelmétől.)

18. Illienek azért az Istentől el fordúlnak az
ő lakó

KÖNYVE.

Fol. 45

ő lakó heliej, es az ő veszedelmes helie anak,
acki nem esméti az Istent, s ig vés el.

Magyarazat.

2. Meg rutulánk) Madau nimen beencem: I. Mire hog meg ru-
tulánk attl semetnek elött? Nam te Iob atte feleiddel barom-
nak itéss minket, a baromhoz küldés, hogy ott tanollunk.
3. Amaz Iob) Tereph napja be appo, Halma auka taaab arez?
El sag gatta lölkét haragjába: Nemde te érted el hagiutiké a
föld: I. Fe immár telkődet, es életed: Iob meg untad: Nemde I-
sten te érted ki háge ijsuból, es az teremtet allit termésetit
el valóstentit?
5. Meg sőtélöl) I. Mind: n világa el vés: A bőlczéségis bolond-
ságnak tesz ő neki.
12. Kij gyomlaltatik) I. Ammihoz bizott, gazdagsága faj, őróki
el vesnek, a Toluyok eméssük meg.

Iob cap: 12.

Sommaia.

Iob elő bámlallia az ő kemény ostorijt, s mégis bizonyittia
hog nem az ő hitlen czegéres bünétéri senued: Feddi az ő bara-
niji, bizonyittia Iob a felámadást.

CAPVT XIX.

1. FElelè a Iob f-monda: De kérlek hog mig a
F kariatok háborgatni az en lölkömet, es e fé-
le bozbu befédde vgja őbue törtök engemet?
2. Ez fézét es bozbu ságot, immár tiber iyzbeis
mieltérek en raita, s-még sem fégienlitek hog
illien búntelè, es fégen valua pirongattok en-
gemet.

M

Ha pe-

A Saitalan ijze
len ső halat a
lölki habouuban.

3. Hapenig en vgan valóban tévélgetem uol-
nais (mint tij mongiatok) az en tévélgető uet-
kem énnem magamnál marad, (s en valloim a
fégiént.)
4. Mert bizoniába ióbban ióbban fel magasztal-
liatok magatokat en ellenem, es az en nag gia
lázatomual feddetek tij engemet:
5. De legien ez tudástokra hog az Eloha fordí-
tott el engem, s-ő uert meg, es az ő hálóiual
kórniul vótt engemet.
6. Imé torkom fakattából kiáltok az Vrhoz,
az en raitam lótt erőfaggal való bozzúságon
felől, s-nem halgattatom meg: Vgian rikóltok
de még sincz ítéletem, es bozzút senki nem
áll értem.
7. Az Isten az en útamat mind körül befonta,
es által az úton nem mehetek: Mert az en ő-
uenijmrelőttétséget uetett:
8. Meg foszta es meztelenite Isten az en di-
czőségemtül, es az en feiem koronáit elmoz-
dita, es el uévé.
9. Mind körülflen kórniul el fogá támasimat
en mellőlem, es im el kel már mennem (es es-
nēm), es mint a termő fának, vg el bűdostatad
tűlem.

*Az az Tij az en
nag szidalmamat,
es niomorúságo-
mat hánniatok fe-
memre:*

*Chamas) 1.
Keferő bozzú-
ság.*

*Isten mind ő uet-
mat el zárt, so-
ha az ő büntető o-
stora elűt sebua
nem mehet k.
Hát senki Isten
előt el nem sala-
dhat:*

*1. Atesti örömtül
diczőség ül el fo-
ga Isten, de nem
az örökké való-
sál:*

- tűlem az en reménségemet.
10. Felgeriedé en ellenem az Isten haragia, es I. Mint ha ellen-
mint ha eg uolnék enis az ő ellenségi közzül, ^{sege volnék az I}
olliannak uéle engemet. ^{stennek szinte vg}
11. Egyszer mind reám rohanának az Isten kob- ^{I. Isten dülata es}
zó seregi, es mint ha az ő útok volnék, vg tapo ^{rablata el enge-}
dának en raitam, es az en hailékom kórniul tá ^{met.}
12. Az en atiamfaijt Isten úzé mezse en tűlem,
es az en esmérőimet még é fölöt Isten idegeni
té el en tűlem.
13. Az en közel ualo sombédijm el állanak en ^{Isten vátat meg}
mellőlem, es az en esmérő barátijm el felei en ^{barátijm felé}
ek engemet. ^{éinket, esmérő}
14. Az en házambéli fellérekis, es az en szolgáló ^{inket, mindene-}
leánimis idegen esmérőitennek i élnek, Vgian ^{ket. Minden nio-}
idegenné lóttam az ő szemek előtt, mint ha in ^{mo ut Isten mel-}
gē sem esmértek uolna. ^{raitamk.}
15. Kiáltam az en fogámat, s-nem felelé enne-
kem, (s-nem íűvé hozzám:) Az énnen fáiam-
ul (nem kővet által) kőniörgék neki, de még
sem fogada bót.
16. Az énnen feleségem penig az en fáiam léhe ^{Feleségem is meg}
lletit (mint ha bűdös uolna) el táuosztatá, ^{átala, es uévé né}
- M ij es kő-

A SZENT IOB

akar halni, s-ne
Beret mint eg bu
dös dögör.

*minden este
ugy el parat
fiarom mint
anyam el her
vat*

Mind testemet
a n g ur el a sal
ta, csak a báiam
es atok j-e nem
varas.
Siriatok és sön ac
kik ezt oluassá-
rok: Szánniárok
azt ackit Isten
meg vér.

Az az: Szüem
Berent akornám
ha az en bebedij
met fel irnájak,
acki im mondan
dó vagok a f. l. á-
madajrol.

és kőniörgék keseruesé ő néki, hog ne haggió
engé az en ágékőbol fármazott magzatok ért:

17. Deimé még csak ama gyermeknél aláb va
lo tragar latrokis meg vtalanak engemet: Mi-
kor fel kelek valais, ackoris csak en ellenem
fólnak vala:

18. Mint eg utalatosságot vgan meg ünának en
gemet, minden en titkos tanáczü népeim, s-a
kiket Beretek vala, imé azok reāramadanak.

19. Az en bürömhöz, es az en hűsömhoz v-
gian hozzá ragatt az en czóntom, es csak az
en fogaijm kőniül valo bür meg epp.

20. O en edes barátijm, titeket kérlek nag (sir-
na iaijgatua) hog kőniörüllietek en raitam,
fániatok engem es hafaggion fūietek en raita:
Mert az Isten kezé illeté es veré meg engemet.

21. Mire en io barátijm, hog tijs finte v g üldöf
tők es kergettek engemet mint az Isten! Es
hog nem elégefték meg már az en hűsöm rá-
gásaua? (fūietek el en rólam.)

22. Valliő ki adhatnáia ezt hog meg iratnának
most az en bebedym? Vaiha valaki ezt miel-
néie hog az en bebedimet a könyben vgian
ki faragnáiak es be váijnáiak.

Azt ki-

KÖNYVE.

Fol. 47.

23. Azt kiannám hog vas es feier őnbol csinált
fer bāmual, es pēnaua irattatnának (meg az
en bebedijm,) hog mindéltig meg maradná-
nak: Kéuannám hog a kőre mecenéijék ki e
(kőnetkezendő bebedeket.)

24. Ezt en bizonnial meg tutam, hogy az en
meg váltô (Christusom) el: Acki az vtolsó idő
be fel tamad a porba aluók közzül, es (fel tá-
mast engemis) Es minck vtanna ezt az en bű-
rös testemet a fergek meg rágiak (aföldbe) En
is ebből ezen en meg vijült testéből meg látó
(az itéletkor) az Elohat, a valóságos Istent.

25. Azt penig az Istent, vgian ennem magam,
en magamnak latom meg f-vgyan ezen fēme
ijm lattiák meg az Istent f-nem más idegen fē,
es ember láttia, hanem vgiā az en (fēméliem,)
Iollehet most az en veséijm, es kéuanságijm
el fogiatkoztanak az en kebelembe.

26. Bizoniába (meg meg erem azt en,) hog tij
ezt mongiátok: Vallion miért háborgatnók
mi a lobbót? Nemde annak a dolognak es így
nek a giőkere es fundamentoma ő benne talál
tatotté?

27. Félleték azért tij a fēguertül, mert atti al-
M ij nokság

Az Istenn. ki-
gaz bebedit joha
nem kel el veste
ni, es elreiteni,
mint a pápák. I. b
azt kiannám hog
meg iriak.

Az az: Mint a
Christ meg ből,
feltamatt, ig en-
gemis a Christ
feltamast, a por-
ba seküuőkét fel
költi. vide 1. Co-
rint. 15.

I. Noha most nio
morült vagok, de
még végre fel tá-
madok.

I. Miért kéferget
tük a lobbót ha
ártatlan, mincz
bűne rea.

A SZENT IOB

nökságtok feguert érdemel, hog meg tuggia-
tok hog meg az Isten ítéletett tében, es bozút
áll.

Magyarazat.

22. Iria fel) Mi itten busepher ve iuhiku. *I. Hakij áná hog a köny
beiratának, es ki vaj unának. Az az: Akirnam hog ha felir
nak azt ammit a fel támadásról az iduözű. ésről szólók.*

24. Tudom hog Vani iad ti gonl huj: *Ve aharom al apha ia
kum) Enis tudom az en meg váltóm: élőnek lenni, es az vól-
só időbe, a porba fel támad: Az az: Tudom hog el az en meg
váltóm et kő-be iaróm a Messias, acki engem meg váltott iduö
zített, sugian mostis iduözűt. Láodé hog Noe vian hamar, A
braham ideiebe elt a Iob meg az első két ezeibe, s-ackoris a
Christus meg váltónak, es iudózi ónek mongia, meg m kor-
test nem volt. Hát Christus Isten ségē te. mezeibens kő-be iá
ró, V tölör a porba fel támad: Az az: Az vóló időbe m kor
meg hal az vian fel támad a porba f-kuók kő- zül: lakum futu-
paal, 3. pe. sona. A Christus támad fel, engemetis fel támad: s-
nem mas testbe semehybe, húsba, czónba, bú-be, vgian eze
test l-ssen, csak hog meg vjúl: Mint azon eg föld l-ssen acki
most, csak hog meg vjúl: Efr: 65. 2 Cor. 15.*

2. Pet. 1. 3

*Nihil preteri
cum poss. verit.*

26. Bizoniaba) Ki tome: u ma nirdoph lo, v schorefeh d uar nim
zi bi: *Mert bizoniaba ezt monoiatok: Mert háborgatuk
őtet, es é Iloz gijük: é talalluk ő benne: Az az: Ha en meg
fel támadok, s iol l-ssen dolg, mert dorgáltok: V egre meg eze
mongiatok, nem volt ok: hog a iobbót háborgatuk. Ne tulai-
doniczuk az ő búneinek probat. Nirdoph su: plu pul pro
neraleph. Alijsic: Num radix cause inuenta est in m.: s. d.
uerior p. ior.*

Somma-

KÖNYVE.

Fol. 48.

Sommaia.

*Zophar biro ezt akaria bizonyítani hog Iobnak az ő sok gonossá-
gáért arrat reá é sok gonos. S. nota az hitlenek g kiezinne n g iol
é nek, de hamar el uessnek.*

CAPVT XX.

1. Felelc a Naamabeli Zophar, s-monda: Ez te
magad mentő befédédért ő Iob, az en gon-
dolatim forgatnak engem, es késerijnek a fe-
leltre, azért enis két uagiok csak gyorsan a fel-
eletre.
2. Az en gyalázatomra ualo feniegetést iól hal-
lám, es az en lölköm értelmé feleltet en ué-
lem.
3. Auag nem tudodé te Iob ezt eleitül fogua
mindez ideig, mind az ulta ammi ulta az em *Az hitlenek örö-
ber a földön vagon ertheited ezt: Hog az Iste me es diczósége-
telenek uigadozása csak közel valo volt, ke árnek, uáß, Pok
ues ideig tart, es az fin mutató czálardnak haló: Efr: 40. 59.*
öröme, csak sumpillantásig vagon.
4. Eár ha finte mind az égig fel menneis az *Az hitlen dicz-
hitlen fel magasztalása, es ha finte a földhöz er- sége gmet: Noe
néis az ő feie, oly naggiá fel nőncis: Vgian mit uij hitlen pap sta
az ő belőle ki iut ganéi, végre finte vg el vés kezelen vrah lá
az Isten*

A SZENT IOB

az Istentelen, es ackik az hitlent az előtt lát-
taka,zt mongiak: Iai houa lön az hitlen?

5. Mint az álmodás el táuozik (embertől) Illiē
hirtelen el repül az (Istentelen, s-el véb:) es né
találhattiak meg őtett, es mint az éyeli látás
femmié lehen.

Azaz: Toluajja 6. A mely sem látta őtett, nem kezdi látni az
lesznek az ő fiaij:
s-meg kel adni
ammit erőuel el
vóit:
vtán, es többé az ő lakô heliére senki nem te-
kint: Az ő fiaij a kûldûsokkal barátságot vet-
nek, es mint a kûldûsok megfegéniülnek. Es
az ő kezeinek meg kel adni a (fegénieknek)
amminémû marhát el vótt erőuel:

I. Sok gonofságot 7. Az ő czóntai be töltek iffiuságába a titkos
mielt iffiúságába,
es gionöröségbe
elt: De az ő gion
örösége latorfa
ga mikor meg
hal el vesznek.
8. Mert az ő fiaiba edes volt a gonofság es az
ő fiaiban el reitette vala az ő nielue alatt (a go-
nofságot.)

9. Keduez vala a gonofságnak, es gyöniörkô
dik vala benne, es el nem haggia vala a gonof-
ságot, es (mint eg edes falatot) vgy tartotta a
gonofságot az ő éniē között, a fiaiban.

10. De bizoniaba az ő kenierē meg fordúl az ő
giomrában, es mint az Aspis kégio epēie, oll a
késérő lehen az ő hasának kôfepötte.

Amely

KÖNYVE.

Fol. 49.

11. A mely iofágot be nielt, ki okággia, es az ő
halából ki űzi: Itēa fegéniektül el uőt iofágot.

12. Az Aspis kégio k mége meg fopia, es fûia az
Istentelent, es az erőuel fûlô mérges kégio ni
elue őli meg őtett.

13. Nem láttia többé az méznek, es a uainak
foliô uizeijt, es fel árratt czörgô uizeijt.

14. Meg kel adni es fizetni a más embertül el
uőt niaualiaual keresett marhát, es nem hag-
giak be nielni, mint az ő tukmába czérēlt mar-
háiat, (a más iofágát) es öröme esen nem lehen.

15. Mert ő őfue rontotta, es marháioknélkül
boczatta el a fegény niomorúltakat, a más em-
ber házát el pusztította a kegetlen, es ackit el
rontott fel nem építette.

16. Miert hog azért a kegetlen mikor è világi ga-
zdaglágba uala, nem érté ezt hog meg kel elé-
gedni azzal, acki az halába, (s- a más uilagra se-
mmit el nem uihet,) Azzal azért a menit ő ki-
uant el nem faladhat:

17. Az ő etkének meg czák a maradéka sem
marad meg, annak okaért senki az ő iauát (es
eletit) nem uaria többé.

18. Mikor be telik az ő ellenfége, akkor ő neki

N

nag fo-

Lászatok ezt ij
uērſopô, es du-
lô Vrak, ackik a
fegénséget niuz
zatok.

Azaz: Kij uon-
ſák torkából a
más ember iofá-
gát mint eg tuk-
mába vót marhát.

Minden iofá-
gát el kel hadni.
Mert a más vilá-
gra nem uiheti.

I. Noha az hitlen
mindennel be-
tölté világban, de
végre megse-
niebbik: A tolu-
iok vesztik el mar-
háat.

Lászatokijniu
sók szótok ez:
mint veszt el az I-
sten, a n g Törü-
telenségert.
Késett Nehu-
sa: Rézből czé-
nált lij:

*I. A Méreggel
megkent nyíly u-
gyá fenlik v g me-
glen az hitlen ha-
saba es épé.ébe.

*Az az: Az ég
ból alá iútt sene
méstti meg az hi-
tlen marháat sít
tis az ő hátsókba
Isté öli meg: Mint
arte barmodat sít
idat.

Lászatok ezt tíj
ritkos bűnben elő
sodomok paraz-

nag borongato búksége lefé, a bozzúság t eu-
niomorgatónak minden keze es hatalma rea-
iú, es meg niomorittia.

19. Ez lében azért végre, hog arra a miuel az
Istentelen be akarnáia tölteni az ő hasát, Isté
az ő haragia busúlását es mérgét boczáttia ár-
ra az eledelre, es mint eg első ug őnti Isten
az hitlenre es az hitlen etkere, es iobágára az
ő bozzonkodását.

20. Elfut az hitlen a uasbol czénált feguer előtt,
de az aczélbol czénált fámbrig lijh meg sebhe-
ti es ki végezi é világbol.

21. Az kézije ki voná a tegezből a nilat, es ki
boczáttian az ijból, es a nilnak a vasa be hát-
uán az epéiere, vgan fenlik az epé sárgasága-
ual: Ackor halalos röttegések mennek reaia:

22. Minden felé sötétségek, es büntetések rei-
tettek el az hitlen titkos helyein, az ő (titkos
bűneiért), es amaz testi fúálnélkül valo Isten
sene emétti meg az Istentelent, gonosúl iar
az ő maradéka az őnnön hailékába.

23. Még az egek is ki ielentik az hitlennek az ő
álnokságát, a földis peniglen ellene fel támad
az hitlennek.

24. Ki fogy es másuá bűdosik az ő házának iú-

nedelmé, es magzati, az hitlen házábol, az Isté
haragia napián, mint eg ki őntött vísek el fol-
nak, es el vesnek az hitlen maradéki.

25. E rébe es fizetett bõlgia a gonos téu ember
nek a bent Háromságtol Es ez öröksége Isten
tõl, az hitlé ébernek, es (é nag vébedele lefé az
ő öröké.) Magyarazat.

4. Mint a ganei) Ke gello lamza iobedi) Mint az ő gancia v-
el vést: Alij: Mox vt vererit se, De nem igaz, Mert belál Sido-
ul, Sterquilinum, stercus, Ember, vagy ló ganei. A baluantis é
neuel hja gilulim: 2. Reg. 23. Ezech: 18.

6. Az ő fiaij) Banauterazu dallim) Az ő fiaij a segéniekhöz fue-
nak, s nekik esedeznek, hog csak ne panasollianak ráok min-
dent meg adnak. Raza: Meg békélt:

16. Nem erti) Ki lo iada schaleu be bitno, bahamudo lo iema-
lett: Mert nem esméré bodog léuén azt acki hasába vala, az ő
kiuáságábi el nem ragad: Az az: Nem elé gedett meg az zal
ammitt Isten adott, hané mégis többet gyűtöt hamissan, segéniek-
nek, Istent is téstéggére semmit nem költött, azért semmit el né
vihet magauul.

17. Senki iauát) Alken lo iahyl tubo.) Miert hog semmi az ő ét-
kébe meg nem marad, senki azért az ő iauát nem várta: Soha
nincz arról reménség hog az hitlen az ő halála vián valami
ioba iusszon.

Sommaia.

Iob ellene támad a baráti saúának s meg fordittia saúokat, Ha
Isten a bűnért mindent meg büntett, s az igazat nem bántia: Hát
mire hog sok hitlenek é világban nag bátorságba élnek, az igazak nio-
morganak-

Nofa tij latrok
hitlenek, Toluá-
iok, niússók, se-
génség kinoxók,
ezatti iutalma-
tok.

Psal: 37. 44.

N ij

CAPVT

A SZENT IOB
CAPVT XXI.

Iob söl es inti a
baratij. hogy hal
gassanak:
O i. En ha sügá-
got né beszéllek, a
sölá ba Isten né
sem nem az em-
bert. Mert ha en
használnék: Nem
tűhetném el az
Isten oltárát.
† Az az: Ne czá-
czógatok, hanem
az en igaz beszél-
dem halljátok.
* Az az: Iolleh-
vőtegem az en
niaualtámat, s e-
zennis kesergek
hog látom az hit-
lenek sérengzé-
iét, de mégis söl-
lok: Halsté meg-
öli a Rasset, az
az: a gonosz té-
udt mint tñ mon-
giatok: Mire hát
hog ig élnek, hog-
nem öli meg Iste
ha czáka a bűnére.
vén?

1. Elel erre a Iob s-monda: Kérlek vgian va-
lőba halljátok meg az en ekes bešedeme-
tis, es ha engem halgattok, ez tinektek vigá-
talástokra lešen.

2. Szenueggietek el engem, had im enis sölök,
az en bešedem vtán am bár czufolliatok.

3. Mert en minem az embernek kedueiért,
(emberi módra) sölök? Ha penig (ember ked-
ueiért sölnek) mire hog az en lőlkom el nem
fogna? (hát bár kétségbe esném)

4. No azért nézzetek tij en reám, es álmélkog-
giatok el s-uešérek kezeteket attij váiatokra,
s-néműliatok meg:

5. Iollehet hog meg emlekezem (enis é dolog
rol) vgian meg rőttenek belé, es az en testemé-
valo hűst vgian meg rőttegteti, es rángattia a
nag rőškettető felelem, (de mégis sölök.)

6. Miert hog a gonofság réuō gonofok elnek,
vénséget érnek, s-az ő ereiekbe meg é felett ha-
talmasok?

7. A gonofok magua eppen marad es áll ő e-
lőtők, es az hitleneckel, s-még az ő vnokái jo-
kis ő ellőtők forog?

Az I-

KÖNYVE.

Fol. 51.

8. Az Istentelenek házaiiban békeség vagió,
es felelem nélkül vadnak, es nincz az Isten ve-
šőie ő raitok?

9. Az hitlenek Őkőrbikai meg borniustattiák
az ünőket, es a bika a magot el nem vešti: Az
ő üneciek nag békével hiazik meg, es el nem ve-
ti a boriát.

10. Mint eg sereg iuhot vg boczáttiák ki a go-
noš réuők az ő apro sōnga fiokat, es az ő sū-
lōtteij sōknek es tánczolnak. Ragadgiák es
fel vérik a dobot s-ug kiáltnak, kapiák az he-
gedőt, es az orgona sōnak igé őruendeznek.

11. Nag io egéšségbe keduekre é világi iōba e-
méštik meg az ő eletek napiát, eg sēmpillātá-
ba mennek alá a koporsōba s-nag hamar meg-
halnak. Maga azt monták (eltekbe) az Isten-
nek. Meny el Isten mi tülōnk, mert atte vtaid
nak es paranczolatidnak nem akariuk az er-
telmet uenni, erteni, s-eztis monták: Miczō-
da az a Scaddai a mindenható hog mi ő ne-
ki sölgálnánk? S-uallion mit használna, ha elei
be futunk es neki ešedezünk? Māga imé az hit-
lenek é világi iauok, es eletek nem az ő hatal-
mokba vagion, (hanem Istenébe) iauúl legien

N iij

azert

It é világon gīa
korta nincz, de
végre mind el ve-
šnek Psalm. 37.
Hier. 12. Hab. 1.

Lásátok az hit-
lenek állapását.

Az az: Né kén-
zōdnak ingenis,
hané hamar meg-
halnak:

Lásátok az hit-
lenek á: kōzott
terméšetit, es I-
sten ellen való ká-
romlásit. Psalm. 2.

A SZENT IOB

azért en rülé, az Istételeneknek az ő tanácsók.

*Habilyim ichal-
lek. az az: köte-
lecek el ojtia:
It a kötel iegies
örökséget.*

*Az az: Isten ha-
ragia ellen Joha
az hitl érdeme-
sek nem alhatnak
az ő igazsággal,
Papa miséiuel:
Mint a toll fal a
fél ellen nem ál-
ba.*

*I. Isten biria, ite-
li, tanittia, élteti
meg az Angiolo
katis, ő bünteti
meg az hatal-
ma fejedelmek-
tis. Hát hog tebe
rne valaki Tör-
nént az Istenre?*

12. O minémüképpen meg alubik meg az hit-
leneknek az ő bönündekek, s-meg bizoniába
reaiok iu az ő veszedelmek, s-az Istenis az ő ha-
ragiába el oztia az ő köteleket, az az: El vésti
az ő örökségeket, es el törli é földről:
13. Ollianná lesnek végre az hitlenek, mint a
féna polyua a fél előtt, es mint a földről fel ra-
gattatott pijhes talu fal a forgó fél előtt.
14. A valóságos Isten el reiti az hitlen fiátul az
ő attiók ragadománnial keresett ereijét (s-né
bünteti a fiát érte) hanem vgian az hitetlenen
áll bozzút, hog meg erczé (az ő gonoffagát).
15. Meg láttia azért az hitlen az ő önön bemeij-
uel, az ő romlását, es a mindenható Istennek
haragianak poharából iszik:
16. (S- ezért ves el az hitlen,) Mert ő vtánna
az ő házába miczóda akarattia berént valo
gyónöröség lehetne, Ha az ő életi hólnapi-
nak a fáma vgian félbe ki vágattatik? Nemde
valami ember tanithattiaé Istent valamiből
czéségre, hog ha az Isten itéli meg meg a nag
felemltetett mennijei terméketekis?
- 17 Ez meg hal az éber mikor binte ereiének Iob
korába volna, es mikor tellieséggel háza népé

K ÖNYVE.

Fol. 52.

- uel eggies es békeléges volna, akkor hal meg:
18. Az hitlennék mint (eg áfony ember czéczi-
rakua téijel el kőuérsséggel, es mint (a fü meg
nő a harmattal) ig az ő czóntaiba valo velők
meg őtőstettek a vérrel, es megnöttek.
- 19 Ez Istételénag keserő bueles lélecekkel hal meg,
es né ehetik az ő gijútott iauába örömuél.
20. Egietembe mind ő maga (s-minden iaua,
egéssége, kiúansága es gijónörösége) a porba
feküűnek, es őket a férgek rággiak, es befődik:
21. Imé azért enis Iob értem atti en ellenem
valo gondolattokat, es atti bölczélkedő fog-
dosáitokat, ackickel en ellené hamissan igek-
stek támadni,
22. Mert tij ezt mongiátok: De hol vagon a-
ma nag fű éber háza. s-houa lön? S-hol vagiő
amaz Istentelenek lakó heleinek, az ő sátorai?
- 23 Auagy nem kérdehetétek meg az vton iáro-
kat (é dologrol) hog ammit mondok ig ua-
gion?) Bizoniába meg elmérhetétek az vton
iárokat, mert az ő uton iárafok iegieijit meg
nem ragadhattiátok, hogy nem elmérétek.
Mert vgian így uagion ez, (S-az vton iárok
megis kélfertették ezt) Hog az Isté a gonofnak
az ő

*Az az: Hog sin-
te egésséges vol-
na akkor hal meg*

*I. Koserősség
gel hal meg, me-
az hitlennék él-
tek csak ez vi-
lág a más világ
bálat. Hát mine-
a Tolony a kerék
re, niasra né m-
berne io kéim-
Igaz hitlennék é
világból pokolba
né mehetnének.*

*Az az: Te Iob
nag ember vala:
De houa löl el?
Mint a hitlennék
házai, igatte Sa-
torod, lakó helyed,
fiúid, gyermekid
el veszenek.*

Az az: Isten az
huleneke é vila
gon nagy bodog-
ságba tartia socká
ig: De az itélet
24. Mert (noša mutalsátok meg) ki meri az hi-
napian örecké el
veszti őket: Exo:
33. 2. Per: 2. 3. Lu-
de 1.
I. Isten azért tar-
tia a más világra
a gonosok bün-
tesét, mert láttia
hog itt senki meg
nem bünteti.
Az az: Az hitl-
ember tésüel a
főuenies es mo-
czáros meddő
föld vgian meg
híjzik. Elés híjzik
a föld az ő kőuér
teszeckel:

az ő veszedelmé napiáig kedues, es az Isten
haragia mérge ki ielentése napiára vonattat-
nak a gonosok:

24. Mert (noša mutalsátok meg) ki meri az hi-
tlen gonosnak ezt semébe meg ielenteni, hog
az ő vta es clete nem io? Es mikor az Istente-
len gonosul miel valamit, noša ki áll boš út e-
zert ő raita, es ki bünteti meg érte?

25. Az Istentelen iollehet végre a koporsóba
vonatik, es a meg holtak rakás retémi között
marad, de vigiáz s-él (az ő büntetése.)

26. Az folió viének az ő főuenies sáraban nag-
edessen aluszik az hitlen: s- minden ember v-
tanna megien ez embernek, s- meg hal, Mint
hog az hitlen ember előttis fántalan fokban
(a fáros földbe temettettek) fok nepek:

27. Hát ha ez ig vagon ammint mondam (hog
az hitlenek itt é világó nag békeségbe elnek, a
más világon büntetnek meg): Hog hog vi-
gaztalhatnátok tij meg engemet csak híjábá,
hog ha minden tij feleltek, es disputalástok
hazugságba maradának, es meg hamilitatá-
nak?

Magyarazat.

Minem

3. Minem ember) He anoki ledam sihi va im me dua lo tik-
Zár Rubi) I. Minem embernek valo az en ékes sóm, es ha vgy
vagon, mire hog az en lolköm el nem fogy a kinba? Az az:
Minem embernek hiselkedem en a sőual, Mert ha en azt miel
nem hog tūrhetném el é nag kint? Meg verne az Isten.

9. Meg bor:) Schoro ibbar, velo iagil) Az hitlen bikaia boriat
alkot, s- nem hánnia híjába a magot: Az az: A bika vta meddő
tehen nem leszen, hanem igen fajzik, fajza sa híjába nem lesze.

12. O minémü) Kama ner resajm iddak.) Miképpen, s- mint alu-
sik el az hitlenek sőuendeke végre. Az az: Czúda képpen
el vész világok: lit a kamma Comp: a ka ma. sic quam: Non
quoties, sed quomodo.

14. El reiti) I. Eloha izpon lebanan ono: Iessalem alau) Az Isten
el reiti az ő fajnak az hitl munkái: Es ő raita torollia meg).
Az az: A fiat nem bünteti az Attia vékeiért, hanem vgian az
hitlent az ő seméliebe bünteti. Ezech. 3. 18.

18. Eg az sory:) A tinau melea halab vmoah az motau Iessuke:
az ő czéczéj be telnek téjje, es az ő czöntaj meg őtőstet-
nek.) Az az: Mint egy téjje vgy meg telik a kőuerséggel
a kőuerek czéczéj, es meg velősödnek mint eg kőuér okor, a
vérral es külső kőuerséggel. A kőuér tehennek nagio b velőie
vagon, hog nem mint az hituánnak.

26. A folió mateku lő rigbe nahab: Edessek ő neki a czörgő patak
semliéke. Az az: Vgian dicékedik ha semliékebe temethetik,
ha penig a főuerybe, meg sirositia az hilen kőuér teste. Dea-
kút Hieron: Dulcis fuit glareis Cocij, glare a főuery, Cocijus,
pokolbéli víz, de a Sidoba nem vgy. Matek 3. Persona plura: pa-
al, a Matak: Rigbe. A Regeb, pluraliter Regabijm: In Statu Re-
gi: Rigbe, aluei, Moczáros patakok: Az hitlen kőuér teslének
edessek voltak a moczáros patakok.

O

Som-

A SZENT IOB

Sommaia.

Eliphaz mégis ezt akaria bizonyítani, hogy Iobbot Isten az ő cse-
gés bűnéért verte meg. Inti űtet a pœnitentiara.

CAPVT XII.

Eliphaz szól: Az
az: Ha az ember i-
gaz es bölcs has-
nálé magának vé-
le Isten előtt ez-
zel nem használ-
hat. Nem hason-
líthatik ő szue-
sem vettethetik
ember Istenhez az
ő érdemébe.
* Az az: Nem
Istennek használ,
nem ő nieresége.
né nagjobbol vé-
le, Iobba igazba,
nagjobbba Isten a
miénkel né lefő:
Hanem mi ne-
künk használ, mi
neuekedünk véle
Házd itt Eli-
phaz: Mert Isten
ében bizony-
got róla hogjam-
bor a Iob. Cap. I.
13. Iob.

1. **F**elelè à Theman béli Eliphaz, s-monda: Né-
de az maga birô használhaté az Istennek,
miért hog az ebes ember használhat magának?
2. *Nemde a mindenhatónak örökbülélé lezè,
s-az ő akarattia nagjობulè, ha meg igazitod
magadat? Auagy valami nieresége leheté eb-
bè, hog te atte vtadat, es eletedet tőkélletessè
teijended?
3. Nemde ezt mieliè az Iste hog ő te túled va-
lo féltébe fed meg teged, es pörölödik veled,
vag hog ítéletbe ménien te veled, es pöröljön
te veled?
4. Nem tudodé te ember, te (Iob) hog atte
gonoslagod lok, es nincz vége atte alnokságid
nak. Az az: (Né fűnöl meg az alnokságbol)
5. Mert te atte atiádfiatul ingen oknélkül el-
vőtted az ő fálagát, es a mezeitelé fegéniekről
le vontad az ő ruhaiokat.
6. A fegény meg fírat es fomi űhozott éber-
nek czák víset sem a dattalinnia, es az éhez ő
túl meg tiltottad keniereder, (s-né attál a kül-

KÖNYVE.

Fol 54.

- dűsnak semmit.)
7. Hané acki maga birô férfi vala, azè vala a
föld, es ackire nag tekintet uala, es böczülletes,
az űl, es biria uala atte földi öröködè.
8. Az el hagiattott őfuegeket űressen boczátad
el atte házattul, es a nimorodott áruák kar-
iaij, es ereie s-bizodalma meg rontattak te
miattad: E féle gonoslagidért uadnak te kör-
niüled minden felől meg fogó török, es az hir-
telen ualo félelem ezért rőtteget tegedet: Ez
az oka hog az (háború) mint a főtéség be fe-
dett tegedet, s-né látod, es mint az áruák el bu-
ritott teged az háboru ág.
9. Auagy nem gondolodé ezt hog az E L O HA
az egek magasságába vagion? Láflacza a Cylla
gok teteiét mely igen fel emeltettek, de (mind
ezek fölött az V r, nagjობ ennel?)
10. Ha penig te azt mondanád: Ha (illien mezbe
túlunk az Isten mint az eg.) Mitt tûd belè hát
Isten ammit itt mielünk? Nemde az homályba
írélè hát minket az Isten? Az főlhók az Isten
reiteki, s-nem lát, s-az egeknek a főlso teteièn
iár, s-nem (tuggia mitt mielünk itt, azt mon-
dod te Iob:) O ij Nemde

Az az: A Be-
gének nem bir-
iák vala atte io-
ságotat: Hanem
acki ollian hatal-
mas vala mint te,
atte földi örököd
azè vala, a nak az
vala nem a fegén-
nek. Most è világ
ezt mieli.
Minden terem-
zett állatoknál az
Angyaloknál, es
a feiedelmeknél,
az égnél földnél
nagjób es hatal-
mas az Isten, te
hát Iob hog merés
Istennel szembe
bőknè?
Hamissan keni E-
liphasz Iobra és Bā-
kát, mert soha se
monta.

A SZENT IOB

- Az az: Talám a-
maz vissezen e-
lőc való népeket
akarod kőuetni:
Ackik tagattak
ezt, hog' Istennek
é földre semmi
gongia nincz, né
bir é földel: Sem
iöl, sem gonoszl
nem tehet, é föl-
del: hanem csak
az éggel bir: Lás
játok é vissezen
előc való litor né
peket. Gen. 6.8.
1. Pet. 3.*
11. Néde te Iob amaz előbbi gonos világ ősué-
niét, es tudomániát tartodé te, amely ősuenié
iartak, es aminémű életet amaz hiába való go-
nos népek kőuettek?
12. A mely gonos férfiak ki vágattattak, s-né
vala meg az ő halálok idéie ielé, ackiknek az
ő fundamentomokat (életeket, es tudománio-
kat) amaz fel árratt foliô vis ki ünté?
13. E gonos népek ezt mongiák vala az Isten-
nek: Táuozfál el Isten mi túlúak: S-no mit
czélekedék à mindenható Isten azockal à go-
nosockal?
14. Az Isten az hitleneknek es (Epicureusok-
nak, az az: Ackiknek hasok volt Istenek) be-
töltötte vala házokat é világi ióual, es gazdag-
sággal: De az Isten bár é féle hitlen népek ta-
nácát es értelmét, Isten mezse ueste el en túlé.
15. Láttiák vala az igazak, az Istételenek (vese-
delmét,) es őruédeznek vala, es acki az ő bűnô
ktúl ártatlan vala, az meg czűfollia vala ôket.
- Az hiuek ióság-
fajj, őroché való:
Az hitleneké
csak árniék.
Sodomat, Gomo-
rat érti, hog' a sár*
16. Bizoniába ammi valóságos őromunk ki né
vágattatott, de az ő maradékokat à sár emé-
tette meg:
17. Kérlek azért téged Iob, hogy az Istennel
alkoggial

K ÖNYVE.

Fol. 55.

- eméltette meg.
Gen. 19.
Az az: Isten
meg áld.
Az az: Isten
meg épít Isten,
fajj é marhad
belicébe mást ád.
Kesepp toaphot:
az az: Az esűst
é rősegek nekéd
é Iacph:*
- alkoggial meg, s-békélliel meg ő véle: s-ezek-
be é dolgokba, ha bék és lés Istennel, nag io iü
uedelmed lesen te nekéd.
18. Kérlek hog' à I E H O V A fáijából ved ki es
tanúld meg az ő tanító Tőrueniét, es az Isté-
nek az ő meg mondott beféditt vessd atte fi-
uedbe, es (őrisd meg.)
19. Ha meg térendé à mindenható elégséges
Istenhez, fel építetel: Es ha így tauul üfended
az hamis patuart atte haylékottúl, (é lépé hog')
az Isten à porbais meg bűniti az araniat: Es
mint amaz foliô visékbe való kűfikla, ollian
lesen nekéd az ophirbol hozott tišta arany.
20. Lesen azért à mindenre elégséges Isten at-
te be fárrô erőfféged, es az ezűst erőffégi bűs-
gesbé lesnek nekéd: (hog' nem mint az előtt.)
21. Mert akkoron (hog' meg térs) gyönörkô-
dól à mindenható Istenbe, es akkor atte orcza
dat fel mered emelni az Elohara, es (meré ne-
ki fólni.)
22. Mert kőniörgeš akkor az Istennek, es meg
halgat ő tégedet, es atte fogadáfidat es tištele-
tidet békéuel meg adod az Istennek.
23. Valamely befédet, es meg mondott dolgot
O iij el végeš,

Az az: Isté vilá-
ga l. áldású l. szén
atte fűzden, es
minden dolgaid-
ba elő mented
leszen.

el vége, fel támad te neked, es erős leszen, es at-
te útaidba fénlik a világosság:

24. Mert hog meg alástatnak (sokan) azt mon-
dod te: Imé fel magasztalásom uagió enneké.
Mert az Isten az alazatos semű kőrőstient
meg tartia.

Az az: Eg ártat-
lan ember egész
tartománt meg
szabadijt, mint az
Abraham.

25. Az ártatlan meg szabadijt es ment eg figete-
tis: S-meg menekedik penig az igaz az ő keze
ijnek tisztaságában.

Magyarazat.

1. Nemde használhaték (Halel iskon gaber, ki iskon alemo mas-
kil): Az az: Nemde használhaték Istennek a maga biro, miért hog
használ magának az eszes ember? az az: Istennek az ember sem
mit sem használ, az emberéuel az Isten nem nőhet semmi hasz-
not nem tehet ember Istennek, Istenet iobbá sem teheti, ammit
hog használ magának. Az Isten mi volta, nagysága nem forog
mi raitunk.
7. Acki biria magát: (Ve isch zeroalo ha arex, vnesu panijm ie-
seb bah) Az az: A fé, si ackinek nag erejű vagon, azé a föld. A
tekintetes orozaiú él a földön: Az az: Miként hog vagon
ez hog acki hatalmas es magát birhattia azé most a föld, az la-
kik benne, es az biria: Ig teis nem az vala a segénieknék, ha-
nem a gazdagoknak.
12. Ackiknek fonda: (Nabar iuzak iesoram) Ki öntet folió visé e-
zeknek fonda: (Nabar iuzak iesoram) Az az: Isté az őzön visel veszté el azo-
kat, ackik azt mongiak vala hog nincs Isten acki é világra gon-
dot visellen.
19. Aporbais: (Ve sit al phar bazer) Es vett a por heliett erőz-

istó araniat. Bazer, vag instatu Reg: Bazer Sidoúl iegiez ara-
nit, ackinek soka ollian mint eg kővár. Mert sok szogat, es ba-
rátot figadhat a sokáual.

Sommaia.

Iob arról téssen bizonságot, hog ő az ítélő birónak az igaz Isté
nek mind hatalmát, s-mind feniegetését fély, de ezért az Istenül
nem fély hog őtet büneiért büntetné Isten.

CAPVT XXIII.

1. Felelé a Iob s-monda: Vgian ez maij napon-
nis keferő az en ékes befédem. Es az en
kezem, es háboruságom, vgan meg nehezült
az en keferő niögésem, es fo házkodásom mia:

Az az: En so-
gény Iobigen so
házkodom es niö-
gök.

2. O acki ezt adhatná mint akarnám, hog en
meg esmérhetném az Istent, es meg találhat-
nám őtet, be mennék vgian fintemind amaz
ő fel kékítet ítélő fekeig, es (az ő itéleti eleibe
mennék.)

Az az: Im tñ en
gem feltettek hog
az Isten reám ha-
ragutt, de en oly
igasságot tudó,
hogy eleibe mer-
nék menni, es se-
mit tñle nem fél-
nék.

3. (Ha eleibe mehetnék) En az Isten előtt ren-
del az en igemet el rendelném, es eleibe ad-
nám: Es az en fáijamat be tölteném (ő előtt)
tokahot, az az: Igaz magam mentő feddése-
ckel es erőstégeckel:

4. Bizoniába meg esmérném az Isten tókélle-
tes befédit, ackiket en ő neki, es ő enneké felel-
né: S-megis érteném amit ő énnekem szóládana:

Az az: Mernék
pörteni Istennel,
es Isten nem ité-
lné azé felölem
ammit tñ, hogy
mindennél latrab
vagiok.

Minem

Az az: Senkit Isten erővel igazsága kiűl meg néront, erőszaggal, mint az hámsbiro, nem szélekedik sőt inkább erőt ad az igaznak és biztatja, hog' igét forgathassa.

† Az az: tífeltetek engé Istentől, de ha sítie véle pörölök sem félek.

Az az: Csak kár hog' vesződöm mert en az en igazságot add meg bizonyítván ama nagy birokot, míg el n' az ítélet. Mert az ítélet napig né le sen Istennek községes béki és Törvénye, hané.

Az az: Isten azért vér próbál hog' en tífsta legyek.
Drágab volt az

A SZENT IOB.

5. Minem amaz ő sok hatalmas ereiével pörölné Isten en uelem? Nem ug: Hanem inkább en belémis ő ugt erőt.

6. † Ott az Isten ítélő féki előtt, az igenes élető igaz pörölhet, es igét forgathattia az Istennél: Enis azért ugian mind öröcké ki szabadúlok, es menekedem az en ítélő bírámtól, (s-nem kárhoztat engem)

7. Imé nap kelet felé megyek (hog' az Istent pörbe hihassam, (s-meg keressém) s- im nincz ott: Megiek hátra nap nyugat felé, s-nem uhetem ottis ötet esembe.

8. Im ha bal felé, fel felre menédek mikor ő szélekedik, im ott sem foghatom meg sememuel: Iobfelől is beburittia magát, s-nem láthatom. Mert iól tuggia Isten az en utamat es életemet: s-megis propált engemet, hog' mint ég tífsta arány, ug' iúiek ki ő tőle.

9. Az en láb az Isté niomdokát ragatta meg, es en ötet követtem: En az ő utát es paranczólattit őrzötté meg, es el nem tántorottá ő tőle.

10. A I E H O V A aijakinak az ő paranczólattitól el nem táuoftam, Az Isten szájának befédit, inkább reitettem el es őrzöttem, hog' nem mít

az en-

KÖNYVE.

Fol. 57.

az en szükségessé teszi életemre való eledelt.

11. Az Isten eg' állapot bá es értelembe vagion, s-vallion ki fordittia es uonfa el útét az ő eg' tőkélletességeről: Az I E H O V A N A K valamit akar kéván az ő lölke, es akarattia, s- ottan meg leßen, meg szélekeddi.

12. Az en felőlem el végezett dolgot, ammit en felőlem el tőkéllett, azt ő el uégezi békeséggel: s-amminémű tőkélletes ő az en felőlem való végezésbe, illien tőkélletes dolgok, es végezek fántalanok vadnak ő nála.

13. Azokaért (hog' Isten illien tőkélletes hog' ammit akar meg leßen) Meg rőttenek en az V r orczaiától, iol esembe véfé en ki legien az Isten, es félek ő tőle.

14. Meglágira Isten az en búuemet, es a Scaddai meg háborita engemet, ezért hog' en ki né vágattattá s-meg né halék es őrtétséghez hasonló nag' háborúságom előtt, es Isten en nag' hómált, es keferő niaualiát, el nem reité az en orczam elől.

Magyarazat.

1. *Az en késem) Iadi káueda el an hat) az en késem meg ne hezedett az en nőgésimen: Az az: A nag' ohaitas, jobáskodas miat meg nehezült az en kinom.*

P

kébitett

Lásjátok hog' az Iste változhatatlan, Az ő eg' el rögzött dolgába meg marad mind öröcké.

Nincz hát a be-renczé.

Az az: Isten minden fele dolgaiban tőkélletes, es változhatatlan.

Az az: Né tessé Istent irufas társjommá.

Scaddai, az az: Mindenható elég séges Isten:

Az az: Bátor Isten engem az en nag' kinom előtt meg őlt volna.

A SZENT IOB

2. Készítettékijje) Adie kunato: Mind az ő békiig be mēnek. Az az: Semmit az Isten itéletitől nem félke: Elő merek az ő béki előtt állani.

8. Mint egy arany vő) Kazahab ez: Mint az arany vő itűjek ki. Az az: hog ollian tista legiek mint az arany ki égien a bűn belőlem.

12. Aminémű) Vekahena rabot immo: Es ammint ezek sok sán talan, illien dolog ő vélé. Az az: Amely tökéletes az en életem elhatározásába, ollian tökéletes minden dolgába, es változhatatlan az Isten. Sommaia.

Bizonitit mégis Iob hog Isten gondot visel é világra, tud mindent, Számlallia a népek bűneit, es f-di az embereket.

CAPVT XXIII.

1. **M**I dolog (enis azt kérdém) hog a minden ható Istétől, az idők el nem reitettettek, es ackik az Istent elmérik, né láthatják az Istét napiaijt? es (né látták Isten bozű állását?)

2. A más ember határit el foglallják (az hitlenek) es a más niáiat el ragaggiak es prēdallják, es az (prēdalt niáiat) a más ember mezőien le geltetik.

3. Az el hagiattott áruak Szamárát el haitiak, es a begény árua őzuegy Ókrét a fálagért el foglallják.

4. Ki haitiak es térítik az (hitlenek) a begénieket az vtbol, es egietébe el reitefnek es bűnak a földnek alázatos begéni (az hitlenek előtt.)

4. Az az: Ha az mongiátok hog az Isten mindent tud, semmi ő elötte el né reitethetik, enis valom ezt: Mire hat ackik az Istét elmérik hog né láthatják az Istent napiaijt, 1. Istet keduekre né tarttia, hané verit: Az hitlenek mindent gonost mielnek, sinem bünteti meg az Isten? Ott a Iob proballia az ő baráiját. Az az: életekből is ki vésék, az hitlen gazdagok a begényeket, miűsük es élheteténé veszik őket.

KÖNYVE.

Fol 58.

3. Imé mīt a vad Szamárok vgiá ki mēnek az hitlenek az ő gonost munkáiokra, es kobzásokra: lo reggel fel kelnek hog prēdalhassanak, a puštába valo toluailasbol vagió mind ő magának, s-mind az ő fiajnak keniere.

6. A begény ember veteméniét erőfaggal le arattiak a mezőn, es a más ember földiét az Istentelenek meg fedik.

7. (Le vonuán a mezitelenről) a ruhat mezitelenen haláttiak, es nincz miuel a mezitelenek be takarni magát az hidegbe.

8. Az hegieknek hirtelen valo árradásauale meg vizeflednek, es afnak a begéniek, (es házokbol ki üzetteruén) s-né léuén be fedő hailékok, késeritetnek a kűsiklákhoz ragaszkodni (az áruif előtt) es ott meg maradni.

9. Az el hagiattott áruát, vgian a czechről el ragaggiak es iofágát el dúllják, es fálagba vésik el ammi az alázatos begénien vagion.

10. A mezitelét ackinek ruháit (el vőták né aggiak meg) hané ruhánélkül meziteléiartattiak, es ackik Vijkéuē gabonát hostak volt elerekre, ki vőták torkokbol, es éhel haggiak halni.

11. Imé az ő várasokba oliayt vernek a begéniek, P ij a laiot

A Toluaiok toluairágbol tartják fiokat, az hamis fősuény Vrak fedelmek, Ackik ig az dēsmát, adót, es harmiczedot vamat né vésnek, mind lopók Toluaijok.

Az az: Az Istetelenek házokbol is ki verik a begénieket.

Az az: Kogietlemül róiak es fálagolliak az begénieket. Orij hitlen Vrakozt ij mielisek.

Elvési o'ia: bo-
rát elvéskéko-
bzó telhetetlén-
rak a fegénnek,
fomiúval halnak
az ő uéres verité
kébe s' ihunak,
mint a fel földön
kinozják az fe-
génséget.

† Azaz: Isten
meg né büntette
ezeket mindiárt,
de ez után meg
bünteti, es boz-
zúit állia rai-
tok.

* Azaz: Az I-
stentelenek, Iste-
nek, a világos-
ságnak: azaz: a
természet Törvé-
niénekis ellensé-
gi:

A SZENT IOB

à faitot niomiák, es fűrnek fegéniek, de imé,
fomiúhozna.

12. † A fegény niomorúlt nepek, sirua kiálnak
à városbol az Istenhez, es a meg ölettek ne-
kis az ő lölke nag torockal kiált, es bozú ál-
last kér, az Isten pedig nem vetett ezekre sai-
talanságot, az az: Isten nem vetett tilalmat, es
ellenek nem állott.

13. * Ezek az hitlenek azok, ackik még az vilá-
goságnakis ellene támadó ellenségi, nem elmé-
rik, es nem böczüllik à világosságos Istennek
az vtait, es paranczolatit, es nem maradnak
meg à világosító Isten ősuénin.

14. Hainalba nap kelet előtt fel kél à gilkos,
f-meg őli az alázatos fegént: Eijel pedig é
gilkosollian mint eg lopó, (lopással el.)

15. Az házasság törő paráznának pedig az
ő fême, az első alomkor sötétségre visel gon-
dot, f-ezt mongia: No semmi fém nem né-
most en reám à sötétbe, es valami reiteket vet
orczaíára, es hog meg ne elmériék, be földi or-
czaiát.

16. A lopó pedig à sötétbe meg ássa az háza-
kat, ackiket űk nappal el jegzettek, es kémlet-
tek vala magoknak, hog éijel meg alsák: S-é fē

KÖNYVE.

Fol. 59.

le lopók men elmérik, es nem fereik à világos-
ságot. Mert meg vgian az hainalis egietembe
ő nekik ollian mint az halál árnička, es a sérbe
valo sötétség: Hog ha pedig valaki őket (hog
à lopásba vadnak) esébe ueijendi, ez ő nekik
ollian nag rőttenetesség, mint à sötét halálár-
nička iú reaiok.

17. E féle lopó toluai, igen kőniú, es giorfan fá-
lad mikor az haión à viá finére faladhat, mert
itt é földön átkozott à Toluaijok rése, nem te-
kinti pedig à földő heg felől valo derék vtat,
hogy fút.

Azaz: A Tol-
uai es lopó mikor
fut, nem néss à de-
rék utra: Hanem
út kőuöl fút.

18. Miképpen az az fű föld es à nag hőség az hó
viset el ragaggiák, es be nielik, ig à pokol es ko-
porsó be nieli azokat ackik vétkeztenek.

19. Acki kőniörületes es niomorúltak fánóia,
még az is el feleiti é féle gonosf téuő embert, à
férgeknek edes etke lehen à gonosfnak teste à
földbe, es többé né lehen emlékezetbe: S-mint
az fű fa azért, finte ig el rontatik az Isten ellé
valo gonosfág:

Lásátok tíj hitle-
nek mint iartok
pokolba.

20. Meg niomorgatta az Istentelen à meddőt,
acki nem fűl, es à fegén őzueggiel iól nem
czélekedett:

P iij

Az erő-

Ilhenek a Tolnai
Vrak

21. Az erős hatalmasokat ez Istentelen gonos, az ő nag hatalmas ereiéluel vgian vondoza, es hozáia haita: S-ualaki ellen fel támad ékegetlen, de senki nem hiszi hog életbe meg maradhaslon.

Az az: Aiande-
khal ki tolliak a
semér: de mégis
azon forog mint
ganczót talállion
a begieniek dol-
gáit, es meg bü-
ntetihesse: Ilhenek
a Mohácsi ördö-
gök.

Az az: Acki né
hiszi mind elő, s-
im meg disputa-
to: véle.

22. Adnak é kegetlennék (ajándékot) hog biz-
uán es bátorságba lehessenek, es az ember rea
támasztia magát (öltalomual) De é kegetlennék
az ő semei a begény niomorult útaira, es ele-
tekre né, (ammint ártasslon.)

23. Imé eg kiczinné é kegetlennék fel emeltettek
vala, l-lásatok fé hog imé semmié löttek: Meg
alástatának mint akarki eg a kötség közzül,
ki végeztetnek é világból, es mint a búza feiet
el vágiak, ug ki uagattatnak.

24. Ha penig (ő en barátijm) ez ug nincz am-
mint mondam az (hitlenek életit es uelészér)
hol vagion az acki engem ebbe meg hazuttol-
hatna, es az en tellies beédemet semmié te-
hetné? Magyarazat.

1. Az idők el) Madu: nuschaddai lo nixpenu itijm, ne iodeau
lo hazuamim? Mi dolog hog a mindenhatóul el reitettek az
idők, es az ötet esmé: ok nem látták az ő napi.ijt?) Az az: Mi
dolog hog isten is halgat, ha mindiart meg bünteti a gonoszi (a-
mint ij mongiátok), el titkolia ezt, aug nem értijé ezt az isté
hog a gonosok illien sokan vadnak, élük a világot hatalmasan.

mindiart el nem vesnek, acki penig isten félok, mire nem áll ér-
tek bójút, miért hog é világon nem tartia keduekre? Azert ne
ez az az: giatok ij en barátijm: Mert isten sockaig tartia é világo-
a lurokat, az vian el veszi. V ijsont a idők kinoxza: Tüpenig
azt hazulakok hog az idők nől vagion dolgozok, bekeségbe vad-
nak, a gonosok penig nem éhztik é világot.

Sommiaia.

Baldad azt bizonittia hog isten előtt tista senki nincz.

CAPVT XXV.

1. Elelé a Such városbéli Baldad l-monda:
Az a birodalom es a rettenetes Isteni felség,
acki az Istennél vagion, a czinál az Vr bekesé-
get, az ő naóságos dolgaiban.

2. Nemde bizonios fámba rekestrhetnek é be
az isten czatazó feregi? Eski volna, (l-mi czó-
da teremtet állat) ackire az isten világa, es
gondnifélése fel nem támadna?

3. Es hog hog lehetné a romlott ember igaz az
Isténél, ha ő vélé ő fue veted az embert? Auag
hog lehetné isten előtt tista az, acki az a soni
állattul sületett?

4. Mert imé, ha Istennel ő fue veted, még fin-
te az Hold sé fénlík, es nem fénies az isten nag
fénelégéhez képest, a Cyllagok sem tistak, a
I E H O V A semei előtt.

Menicuel-

Baldad Ból: Az
az: Istén az acki
mindennel bir, ac-
ki bekeséget czi-
nál az ő hatalmas
ereieuel mind az
égbe, s-mid a föld
on. Esa: 45. ő tart
es bir mindeneket.
Az az: Mind iót
es gonst isté tart,
ő életet mindeneket.
Mat: 6. Psal: 10 6.

Lásatok ezt tijke
uel érdemejek,
hog soha isté előtt
a tiétekbe igazak
nem lehettek az
Isten előtt. Psal:
143. Romano. 3.
A Maria a sentek
a sonij állattulból
ettek, hát tistak
ő magokba nem
völtak.

A SZENT IOB

Tholea, az az: 5. Kis sáit fereg, kukac, acki hirtelen vgrik, a iala: 1. mak főre vgrik.

Menicuel inkább az enosch, az az: romlott lett ember, acki fereg, es az Adam fia acki feregczke, igaz es tišta Isten előtt (az őucbe) soha nem lehet.

Magyarazat.

1. *Az a birod: Hamlet, vapahad imo, offe salo bimro mau) az az: A birodalom es röttegés ő nála, acki békeséget czenál az ő magasságiba: Az az: Istennél minden birodalom: őltalom, es büntetés, Ackiuel akar iól téssen, ackit akar meg büntet, mert ő bir mind-nnel*
4. *Cyllagok) az az: Noha a Cyllagba bün nincz nem vétet, De ha az Isten tisztaságául, világossáágául ősbue vetet, mint a mécznek kis világát a délbe való nap fénie elvésti: Ig az Angialok, a nap, Cyllagok féniesége, tisztasága az Istenéhez képest ő mi, ingen meg sem tecczik, Mert az Isten ulla, iga siaga, hatalma véghetetlen, az Angialoké, a napé, holdé, a Cyllagoké véges, a véghetetlenhez a végesnek nulla analogia, semmi hasonlítása, es közlése, es egyaránt valósága nem lehet, Mint a semmi nek a valóval. Istenhez képest minden semmi, még a semminélis semmib. Esa: 41. 43. 43. Hát tñ érdemecek mit ségeketek, mit sórzóttók Istennel?*

Sommaia.

Iob neucti Baldadot, hog ammit mond ő maga sem érti, cza cza cza: Alomba söl Isten felöl.

CAPVT XXVI.

Iob söl. 1. Az az: Te Baldad

Felele erre a Iob f monda: Mit es kit akar z te (Baldad) segéteni? Azt akarodé segéteni ackinek

KÖNYVE.

Fol. 61.

- ackinek semmi ereie es hatalma nincz? Atte hatalmas karoddal szabaditádé, es tartádé meg azt ackinek erőssége nincz?
2. De miczóda tanácsót adál annak, ackinek semmi bölcsésége nincz? Azt igazgatodé te, es tanítod, ackinek éantalan bölcsésége es tudomania vagion?
3. De kinek beállé es elentet megatte ékes befedidet? Es vallion kinek lölke es akarattia iütt ki te tüled, s-kit elestettél meg te atte tudomanioddal?
4. Vag nem tudodé, hog ama holt lölkölen állatokis, ackik a višek alatt hegiekbe, es a višekbe lakó állatok alatt vadnak, meg azokatis Isten formallia es czinállia?
5. Meg a pokol, az az: a föld alatt való sérek es koporsóis mezitelen es nitua vagion az Isten előtt, s-iól láttia az Isten aztis: Amaz veštő pokolnak sincz be fődő fedelé es takaróia az Iste előtt.
6. Az Isten a földélet, es a földél felöl való világ révéti, ki terieti a tohun, az az: üregen
- * Az az: semmi ez nem költte fel a földet, sugian meg al, mert az őbe, e leuel ia. 11. Ebr. 1.*
- Q
- semmihez

mint eg esnélkül való ember: Azt tudod hogy enbinte tudulin bolondug iok se mit nem tudok, Vg sölz ennek? nant ha en az nem tudnám, am mit te mondas. O Az az: Te Baldad azt mondad hog az Isten göd ujelése minden elő allatra hu: en nem azt mond, hanem azt bizo nitom, hogy meg az hegiekbe, višek alatt való állatokat, a baniákba való söt araniat, ezüstöt, ónnót, vaját, rezer valam a földbe es vízbe rag n mind Iste formallia. + Heb. 4. Az az: Isten által la. 11. a sötét pokol.

A SZENT IOB

émihez az eget földet nem kötötte: A földet semmihez figgeztette es kötötte fel:

Az az: a viset Isten tartia fen a földhözben, hogy alá ne essék.

Az az: Isten az aert, az elő eget, acki a Cyllagos ég alatt vagyon meg tartia, ezen a földön, es a vizet ki terieszt meg áll, maga émihez nem kötötte.

Az egek oflopi a kösség vélekedése Berent a földnek négy sereglet. Mert a kösség az véli hogy az ég a föld áll.

Az Viam lictam az had vát Isten ezen a földön az égé

Az az: Czáké kicziny hatal.

7. A viűeket Isten meg köti fen az égbe az ő földhözben, es a uékony földhöz meg nem fadnak a uizek alatt.

8. Az ő földének, az égnék az ő orczeit, az az: azaert, az elő eget meg fogia es tartia az Iste, es az elő égé ki terieszt Isten az ő földhöz.

9. Az Isten a viűek (Tengerek) binéreis el rög zöt hatart uetett mind körnül, mind a uilágosságnak es földiségnek el uégezéséig, (amig é romló világ tart, mind addig:)

10. Az egek támasztó oflopi őfue uerettettek, es meg induluan ugian el bűnülnek az Vr földön es meg dorgáló haragja miat.

11. Az Istének nag ereie miatt a Tengeris meg fűnik a nag uéctül, es az Isten az ő bölczertel méuel meg ueri es le czündelini a Tenger fené emelkedését, es habiaijt.

12. Az Vr az ő lölkéuel es akarattiaual (nagy lölki hatalmáual) meg ekcsitette az egeket, es az Istennek keze formalta amaz tekerges kégió babáfu had utát az égen:

13. Imé é nag dolog ackiket módék az Iste vtainak es hatalmas czélekedésének külső hatari

KÖNYVE.

Fol. 62.

es rébeczkéij, f-im mely kicziny, a kit czák ékü lső dolgaibais Istének hallonk es értünk: Hát még az Isté hatalmasságnak az ő dörgését, es röttenetességét, ki értheri meg? Magyarazat.

3. Kinek lölke? Nismát mijazea minmek? Kinek lölke iut ki te tüléd? Az az: Honnat tanultad te ezt ammit mondal, val lion kit építél es élestelezzel? Bár engem te Baldad ne tanicz.

6. Ki terieszt? Note Zaphon al rohu, Tole eresz al belijma: Az az: Az üregen ki teriti Isten a földet, es a semmi fel suggerzi a földet. Az az: Semmihez a földet, az az: Az eget nem köti Isten, - vgiá meg áll: A földet semmi hoz fel nem függette, vgián meg áll.

10. Az egek oflopi? A mudé Samajm: Az egek oflopi, az egek oflopi a föld négy sereg, az hegyek, a kösség vélekedése Berent.

12. A tekerges kégió? A kégió értik nekik a Tengerbéli nagy halakat, nekik az Bent Peter Bekere mellet valo kégió Babásu Cyllagot, nekik a Zodiacust, de vgián amaz feier had vát érti, acki az égen által megien középp aránt, a Cyllagok közt.

Sommaia. Iob mégis menti magát, feddözik Istennel.

CAPVT XXVII.

1. A Iob penig mégis kezdé elő venni az ő példa bezédébe valo szólást, f-möda: Az elő Isté az acki az en itéletemet, es igaz igemet el véuó, f-el halasztá, es a mindéható elégséges Vr keferité meg az en lölkömet. De bizoniába azert, (noha így keferét az Vr) mind addig mig finte bennem leben az en kélegzet véuó lölköm, es a valo Isten lölke az

mát bölcszségét se érthettük az Istennek, Hát még amaz végzetlenségét, röttenetességét, hatalmát es dolgait hog értettük?

Iob sőt Az az: Isten vgián szelátomást el halasztá az en igemet, es né állá bozzút en raitá. Sőt ninex en tu tomra bűnöm véa, ammiert így nio morgattat.

A SZENT IOB

en orromba, es testembe marad: (De bár Isté ug eltesse) hog az en aijakajm hamisságot nem folanak, esaz en nieluem ha álnok czá- lárdságot gondol (bar Isten meg büntessen)

Az az: Bizony en titeket, attí há is ítéletetek, hog azt mongiatok 2. hog en minden- nel gonoszab va- gók, s-az Isten a- zert uert: Ezt en igaznak nem mó- dom, hanem azt mondem hog ha- mis, Mert Istenis engem igaznak í- téli.

Az az: Mig é- lek más értelmé nem leszen.

Az az: Otíjen ba- rátiim, tíj vattok a- zok ackinek engé- ítéletek

Az az: Valakiket Isten bűnbe talál, az Vrakodó bűn- be húnak meg, s-é- mi iót ne vária- nak bátor ezek az Istenüllo 3.5

9.

2. Táuúl legien penig ezis en túlem hog en ti- teket mig fínte á lélek ki nem fog en belőlem, meg igazitanálak, El sem mozdítom az en tő- kélteffségemet en magamtúl, es (nem tagadó meg az en tőkellertes iamborságot.)

3. En az en igazságomat erőssen meg ragattá el sem uetem, sem el nem akarom azt hadni, es nem vádol engem ebbe az en fűuem, külömb- értelme sem leszen ennél, az en életem napijai mig leszenek.

4. Az en ellenségem, (acki engem hamissnak ítéli) az leszen ollian mint az gonofság téuő hi- tetlen, es acki en ellenem támad, az ollian le- szen mint ama patuarkodó gonos ember.

5. Mert vallion mi uolna az fin mutató hitlen nek az ő váró reménsége, (s-miczóda iót tū- dna Istentúl várni?) Hog ha az ragadozó es Toluailó fősuénségbe talaltatik ackor, mikor Isten az ő lölkét ki ragaggia á testből?

Nem

KÖNYVE.

Fol. 63.

6. Nemde az ő nagy torockal valo kiáltásat meg halgatiaé az Isten ackor, mikor az hitlen re az forogató háború reá iú, es meg n chezi- ti?

Az az: Isten so- ha meg nem hal- gattia az hitlene- ket. Sem itt, sem á Pokolbéli kí- ba. Io. n. 9.

7. Auag az Istételen győniörködhetiké á min- denható fölségbe? vag segérségre hiharnáiaé az hitlen az Istent tellies minden életének ide- icbeis

Az az: Soha nem- tuggiak, sem né- hijak Istent segé- ségűl á Reszajm, I. gonoság téuő hitlenek.

8. No im meg tanítalak en titeket erre, es meg mutatom azokat ackik az Isten hatalmas ke- zébe vadnak, es amminémű dolgok á minden ható fölségnél vadnak, azokat en meg nem ta- gadom, el sem reitem, (ő en barátijm) tíj tū- letek:

Az az: Meg ta- nítalak az Isten- hatalmára, mert- im nem értitek.

9. S-imé tijs mindniaian en io barátijm láttia- tok s-értitekis (hog ammit en mondok ug va- gion) Mire hát hog mégis az üres vélekedé- sekbe meg üressetek, es semmié leftek?

I. Mit harzuttok- hát, ha en igaz- at mondok,

10. Ez örökség ferént valo része á gonofság té- uő hitlen embernek az Istennél, es öröksége amaz kegetlennek á mindenható fölségtől, ac- kik ez után el uesnek:

11. Tudni illik: Ha az hitlen fiaij meg saporó- dandnak,

Q iij

A SZENT IOB

*Az hitlenek ma-
gati mint az e-
bek vö éheznek.
Psal. 55.*

*A dög halál le uö
sa az hitleneket.*

*E be sédek a Iob
baráti be sédj,
Iob az okat sámlá
llia elő:*

*Semmié leszen
az hitlenek öröke.*

*Lá ssatok ezt ti je
lhetetlen fosuén-
iek, akik attiku
encok feiet be sár
iatok es meg né
nitiatok.*

*Az az: A bün, a
Satan, az Isten
haragia ugel raga
ggiak, el vi sük a
hitlent, mint a se
bes fél az apro
port: Esa. 64. Psa.
1.*

dandnak, a fegner miatt hullanak el, es az ö puláj es maradéki soha keniérrel meg nem élégethetnek.

12. Az Istentelen gonos ember maradékai el te mettenek az halálban, es az ö özüeg (anniok) nem sirattiák őket.

13. Ha ollian búuön gijütendijs a hitlen az ara niat, mint a port, es oly sok ruhát képitendis mint a sok sár: Az hitlen é ruhát meg kébiti, de az igaz uéfi reáia: es acki málnak nem ár- tott, az oštozik az hitlen araniáual.

14. Az hitlen ug épiti az ö házát, mint a Pók es a fű, es csak ollian az ö háza, mint a fűlő pa- tor aminémü kunniócát czénál:

15. Az hitlé gazdag hog el aluük s- meghal, öb ue nem giütetik, ti s téséges temetése sinczén: A femeit be nem fogiák, hanem nitua all, es semmié nincz, semmit el nem uihet véle.

16. Mint imé se beff ui ssek vö meg ragaggiák es el uon sák az hitlent a nag röttögélek: Es mint eg forgó fél igel ragattatik es lopia éijel a na g félelem az hitlent.

17. Fel uéfi ötter es el vi sfi mint a nap keleti fél (a félelem,) es ki kergeti ötter az ö lakó heliébol a nap keleti fél uéfi: Reá bo-

K Ö N Y V E.

Fol. 64.

18. Reá boczáttia (az Isten haragia) fél a hit lenre a sok háborút, es semmit nem kedue s ö neki, es az Isten haragia fél é el őtt minden e- rei uel fűt es búdosik.

19. Minden acki (hallia vesedelmét az hitlen- nek) az ö kezuel tapsol es czűfollia ötter, es v- gian lúuöltik, es fizégetik a rób népek az ö lakó heliekből neucik, es bofontiák az Isten- telen gonos t.

Magyarazat.

5. *Aragadozó (ki ibz, ki i s fel Eloha napho.) I. Miert hog ra- gadozó, hog Isten el vé sfi az ö lölket.) Az az: Ha Isten üt el vr- alkodó bünbe talália akkor mikor meg hal, hát el kel karhozni acki hitetlő é gbe ki mülk. Ioan: 3 Psal: 49.*

9. *Az üres véle kedésbe.) Ve lammasse beuel tehe balu.) I. S- mi re hog ez üressé gbe, meg üressetek? Az az: Ez heijába valo dolgoc hog bállyatok, ti s ollian üressék, heijába valo bolondok vaticok mint acki mondotok. Acki üres hazugságot mond, üres bolond.*

Sommaia.

Iob azt bizonittia hog a testi dologba sokat értünk, végére me- heitünk, de az Isten bölcs és égének végére nem meheitünk itt.

CAPVT XXVIII.

1. **B**lizoniába hog az ezűstnek vagion éré sfi he- blie, ahonnat ki hozzák es a s sák, vagion az arannakis helie, ahonnat ki váiják es meg e- recik: A uas

*Az az: A kűbő
lis rezet es ér-
czet ezenálnak.
Az az: Minden
dolognak Iste ve-
get hűart sör-
zót, mind az ha-
lálnak es az élet-
nek Mindent iól
tűd, ért, semmi
ninczel reitűe ő
előtte. Ebr. 4.
Az az: Iste tēsi
az ár vize, Iste
balittia le az ár-
vizet.*

*Bene sabaſe) az
az: A keűelſég-
nek fiij, vag a ke-
űely ſik, őrerek,
es ſene vadik
azt nem laſták*

2. A vas ama porhanio földből vétetik ki: Es a kű, őrzet es rezet őnt ki:

3. Veget vetet es határt az Isten a sőtétségnek, es a romlandó el veő állatnak: Es minden vég hez ment tőkélletes őrpségnek is ő a végét meg tudakozta őrorgalmatoſſaggal: A földbe es sőtétségbe, es az halak árniéka, az az a föld alatt el reitetett kőűekeris láttia es tuggia az Isten.

4. A folió viő ki árrad a földön lakóra, s-ugy anniéra meg árrad hogy el feleirik a lakók a nag viő miatt az ő lábok heliét, (ahol fázaron iártak, nem találják meg a lábok heliét) s-még az ember magaságánális felliebben árradnak a viők, es el folnak hamarsággal:

5. Vagion oly föld hog a föld őinbe kénierű ki belőle, es bűzát terem: A fántó föld allia penig mint a őőn, ollianná változik, (s-kénkő uet talál benne, es el a ő:)

6. Vagion oly hely, ackinek az ő kőűe Saphir kű: Az arannakis vadnak prohanio darab kőűeij, es ereij ahol terem.

7. Vagion oly őűeny es (föld) ackit semmi madar nem tűd, s-nem lakia, sem amaz ragadozó Kania vag hēija őeme ſoha nem nőte:

Nem

Nem tapották ſoha azt a földet a keűely fenē uad fiaij, által sem mēt azon a lakatlan földön, az Oroſlán.

8. Amaz tűz űtő kűre kezét boczáttia es el ron *Az az: Minden hatalmas uagion a változása.* tia Isten az ő hatalmas kezēuel, es az nag hegieket az ő gyűkerekből ki forgattia.

9. A nag kű őiklákbol cőrgő foliásokat fakaszt ki, es minden őép drága dolgokat lát az Isten nek az ő őeme.

10. Isten a tekergessen folió uizek reitekbe valo foliást meg tilttia, es ammi titkon reitekbe uagion azt a uilagoſſágra ki hozza. *Az az: Meg tiltia az ár vizet mikor akiria. Matt. 12. 2. Cor. 3. 4. 5.*

11. A bölczélég penig (acki az Istenbe) uallio s- hōnnat találtathatik ki? Es az értelemnek vallion hol uagion az ő helie? *Az az: Im ő testi dolognak valame nire uégere mehetünk, ackit lá- tunk, őrűnk: De az Isten bölczé- ségének vallio ki mehet végere? A bölczéség az őgből adatik: Iac. 1. 2. 1. Cor. 1. 2. 3.*

12. Nem tuggia a romlot ember a bölczélégnek árrát meg bőczűlni: Es nem találtathatik az igaz bölczélég itt a romlot világon elők földén, (hanem az őgből adatik.)

13. A mēlſég azt mongia a uizekbe, nincz en bennem amaz igaz bölczélég: A Tengeris azt mongia, En nálam ſincz az a bölczélég:

14. Nem adhatni a bölczélégért a tárházba re- keűtet araniat, s-aranion sem uehetik meg, s- nem mé- *Az az: Nem vő he m pēnz ár rō*

meg az Istenből
cseleget, az id-
uőfőget, mit az
édes mes papák
pénzért csináltak
1. Pet. 2.3. Psal.
49. Eja. 55. Mat.
1.6.

O mely drága a
bölcséség, az id-
uőfőget, mit az
édes mes papák
pénzért csináltak
1. Pet. 2.3. Psal.
49. Eja. 55. Mat.
1.6.

Az az: Czak l-
stennél vag ő az
igaz bölcséség,
nem évilagoml.
Cor. 1. 2. 15. 21.

A SZENT IOB

nem mérk is fontba az ezüőfőt, a bölcséség ár-
rába ackit adnának:

15. Semmiképpen nem hasonlitathatik, es bö-
czü ferentis meg né vétettethetik az ophirből
hozott tiőta arany pogácsákon, sem amaz igé
drága Christal, vag tiőta égh őinü Onix kő-
uőn, es Saffir kőuőn nem váltathatik, hozzá
sem hasonlitathatik.

16. Soha az arany vgia meg nem űti, meg sem
eri az bölcséség árrát, se amaz ründöklő Chri-
staly, sem amaz ereőtet aranybol es drága kő-
uekből czénált edénien né tukmálhatni, sem
nem váltathatik a bölcséség.

17. A Ramót, az az: Kin álló Vnikorn is far-
ua, es a Gabijsch. az az: amaz kőuő fénies
Carbonkulus kő, csak emlékezetbe sem lehet
a bölcséség böczületihez képest: Azert a böl-
cséségnek drágalatos volta felliül halaggia a
a drága kőueket, es győngiőket.

18. Meg nem űti, meg sem eri a bölcséség árrát
amaz Szereczén orőfagból hozott Smaragdus
sem amaz ereőtet aranyban, meg böczült ar-
ra nem lehet a bölcséségnek.

19. Azert (ha árrát sémi né eri a bölcséségnek)
valliő hōnat iūhet a bölcséség, es hol vagion

KÖNYVE.

Fol. 66.

az értelemnek az ő helie? Bizoniába el reitet-
tetet a bölcséség minden élő állat őemei elől,
sőt az egy madaraktól is el reitetuen vagion.

20. Amaz el vesőő pokol, es az halál azt mon-
giák. Mi csak ammi őleinkel hallottuk a böl-
cséség hírét, (nálunk ninczen).

21. A őent Háromság azert az, acki érti a böl-
cséség vtait, es csak ő tuggia hol legien helie a
bölcséségnek.

22. Mert a őent Háromság a földnek külső ha-
táraig is el tekint, es mind el lát, S-ualami va-
gion az egek alatt, de azt ő által láttia. Ezert
hog ő a őélnek font kőue, es meg mérk: Es a
viőeket mértekbe mérk meg.

23. A őent Háromság az ő teremőő czelekedé-
tibe az őőőnek el rögzőtt határt czinált, es a
menydörgésekbe valo villámásoknak Isten
czinált vtat, mig villámiék.

24. Ackoris hog (mindent teremte es el ren-
dele Isten) látia a bölcséséget, megírta es ki ie-
lentette azt, es meg kőőitette, Sőt vgian végé-
reis ment Isten a bölcséségnek.

25. Ezt monda azert Isten a földből terem-
tett embernek: Ihon az Vrnak az ő őélelmé, a
maz czésége.

R ij

Az az: Mert
mindent őőő tart
életet.
Az az: Isten a
nég életőő állatot
a őenét, élő be ői
uő eget, a viőet
földet, bizoniás
mértekel őőőd
méri, es vgy czi-
nál ezekből testi
állatokat.

A bölcséség ka-
zdeti az Vrnak
mő. Acki fell az
őőent vagion bö-
czésége.

A SZENT IOB

Láffatok ezt tñ
Szín mutató ez a
czógók. Psal. 34.
37.

maz igaz bölcszéség: es el táuozni a gonostúl
ez, az igaz értelem.

Magyarazat.

3. A sötétségnek) Keszcham lahosek, vlekai Taklij, hu hoker)
az az: Véget vetett a sötétségnek, es minden tökéletes dolog
nak vége megien. Az az: Nincz Isten előtt semmi eszevesztet
túl, mindé valamit ő teremtet, bizonyos végre es határra teré
tette: Finem terminum priuationi et habitui posuit.
17. A Ramot) Ramott vegabisch lo izzaker) az az: Az Vnicor
nis Sarua, es a kün ülő Carbunkulus csak emlékeztetbe sincz az
az: Semmi a bölcszéséghez képest. Ramo, Sidoul kün álló Sarua
vág aranyba foglalt drága Vnicornis Sarua, ackit niakába vett.
Gabijs: Carbunkulus acki nag fénies, mint ég égő földűndek.

Sommaia

Iob az ő életinek eleitől fogva való állapotát, bódogságát, es iá
bor életit számlállia elő, es az ő barátját hazug ágba hagyja.

CAPVT XXIX.

Iobtól.

Az az: Ha az e
főbbi állapotom-
ba lehetnék: Meg
bizótanám hog
en iábor vagyok.
Az az: Amikor
egész gem es örö
mem vala, es a bá
natott hábo út
meg győzöm va-
la.

1. Megis kezdé a Iob az ő példa befédit fa-
poritani s-monda: Vallion ki verhetne
engé az en előbbi életem hőlnapi mellé, hog
en ollian lehetnék mint éléb? Hog vg lehet-
nék mint abba a napokba, ackikbe engem az
Isten meg őrzött, es bódogúl tartot?
2. Ackor őriz vala penig, mikor az ő földűn-
deke fénlik vala az en feiemé, es ammikor en
az ő világánál a sötétlénen iárok vala.

(Ha ol-

KÖNYVE.

Fol. 67.

3. (Ha ollian lehetnék) mint az en iffiúságom
napiába ualék, mint ualék akkor, mikor az I-
stennek nag társasága, en uelem ualo eggieffége
uala az en hailékomon.
4. (Ackor mondom az en bódogságomat,)
még mikor a mindenható Vr en uelem uala,
es az en edes magzatim en kőrnülem ualának.
5. Mikor, en ugian meg mosom uala az en lába
ijm utait uáijal, es a kűfiklais ugian ki őnti
uala ennekem az olait, mint egy czörgő uif
foliásit.
6. A mikor en ki megiek vala a kapun sétál-
ni a Tőruén téuő helyre, akkor az város vcza-
ián épitettem vala fel az en tanitő féke-
met.
7. Látnak vala akkor engem az ifiak, es el bú-
nak vala en előttem, az elemedett uén népek
penig fel kelnek vala, es en előttemálnak va-
la.
8. (Mikor en földök es tanitok uala) akkor a feie-
delmek az ő fauokat meg tiltiák vala, es halgat-
nak vala, s-az ő tenereket faiokra vetik va-
la, es vg halgattiák (vala földmat,)
9. Megvgian ama fűfű népek fauais el reitetik
vala,

R ij

Az az: Mikor en
sétáltam, kedue-
re éltem, Tőrué-
ni tőttem, es tani-
totam a város né-
pét.

Az az: Mikor bi-
ro voltam a város
ba, s ki mentem
tőruéntenni, el
futottak es el bűt-
tak az ifiak ackik
bűnt tőttek.

A SZENT IOB.

vala, es nem földnek vala, (mikor en tanítottam), es mint ha az eniekhez ragatt volna az ő nieluek, ug halgattanak.

10. Mikor valaki fűle engemet az en Tanítálóba hal vala, az engem bódogijt vala, es akinek feme engem lát vala, bizonságot tessen vála az en (iamborságom felől)

*o Hát tije en io bá
ráijm nem igazat
mondatok,
hog en niomorúl
tak pradalóia uo
ltam.*

** Zaniph. Berét
ra, Noša fejedelmek,
bírák, offes
sorok, tijs ezzel
kéregetek.*

*† Az az: Atud t,
lát tanítottam, a
sániat kétségest
io utra igazítottam.*

*Tijs Törvény té
uó vraijm iól
meg látsátok a
Törvént, mert I-
sté se kibe ülők.*

*Ne néss a sokasá
gra: Azt se mód,
ug értem mint ko
mam: Tavalis ig
vala é Törvény.*

11. o Mert az en hozzám kiáltó niomorúlt segént, vgan ki ragadom uala az ő veszedelméből, az áruatis, es azt ackinek semmi segétoie nem vala, meg segétem uala.

12. Ackir a veszedelemtől meg tartok vala, annak áldása en reám iú vala, engem az áld vala, es a fegény keferedett őzueg azzonij állatfűuét en meg vigasztalom vala.

13. † En az igalságot mint eg ruhát reám véstem vala, az igalságis vífont engem fel öltöztet vala mint eg felső palástal, es az en itéletem meg ekelni vala feimet, mint eg szép kerek lapos berétra (a feiet ekelni.)

14. † Szeme voltam en a vaknak, es a lánának lába gianánt voltam en: Attiok voltam a gszdagságnélkül valo fegényeknek: A mely iget es Törvént iól meg érthetek vala, azt en igé meg hāniom

KÖNYVE.

Fol. 68.

meg hānió veté vala, es ug megek vala uégére.

15. Őfuetörttem en fāpfogajjt, es meg bűntetté a pōros paturos gonos embert, es a pīxdat bez zeg ki nonfom vala az ő fogai között.

16. Azert (hog en ig czélekedem uala) azt mōdām en: az en féfkeczembe, es ágiamba bocza tom ki az en lölkōmet: (nem feguer miatt ha lok meg gonosúl) Es mint amaz hozfū élető Phēnix madar, meg fokasitom enis az en napajmat,

17. † Az en gyűkerem ki nilik, es fakad a folió víšek mellett, es az harmat az en vetem- éniymen), es aratott buzaimon meg marad meg:

18. Az en diczőségem még en velem egetembe meg vijúl es az en lijem még az en kezembe meg uijéttia magát.

19. Ennek előtte engem halgatnak vala, es en túlem uárnak vala, es az en tanacz adásomhoz halgatnak vala sok nepek:

20. A mely befédet en ki mondok vala, semmi változást az en beféde után nem tēnek vala, es az en ekes befédem mint eg első ug czépeg vala ő reaiok,

1 Mint eg uel.

*Mert elueste Iste
ba hamistititél/3
Exo. 21. 23. 1 Par.
19. 24. 10.*

*Noša tijs iam-
bor bírák es feie.
d: Imek ezent mi-
ellietek.*

*† Az az: Isten en
gem meg áldot
vali, igé gazdag
gátót vala min-
d n dolgaimba fia
imba, marhamba.
saporodom vala.*

*Ez viānnis Isten
engem meg vijét,
neha mest el. 3.
tam, de még a gij
űker meg ágazik
Kerem az az: A
ratás ag Sidoul.*

*Az az: A mely
sentenciát Törvé-
nt en ki mōdā, az
meg nem változ-
tattak, mert mint
a fűvek az első-
uel ug é ének ez
ek az en befédet*

21. Mint eg' efföt (à fűnek) vg' váriak vala à nę-
pek az en ękes tanító bešédemet, es az ő faio
kat vgian fel tartiák vala az en bešédemre,
mint finte à kelleti korán adott effőre (à faio
kat tartiák es el nielik à fomiűhozók.)

*Az az: Mikor
neuetud bółtam,
nem vélték ezt
czűfűagnak, es
az en orczá tek
in tetit meg nem
vetik vala, társá
sem véšnek vala,
hanem vgian bő-
czűlnek vala, es
tiššeffőget téš-
nek vala, noha en
trűfáltam uélek.
Hát senki az ő
neuető Vrát tár-
sá ne uegie, ha ko-
czkát iaczik ve-
led.*

22. Mikor en trűfába neuetek vala ő kőztők,
es neuetue bółok vala nekik, nem hišik vala
hog' en trűfálnék, es az en orczamnak világát,
es tündőklő méltóságát nem citik vala à föld
re, (társá sem véšnek vala.)

23. En válaštom vala el az ő vtokat, (es en rē-
delem vala el minden dolgokat:) Kőztők
mint fő, fő helien ülők vala: Es mint egy Ki-
rály lakik az ő kőrnüle valo fereg kőzött, en
vg' lakom vala kőztők: Es miként acki à sűrők
kőzt à sűrőkat vigafállia, enis őket vigafsta-
lom vala.

Magyarazat.

16. *Az en fűškembe) Im' keni egua: Az az: Az en fűškemuel
boczátom ki à földkő: I. Az en édes puliám kőzött, es ő vélek
halok meg: V e kahol arbe iamijm: Az az: Mint a Phenix vg'
fokafítom meg az en napaimat. Az az: Sockáig élék mint a
Phenix madar.*

Sommaia.

*Az bešélli meg šent Iob ammint az emberek űtet meg vtál-
ták, az Iste-*

*nek, az Istenis minémű kemény kezét boczátá ű reáta, es meg
verie.*

CAPVT XXX.

1. **I**mm mostan penig (noha ez előtt nag' méltó
ságban voltam) en raitam neuetkeznek az
iffiű es en nálammál aláb valo nepek, ammint
en akkor valék à méltóságba a napokba, mi-
kor en az ő attiókat vtáltá, es nem itéltem mél-
tónak, hog' csak az en niáiam es luhaím kő-
niűl forgód ő ebek kőzéis fāmlaltam volna.
2. De bizoniába ő nialka iffiak attióknak az
ő kezek es hatalmok, vallion mit hafnālhatot
volna ennekem, (ha finte volt volnais? (Hog'
ha az ő benne valo ęlterő crő el vešetr, vén-
ségek előtt el veštek?
3. Ezeknek az attiók à nag' fűkség, es ęšég miatt
el fogiatkozuán es mind ő iobágokból ki puš-
tuluán puštábā futottanak, főtét helyre, el puš-
tultes el hūgiatott vndok földre futottak.
4. Maluāt es czālānt fagatnak vala (az ő sīb
attiók) à bokros fak es czérek mellet, es à feniő
knek az ő győkeréből folt feniő fűurok, es fe-
niő mag vala az ő ętelek es kenierek.
5. A várasokból es nepek kőzzől ki űzik va-
la eze

Iob bół:

*Emostani nialka
iffiaknak ackik ne-
uetnek, csak ęg
eb gianant sem
vőttē volna bed-
lüh mellē, ęg eb à
lüh mellet iob
volt az ő attiók-
nal. Auagy ęgy:
czak eb pőššér
rē sem tőttē vol-
na az Apiókat.*

*Az az: Nē volt
mit ennick s Tol-
u iűlőitek.*

la ezeket hurogattiak es kiáltnak vala ő reá-
iok mint a futó lopóra.

6. (S-ki kergetik vala penig é nevető iffiakattia
ij) ezért hog a folió višek mellet valo kűik-
lak haladekibā es likaibā lakianak, es hog a föl-
dnek váiott árkai bā, es a kűiklak bā lakianak.

*Tahat harul issu-
phahu: az az: A
zouit alait feleke-
znek es hazakö-
dnak vala.*

*Az az: A latrok
es a latronak la-
zor fiaij nem mel-
tők hogy még a
földönis lakia-
nak.*

*Az az: Mikor é-
nekelnek engem
dúdolnak engem
vgian közbe-
békölőttek.*

7. A bokrok között orditanak vala, es az tő-
uiss alatt őfüé gyűtekeznek vala, (ez iffiak at-
tiaij.)

8. Az üres feiű kolond fiak, ismeg bolond fiak
túl valók, ackiknek nincz io hirek nek, a
földnélis alab valók, es a földrűlis ki üzettet-
nek nag gialázattal.

9. Imé azért en most azoknak ackik nem
méltók (hogy é földönis elnének) dúdoló,
es czűfoló cnekecké löttem, es vgian közbe-
fédde es meséué löttem ő nekik.

10. E (föld epei) Vzoniodnak en túlem es úrá-
nak, s-ugian mezé el kerülnek engem (mint
eg dögöt) es az en orczamtúl nem tiltiak meg
bűdös niálokat, hanem arczúl pögdőfnek.

11. Mert hog az Isten meg öldá es fakazá az
en inamat, es meg aláza engemet, ez ifiakis az
en orczam elől el veték a zabolát, es nem ke-
dének

dének engem bőczólni.

12. Amaz maga biro sīb ifiak az en iobbomra
fel támattnak, es az en lábaimnak gánczót
vetnek es el tasitnak lábamrol, es vgian raitā
tapodnak, mint az ő meg törött es el vetett
őfuenieken.

13. Az en vtamat meg rőták es el forditák, hog
űk az en romlásombol hasnot keressenek, es ar-
thassanak: S-nem vala penig segétoiók (é latro-
knak, mert ő magokis arthatanak ennem.)

14. Mint imez féleffen folió gát fakaztő áruis
vg rohanának reám, (é czűfoló ifiak,) es az en
nag háboruságom alatt, mig ertzik hog en rai-
tam vagion, vgian seregenként őfüé kereked-
nek en ellenem.

15. Miert hog láttiák a reám fordúlt röttegéle-
ket, azért űkis (az en ellenségim) mint eg sebes
fél az en sabados, es benné vralkodó edes löl
kőmet, háborgattiak, es az en meg tartó segé-
ségem es sabadságó, mint a főlhő vg el mülék.

16. Mostan penig az en lölköm en reám ki ő-
lott, s-vgian el fogiott es el fírat az en életé,
es meg ragadának engem az en háboruságom
napiaij, es meg tartóztatának.

*Az az: Mint a
mely őfüé es gia
log vát el veté a
fólóte valo iaráf-
jak: Ig engé a sok
raitam valo tapo-
dással kénezzál el
akarnak vésteni.*

*Az az: Engem
el niomoritanak,
es en el nem sa-
ladhaték előtők.*

*Hügalgalu: az
az: Mint ime ke-
rek, es forgó fél
vg gyűtekeznek,
őfüé en reám.*

*Az az: Nám
nincz senki, aki
engem meg segé-
tene.*

*Láljárak ezt hog
a lölki furdalás,
es po bi meg a
ballia az embert.*

A SZENT IOB

*Az az: Az em-
berbe éj. / niuk-
fik a spiritu, mit
a st hogy niuk-
fik: En bennem
nē niukfik, mert
a nagy fájdalom
nem hag a' onnō.*

*Az az: A nag' vn-
dokuar rutsága
mialt giakran vij
ruhát véjsek re-
ám.*

*Az az: Apor es
a hamus pörnie
vgian be esett en
gem.*

*Va titbonen bi,
az az: Czák re-
ám nésegeczs-
nem segeczs.*

*Thustia, Sid. sub-
stāie, az az: va-
lóságos erő, Habi-
tus posituu, āmi
en bennem vala,
semie tō lel veš
tēd erőmet.*

17. Eijelpenig az en reám iūuō (rőttegető fā-
dalom) vgian meg ligattia az en czóntaimat,
es az en inaijmbe es ereijmbe valo élető me-
legség, nem niukfik.

18. Az betegségemnek nag' erős kinnia, es (te-
stem rutsága miatt,) az en őltőző ruhám gia-
korta meg változik: Es miként az en kötőő-
mnek a fāija es niakam kōrniūl valo galléra,
finte vg kōrniūl vešen engemet (az en fāidali-
mas varam.)

19. Az sarba vetē engē a (nag' fāidalō) es hason-
latossā lōttē a porhoz, es az hāuas pōrniéhez.

20. Kiáltottam en Vram te hozzad, s-nem hal-
gacz meg te engemet: Elōdbe állottam, es te-
czāk meg tekintélē mint vagiok, de meg nem
vigasztalē.

21. Kegetlennē fordítad Vrá te magad en hoz-
zám, es atte hatalmas kezednek erősségēbe,
mint eg ellenségedet meg gyűlōltél.

22. Felemelél engem Vram, es a félnek ki vet-
uē engem, vg vondozā a félén, es vgān meg-
oluaštottad az en bennem valóságos erőket, es
valóságos életimet.

23. Mert bizony tudom hog' engem te Vt Istē
az halálra

KÖNYVE.

Fol. 71.

az halálra fordítad, es abba az házba es kopor-
sóba be viš, acki minden élő gyűlésének az
halál vtān háza:

24. Bizoniába penig hog' Isten a fel tōlt sérbe
kezēt nem boczáttia, (es az itéletig onnat ki
nem hozza az hōlrakat) s-noha penig az ő rō-
lásokba kiáltnak a népek, (de vgian nem hal-
gattia meg Isten, hog' meg ne halnānak)

25. Auagy nem sirattamē en azt, ack nek ke-
mény napia es nag' háborusága volt? (Bezzeg
sirattam) es igen keferget az en lōlkōm a fe-
gény niomorodott emberen.

26. Debizoniába im mint iarek: Iōt várok va-
la, es gonōs háborū iūuē en reám: Váram a vi-
lágosságot, s-im sōtēt homály iūuē reám.

27. Az en béleijm vgian fel forrānak (a nag' bu-
sitō harag miatt), es meg nem fūnēnek az ha-
ragtūl: Elōmet vūuék, es meg akaštānak engē
az en háboruságom napiaij.

28. Nag' somorúuān iartā, es fekete voltam, s-
nem a napnak kēége miatt: Es fel keluēn a
gyülekezethez, nag' sirua kiáltok vala, (es pana-
šlom vala niaualāmat)

29. A Sarkánok attiafia valék, es terméketeket
S iij kőuc-

*Az az: Mind-
nek holok vtān
a földbe gyűlnek
mint eg sátorba.*

*Az az: El vōgeš
te Isten ezt hog'
meg kel halni eg-
zer mindennek.
Itāt Johā nē hāz
nál hīlāl ellen a
kōnīorgēs Ebr. 9.*

*Az az: Nem igā
zān mongiātók
en barátijm hog'
engem azért nē
šān senki, mert
en sem šān am-
māst: Mert en šā
nam es keferēltē
a niomorultat.*

*Az az: A nag' bā
nat miatt en meg
feketettem vala,
nem a nap hēse-
ge miatt.*

Az az: mint a szá-
rkany mely nagy
keseruesen sir, es
az Vsturusch ma-
dar fiaij éjjel nap-
pal keseruesen sir-
nak, kiáltják az ő
anniokai: Enis é-
iel nappal nigke-
seruesen sírok, es
kiáltok az en éd-
es istenemhez.
Lásátok ezih.
Hog a Iobnak az ő
lölki faldalmaba
minémű nag si-
rása volt.
Az az: Az en
Orgonám most is
gőgös.

könetem uala ő nekik: Tárlok voltam az uz-
turuch madar faiainak.

30. Az en büröm en raitam feketéué változott,
es az en czóntom vgan meg sáratt a nag ke-
rőség melegsége miatt.

31. Az en hegedöm es minden örömem keserő
sírása változék, es az en Orgonám a iaiigató
knak sáua ualozék.

Magyarazat.

2. Elterő erő) Alema auad kula: ő nálok el veszett az élető erő.)
1. spiritus vitalis, 2. Calor natiuus, vigor viuificus, vel humidū
radicale in eis defecit. Amminémő erőuel él a test el fogiott, ué
négek elött meg hóltak.
4. A fenő gyűkerből.) Ha kotiphijm malua, vesoreschretamijm
lahemam. Ackikle metélik vala a máluat, es a fenő fak gyűkere
vala keniér gianánt. A máluat ama nag feier máluat, a thea, dea
külazt érti. Nekik czialánt értnek raita. A fenő fa gyűkerén
érti, a fenő burkot, es a fenő magot, hog az zallaknak.
11. El veték a zabolát) Resen mipan u sillahu.) Az az: A zabolát, az
en orczajmüel el boc zatak.) Az az: semmit velem, paranczola-
tomual nem gondolának, hog az Isten meg uere. Mikor a feie-
delem meg hal, a kőtség a latorágnak tartozás nélkül neki
huit.

Sommaia.

Iob mégis az ő előbbi iambor életit beűeli, es moni magát hog
nem volt ollian lator mint a barátijmongiak.

Caput

1. En az en semeimuel friget kötötté (hog en Iob sol:
Eaz V rparanczolatiban iárok) hát mire hog Korásciénekijs
en valamely iabor búznak meg seplőstítésére minden tago-
igiekeztem volna? kit kötés alatt tar-
czátok, a bünre
2. Mert ha en (égonost mieltem volna) val- ne boc zafsatok.
lion miczóda réesülésem volt volna az Isten Ro. 5. 7. 8. Gal. 5.
nel? Auag a magasságokbol miczóda örökség Betula Sidoul gij
fallot volna en reám a mindenható Istenül? önge sűz:
3. Nemde az Isten régen meg késitette a uefe Az az. Ninez
delmet a Törvény ellen elő latornak? Es Ist- reűe, öröke az v
en iobágitul el idegenitő vesedelem késitetett ralkodó bünbe é-
azoknak ackik álnokságot czélek ednek. lő gonosznak, a
Meny orságb. 1.
4. Auag nem láttia c Isten az en utaimat (es Cor. 5. 6. Gal. 5.
czélek edetimet) hog ha ő minden lépésimet Lásátok hiuek az
meg sámlállia? Isté nag göduise
5. Ha en czalárd hazugságba iartam, es hog ha léser, imé hánjat
az en lábom lietett erre hog valakit meg czál lépiél az is Ra
liak: Am bár az Isten az ő igazsága fontiba ve mán tuo ga. Lásd
ffen belé es mérten meg, (l-lássa meg büncei- psal 56. 139.
met): S-lássa es elmérié meg az Isten az en egi
giu tókélletességemet.
6. Hog ha az en lépésem (es io életem) el táuo-
zott, es félre hailott az Isten viarol, es par- czó
lattiatul)

A SZENT IOB

*Az az: Ha en a
természet, es az
Istennek paran-
czolatta ellé go-
nosztul éltém, bár
Isten meg büntet
jen.*

lattiátul) es ha az en bemeijm gonosztulása v-
tán ment az en bünem, (es gonosztulára indította
es vitte a bém az en bünemet) es hog ha az en
kezemhez valami rútságos bün ragat, s-hago-
nosztul mienem:

7. Bátor en ammit vétek, más ember egie-
meg, es bár az en maradékim gyökereztul ki
faggattassanak, s-el foggianak.

8. Bár ha az en bünem a más ember felesége
kiuánalára el hitettetett, es el vonattatott: Es
ha en az en felé barátom aijtaian lesekettém,
hog feleségét meg seplőszem)

*Az az: Bár Iste
ezzel büntessen
meg hogy az en
feleségemé eslék
a seplő, ackit en
a más en mienem.*

*Hallatok ij
Istánok né bika
penzel kel bün-
tem a parázna-
ságot, hanem ha-
lallul. Leuit: 18.
Deut. 22.*

9. Bátor az en feleségem mának örölliün, es
bátor az idegenek meg haiczák az en felesége-
men magokat, es paráznaalkoggianak véle.
Mert ez vsoniü nag paráznaaság vektét, es ez
illie nag alnokságot, meg a birákis külső kép-
pen meg büntették volna.

10. Mert vagion beme Istennek, acki é vete-
kért éinte fotuig es eméltéig meg eméltett vol-
na engemet, es minden iüuedelmemet, mag-
zatim, es marhamat gyökereztul ki faggat-
ta volna az Isten haragia benc.

11. Hog ha penigen meg vtaltam, es nem akar-
tam Tör-

KÖNYVE.

Fol. 73.

tam Törüent állani az en solgámnak es solgá-
ló leániomnak, mikor volt ő nekik igiek
es vadlások en ellenem: Vallion s-mitt miel-
tem volna en ackor, mikor fel támatt volna ő
mellettek, en ellenem, es hog ha engem meg la-
togatott volna es kérdezett volna mint éltém,
vallion mit fordítottam volna elebe, es mit
felelhettem volna?

12. o Nede azon Isten formálté engem az en a-
niám méhébe, a ki őtet, az en solgámat Czénal-
ta? Azon eg Istenül formáltattanak ammi ani-
ánk magzat fogadó méhében.

13. + Bár ha en meg tagatam, es nekik nem at-
tam az el fogiott begénieknak ammit túlem a-
kartak kérni: Es ha a begény őfuegy réam ue-
tett bemeit meg emélttetem, s-heiába hattam
kértélet (bár Isten meg büntessen)

14. * Ha en magam őttem meg az en falatomat,
es ha az el hagiott begény áruais nem őt az
en falatombol, (bár Isten meg büntessen). Mert
vgan az en ifusagomtól fogua uelem nőtt fel
ez a ióság, es en mint eg edes attiók ollian le-
giek (az el hagiott áruáknak:) Es az en ani-
miker.

* Lászatok ezt ijhobérek, es kegyetlenek, ackik vagian meg, emélt-
tamnak tek a begénieket

*Az az: Isten en
gem meg uerne
ha az en solgai-
mat törüentelen
niomorgatnam,
es Törüent né al-
lota volna nekik
Lászatok hamis
Vrak, népek, a kik
solgáitokat loob-
agutokat niomor-
gattatokat Törü-
entelen: Törüent
né állás a begén-
nek: Elvest az i-
gaz Isten.*

*o Acki a gazda-
got formalt az ő
a begént: Hat né
nagjok Isten elöt
az vr, Király, a
pörküldusnál.*

*+ Noja mien mon-
giatok ezt ijhy-
pocriak. Acki a
begént meg őli-
tekébel, addig a
rattatokat uel-
a*

A SZENT IOB

amnak mehetül fogva a kőniörületesség volt az en életimnek uerző tanitöia:

15. Bátor penig ezértis Isten meg büntessen, hog ha láttam en hogy valamely fegény ruha nélkül vagion, es láttam hog a fűkölködőnek nincz czulaya kiuel be takaria magát: Bátor ha engem nem áldottak es meg nem köfönték az ő ágéki, es tagaiackiket en meg ruháztam, es betakartam, Mert az en luhaimrol el nirt giapiúbol czinált poftóual, es lasnackal meleg ittettem meg őket.

16. Bár ha en a fegényre vetettem az en kezemet es meg niomorítottam, mikor láttam hog a kapuban en nekem cröm vagion, s-a uárással en birtam, (es a kapun állonak paranczoltam) hog le ne boczássák.

17. * Bátor az en hátá lapoczkaia az en uállam túl el fákaggion s-el esék, es az en károm az ő kanna babású vállon valo forgó czöntiából ki töriek.

18. † Mert rőttegettem en ezen hog Isten meg tör engemis, (ha en gonosúl czélekedem:) Soha en a felséges Istennek nagsága előtt el nem baladhattam volna.

19. Hog ha en az aranyba uettem reménység-

Gazdagok ezt lássák: A meztelenek befiggi-tek. Esai: 58. Matt 25.

† Mikanna Thissa ber azroi az az: Az en károm ki fordultion az ő kannaiból v. guall ezöntiából.

* Látok tijs az gondelliatoktije-rdőkertülök. Ispañek harmiczado-sokackik istentelenek dülökuntok a fegém kinox-zatok N misöl-ök a iamb rnak): az Ist nelu s-a fegénég uerzi-éit.

KÖNYVE.

Fol. 74.

met es őltalmamat, es ha azt montam az aran-nak: Te uag saar arany az en bizodalمام, (mig te vag nem félek, ha el ves, el vesék), bár Isten meg büntessen.

20. Bár ha en ebbé győniörkötte hog nag fok az en hatalmā, es gazdagságō, es hog az en kezé nag fok búséget talált: (Meg büntessé az Vr)

21. Bár ezértis meg büntessen az Isten, ha en hog láttam a vilagos napot hog fénlík, es az hōldot hogy tiáába foly:

22. S-az en fűuem titkon belől el hitettetet es meg czált engem, hog az en kezeimet, az en fiamraburiczám, es reá fordúlúan a napra es holdra neki köfönniek, (es térd haiuán Isten gianánt imágiám,) bár meg uerien az Isté.

23. Bizoniába ezis babonás báluány imádafl oly uetek, ackit a biro méltán meg büntethet. (Mert ha en e báluány imádaft mielttem uolna hog a napot, hōldot imáttá volna,) Meg tagat tam volna en az en Istenemet acki őnat felliul en reám né.

24. Ezértis bár meg büntessen az Isten ha en ő rúltam az engem gyűlölnök káran es romlászán, es ha en ezen tapsoltam es főktem őró-

T ij

Báluány imádó fősuéniek pénz-tekbe bíztok, Lássátok ezt.

Lássátok ezt: báluány imádó va-rastok: Most a Mo-haczi őrdögöke-ze mielik: Reggel köfön a napnak. Az vj hōldnakis köfön. Sem titkos, sem külső babonasz nem volt ebben.

Ti hát vakkbirák hogy nem éltek meg a vaslo bál-uánia b. l. p. p. aje, es kentefia lábakat.

A SZENT IOB

membe hog' a gonosz háború találta es meg nio-
morította őtet. Nem hattam hog' ebbeis vét-
czien az en torkom, hog' en átkot kértem vol-
na az engem gyűlölő lőlkére.

*Az az: né engem
te hog' az en sol-
gajm re a tamag-
gianak, s meg ol-
lék az engem gyű-
lölő.*

25. Nemde nem montáké ezt az en hailékom-
ba lakó férfiak: Im meg nem elégedhetünk az
éttel itallal, hanem ezt kéuánnók hog' vala-
ki adnáia kezünbe ő lob atte ellenséged testér,
hog' annak meg ölésével elégednénk meg:

26. Nem hattam en kúuól az aijtő előtt hálai
az vton iáro budosót: Az en aitoimat meg ni-
tottam en az vton iáronak:

*Adi el fut el bú-
uik vala, Isten e-
lőt, másra kenit
la vétkét: En az
né mielm, si-
leuellet nem ta-
kurgatom vétké-
met, az en budos
d'g érdemével:
Hanem az en I-
stenem eleibe ter-
iekté, es ő n'ki
kőnőg'k, hogy
meg bocsássa bü-
nömöt. Gen. 3.*

27. Bár ezért is büntessen az Vr, ha en vg akar-
tá el eniézteni az en bűnőmet, ammint az el-
ső Adam el fődőzé vektét, hog' en a reitekbe
bűuán el reiczém az en alnokságomat.

28. (Azert nem mielttem álnak ül a bűnt) Mert
noha nem rőttem a sokaságú seregről hané
vgiá birtam még a nag hatalmas sereggel is, de
mégis ezt az en kúzes alá valo társaságbeli ne-
pek bozfontó vialatoságok meg ieztett es v-
giá meg aláztatott, mit ha ellene né álhatnék,
azert halgattam es csak az aiton sem mentem
ki, s-nem állottam bozók raitok.

Igen

KÖNYVE.

Fol: 75.

29. Igen akarnám ha ki ennekem halgatót ad-
na, es ammit mondok halgatná: Imé iegiean-
nak hog' a mindenható Vr meg felel es (bizon-
ságot téven arról ackit mondok hog' igaz) no-
ha az en uelem pörlődő, es engem rontó férfi
könyuet irt en ellenem, (ackibe, kárhoztat.)

*Az az: Látis az
Isten hog' en nem
hazudok
Az az: Vadol en
gem a felelő leuel
az acki en uelem
acki pörleti: De
en Isten el bizon-
itom, hog' en iam
bor vagiok.*

30. Bár (meg büntessen Isten) ha en azt az en
ellenem irtt rontó férfi könyuet es feletit az
en hátamon nem hordozom, es mint eg koro-
nát ug' feiemre kötözöm.

*Az az: Azt aka-
rom hog' lássák a-
mmibe engem vá-
dolnak az en bá-
ráijm, bizony
meg panaszom Ist-
ennek, Isten elc-
be uissem:*

31. Acki pedig meg akaria halgatni az en ártat-
lanságomat, en az en lépelimnek es életembe
valo czélekedetem számát eleibe uissem, s-mint
eg' fiedelemhez nag' böczüllettel megiek en a-
hoz acki (pöröl velem, csak hallia meg számomat)

32. Bár ha en ellenem meg a fántó földis kiál-
tott, es ha az földnek barátai sirua panaszol-
nak en reám: Bár ha en a föld siraiát czűst pén-
znélkül élttem, es azoknak lőlköket ackik bir-
tak a földet meg háborítottam: Bátor a bűza
heliett számár tóuis kellien ki az en fántó föl-
demen, es az árpa heliett konkoly kellien: Itt
sünnnek meg es uégejtetnek el a Iob befédi.

*Vége a Iob befé-
dinek itt vagion.*

Magyarazat.

T iij

Ammint

27. Ammint Adam) Im kasitiki Adam pisi.) Hael föttem mint Adam az en Baruas bündömet. Nekik itt az Adimon értik a lator embereket, akik az ő bündöket eniegetik. De Iobb érteni az első Adamra, aki bündét földőzi vala, es másra kenő vala.

28. Ki eeroß hamon rabba, v büß mispahot iehiteni) az az: Mert hatalmam volt a sokaságú népen, es az en barátim viálatos büzi meg ijeszte engem.) Az az: Noha nem féltem a sokaságú, mert birtam vélek: En mégis békeség okaért el töttem sok sídalmok az en barátimnak.

29. Könyvet írt) Sepher kitab isch ribbi) könyvet írt az en velem pörölő férfi: Nekik itt a Iob ellenségit értik: Nekik az Istent, hog az ő ígét es pörít felírta. De Iobb érteni a Iob vádlójt. Ezzel mongia ha törvén áll, hog ti szésségen késs Isten előtt pörteni.

Sommaia.

Elihu a Iob negiedik barátia feddi Iobbot hog igaznak monda magát Isten előtt. Feddi a Iob barátis hog űk sem tettek felelni a Iobnak.

CAPVT XXXII.

A Iob három 1. M Fg fűnének pedig amaz Iob három barátia: Eliphaz, Zophar, Baldad, halgatnak: Most szól az isü Elihu.

2. Vgian felgeriede haragia ezen a Buz földéről való Elahunak, a Barachel fiának, aki a Rá nézetiből való vala, a Iobra, es az ő orczaia igen

ia ígé meg haraguék ezé, hog Iob inkább igazitria vala az ő lőkét es életét, hog né ammint Isten ötet igaznak iélné: De még vgian a Iob három barátirais reageriede az Elihu orra haragia, ezért hog nem találának igaz feleletet Iob ellen, s meg négyözüén ötöt, kárhoztattak volna a begény Iobbot.

Acki meg nem tud felelni, sídalmual vesé előtt.

3. Az Elihu pedig meg várá a Iob bešédit, miért hog Iob es az ő baráti üdö berént vénebbek valának Elibunál.

Most a ziffu ezé, hog többet hog nem mint az elemetes ember.

4. Látá azért Elihu hog nincz az három embernek az ő fiaik, hog a Iob ellen meg felelhesse nek: Meg haraguék es el tűzessüle az ő orczaia:

Iachir appo. az az: fel gyúlada az orra: Az az: Anag haragmitat vgi meg tűzessüle orczaia.

5. Felele azért a Buz nemzeti es városból való Elihu, a Barachel fia s monda: En nap fám berént igen kiczin vagiok, tij pedig elemetes emberek vattok, azért en röttegek es felek vala, hog az en értelmemet ti előtökbe vessem.

6. Mert en ezt mondom vala: A napok, es sok napig elt vének földliának, es a sok estendőü vének muttatiák, es értetik meg velünk a bölcséséget.

Nem mindékor igaz: Mert giat korta gyermekesüjék a vének.

Iollehet-

A SZENT IOB

Lásjátok hogy
csak az Isten löl
ke a belső igaz
doctornak. 5. 6.

14.
Tanúlliatok rij
itt fel futt hoi-
gok.

Az az Isten a
n g kinockal meg
biztathatta hog
o gonoszluori de
hog eber be dug-
bassu sájjat, oda
veszett az.

7. Tollehet bizoniában meg azt mondó, hog
vacion az emberbe lélek, de amaz elégtéges I
sten ihléseből adot lélek az, acki az embere-
ket igaz értelemre tanittia.
8. Sokszor esik ez, hog amaz nag fok méltóság
béli tisztelertes embereknek nincz bölcsésegek,
sem a vének nem értik az igaz itéletet.
9. Ezokaért azt mondom en most, hog hal-
gassatok engem, s-im énis az en értelmemet
meg beéellem ti előttetek.
10. Nám en im meg váram atti sötökat, es fi-
gielmessen reá halgaték atti értelmekre,
mind addig ammig sinter meg haniatok veie-
tek, es végére menétek atti ekes beéedetek-
nek.
11. Ammint en iöl esembe völek tiéket: Imé
senki nincz acki lobbót meg feggie, sem acki
meg felelné az o ekes beéédire, ti közzületek.
12. Hapenig valahog ezt mondanatok: Talál
tunk vala o ellene valo bölcsésegét, de csak I
sten az acki ötöt meg gyözheti, es meg törhe-
ti, de ember nem.
13. En ellené Iob disputatiot, körött beééddel
nem támasztott, Azert o neki atti sötöckal
meg nem felelek.

Meg

KÖNYVE.

Fol. 77.

14. Meg röttenének azért a Iob három baráti,
es nem felelének meg többé a Iobnak. Söt
meg a sölásis el vgeték o tulók, es ki fogiának
beéédekből.
15. Imé en Elihu váram, de im nem sölnek, I-
mé csak uesteg álnak, s-nem felelnek többet
semmit Iobnak.
16. No azért most im enis az en résemrül meg
felelek: Es az en értelmemet enis elő vetem.
17. Mert sinter el töltem enis most arguálo be
ségeckel, es az en hasamba, es belső résemben
valo lélek vgian borongat hog nem sölök.
18. Mert imé ollian az en hasam mint eg vij-
bor, ackit ha be zárnak s-ki nem nittiak sá-
iját az edénnek es vij tömlöknek, meg fakastia
a tömlöket, ig meg fakad a hasam ha nem söl
hatok.
19. No azért im sölök, hog valami pihenésem
es üressé lésem legyen nekem: Meg nitom az get.
en aijakimat s-meg felelek.
20. Né vésepenig fel az éber orczaia, az az: se
mély válogatálnélkül sölök: Az embernek né
sölök változó es hízkelkedő néuel. Mert en v-
giá né tudok valami friss változó néuel sölöni,
es hízkel-
ne legietek.

acki nem iöl el
a bölcséseggel:
Isten el vési o iu
le. Matt. 25.

Milijm Sid: arg-
uáló, soddózó pöl
dazó disputáló söló:

Nag büzzel vag
Elihu váram, vala
milesen a vége.

Vesd ki a mér-
es üressé lésem
legyen nekem:

Tanítók, bírák
az igaz mondas-
ba hízkelkedők söló
mély válogatónak
ne legietek.

V

A SZENT IOB

es hízlekedni: Miert hog' czák rouid idő mul-
ua el uifé engé es ki vifé é uilagbol az en alko-
tő Istené. Magyarazat.

12. Isten gijőzheti) Eljddpena, lo isch: Isten késeritheti, nem é-
ber.) Az az: senki lobbal ezt el né hitetheti, hog' ő világ latra
uolna. Nekikig: Igen meg verte Isten, el busult, nem akarók
busítani, mert látók hog' Isten uerte meg, nem ember.

Sommaia.

Elihu feddi lobbot ezen hog' Isten előtt igaznak mondá magát,
es hog' Isten béki eleibe merné menni.

CAPVT XXXIII.

† Elihu szol:

† Az az: lo szöböl
szölok. azért hald
meg, Mihely az
kőitől bőlöz be-
ddel argumentá-
lással disputálással
szölok.

† Pé akard Elihu
Vram a dolgot,
várd meg czák
maid talál bai ui-
uó társott.

† Ihol vagiok f-
meg disputalok uc-
led, mert disputa-
ló társót keres va-
la.

† Korastti Sid.) az
az: ki vágattam a
porból.

1. **N**O azért most kérlek Iob téged hog' hal-
ngasd meg az en ékes főmat, es minden be-
fédimet ued atte fileidbe, f- halgas iöl reá.
2. Imé bizoniába meg nitottā en az en főiamat,
es az en niel uen főlni akar az en torkomba.
3. * Az en befédim penig az en főuem egenesé-
géből es igazságából iūki, es az en aiakaim v-
gian tišta értelmet főlnak.
4. Az Istē lölkeczinált engé, es az elégséges min-
denhatō reám valo léhelléle, es főuása qleštett
megégemetis. Ha lehet azért túled, felely meg-
eneké, es mit eg bai uiuō kéficz hozzá magad
a disputáláshoz, es aly meg mint vité en előtté
† Imé enis atte főijad es mondásod berént itt
vagiok, te hozzád vgian egienlőis Isten előtté:

KÖNYVE.

Fol. 79.

Azon sárbol formaltattam enis mint te.

6. Imé penig az en félelmem meg nem röttét *Az az: Nemige*
tégedet, sem azen kezem es igiekezetem a fő- *kezem ezen hog'*
lasba meg nem nehezijt teged. De miert hogy *en téged el keje-*
ezt mondád az en fileijm hallottára, es amaz *riczelek*
te ékes argumentáló befédidet hallám.
7. En Iob tišta vagiok, es amaz czegéresbū- *Elihu miibe feddi*
nélkül vagiok: Feghetetlen vagiok, es nincz *lobbot lájd.*
en bennem álnokság.
8. Eztis mondád te Iob: Imé az Isten en ellen- *Az az: Noha en*
nem feddō okokat, es el főakafatokat találá: *Iob tišta vagiok,*
Es engemet az Isten vgian ellenségének véle. *De nam az Isten*
9. Vgian kalodaba ueté, es békōba (Isten) az *okot keres en be-*
en lábaimat, es vgian őrzi az en őfuenimet, *né, hogy mint eg*
(hog' el ne főaladhassak előtte.) *ellenségét vg meg*
10. Imé en erre Elihu azt felelem, hog' é félē fő *verien.*
ual f-édologgal meg nem igaz űltál: S- ezt fele-
lem neked erre, mert ha pörleni es veteked-
ni kéfd Isten, Vgian iőbnak, es nagiobnak ta- *Meggyőzi Isten*
laltatik sok grádiczál az embernél. *az embert ha vé-*
11. Miert hát hogy az Istennel feddes, es pör- *le pöröl:*
les ezért, hogy mindé te befédidre nem felelté
12. Mert az Isten egy módon fől egber: Ha
ki ezt nem érti mazforis fől annak, acki
V ij azellő

A SZENT IOB

az első befédet esébe nem vörte.

13. Az éjeli látásba való álombais, mikor az ell
fünniástó álom reá esik az emberekre, es mi-
kor az ő háló ágiokba nag hortícuál aluónak:
Ackor almokba huzuán flér az embernek
meg ieléri magát, az embereknek i az ő fegiel-
mekbe es büntetésekbe is meg ielenti magát, a
kit peczétlett es végezett az emberekre: S-a-
zert mieli (Isten é ielentést, es feddést) hog az
embert az ő gonosf czélekedetitül el vonnia,
es a keuéséget az embertül vgian el vegie, es
(mint eg lopott marhat) el reiczé az ember-
tül.

*Isten vgian mér-
tekeles decretó
serént mér az
hiuckre az hábo-
rút.*

*Abüntül való el-
vonással, igaz pe-
nitentiaul mér-
het még Istenis
a seueritül.*

14. Es ig tilttia meg Isten hog embertül az ő lól-
keki nem mennien, (s-a teste) a serbe ne temetef-
sék: Kedue az ő életének is, hog a feguerbe ál-
tal nem mennien, s-a miatt meg ne hallion:
15. Megfeddi Isten a nag faidalmas beteglég ál-
talis, hog az ő ágiába fekszik: Es az ő czóntai-
nak sokaságát meg feddi keménien (a faidal-
lomual.)
16. (S-anniéra veri meg a betegséggel) hog az
ember életi vgian meg átkozza meg a kenie-
retis az ő lólke vitallia meg vgian ama ked-
ves gkeris.

El fogy

KÖNYVF.

Fol. 79.

17. El fogy a beteg ember hafa es el fárad, an-
niéra hog vgian hust sem lacz raira: Es vgian
ki allanak a kór ember czóntai, ackik az hu-
stul az előtt ki nem laczanak vala.

*Lassak az Isten
ostorai: Iste vér
minté seke ostor-
ral, betegséggel.*

18. Az első embernek lólke közelget acki me-
nére, a test penig a meg rontó koporsóhoz fier:
Es az ő életi az halalos beteglég miatt, a ser a-
sók kezébe kél:

19. Hog ha penig ekor, (mikor ig veri meg I-
sten az embert) ott a beteg kórniul legien eg
kóuet es io Angial, acki a (beteg előtt) bar czák
eggiet ruggion ezer iofági közzül is az Isten-
nek, hog é kóuet es tanító ruggia meg ieléteni
az éber egenes es eg arániu iambor viat: Meg
kóniuról Isten a betegen, s-ezt mongia (a tani-
tó Angial:) Szabadicz meg Vram é beteget,
hog a meg rontó koporsóba alá ne mennien,
s-meg ne hallion: S-mond az Isten: No talál-
tam en engeslelét, es oly módot, hogy neki
meg kegielmezhetek.

*1. Ha a beteget i-
gaz taniók ke-
nik Iste lólkeuel,
vig. Ist. állja, ste
meg sanna a be-
teget, s meg gio-
guia.*

*Nazati kopher-
talatiam engesle*

20. Nag lép gyüngén meg vijul a beteg teste, s-
gyüngéb lehen hog nem mint kis gyermek ko-
raba volt: Es az ő iffiúságába való n pokra-
tér vizfa, s-ollian lehen mint inas koraba.

*leste: Az az: Az
en sumé: acki
engesteló áldo-
zat, meg k-giel-
mezek nek. Ro.*

V iij

Kóniő-3. Mu3. 17.

Itt Iobbot vigasztalja, és a Iob iudicandó gyögyülésére példát ad.

21. Kőniörög a gyögyülés után Istennek, és az Isten igen io akarattal lehen ismeg ő hozzáia: Es nag vigaságos örömbé mutattia Isten az ő orcziát a meggyögyültnek: Es ismeg vizű ággia Isten az embernek az ő igasságot:

22. Meg gondolván ammit Isten véle mielt, az emberekre tekint, és ezt mongia ő nekik: Vétkestem vala, és ammi igaz vala azt en elfordítottam vala, és semmi igencsleg nem tczet ennekem.

23. Meg menté és váltá az Isten az en életemet, hog által ne mennien a rontó sérbe, és azt mi elé, hog az en életem lássa a világot, és ellien:

Minden bűnöstől Isten az hiúken iauokrami ely. Ro. 8. 1. Cor. 11. Hogy el ne vessünk.

24. Imé azért mind ezeket czélekedi Isten az emberrel, két uag három úttal: Hog az éber életit és lölkét vizű á hoshassa a koporsóból: hog az élő világozságával meg világosottatfék, és ellien.

25. Halgas rea erre azért Iob, és hald meg fercz meg: Halgas f-im enis főlok: Ha penig vagion valami ékes főd és argumentomodfelely meg enneké: Mert en kiúanom az te igazságotat: Ha penig nincz mit felelned, te halgas engemet, f-lég vesztegséggel, f-im en téged meg tanitlak a bölcséségre.

Magia

Magyarazat.

12. Eg módon) Ki baba iedaber el, vbisthaijm lo iessu renat) Mert egyben fől az Isten, a másikkais f-nem láttia azt, vag nem te-kintis Nekik ig: Isten ammit egßer mond, azt Isten meg nem vjittia: De nem igaz, mert ide alá azt mongia hog egßeris, két-ßer három főris fől: Azert ig fől: Acki eg beßédue Istennek 1. Cor. 12. nem tanul, Isten sok keppen fől, feddi azt, mint Isten mongia: Sok nieluen főlok, még sem hall az en népem. Eja: 28.

19. Azt mongia: Válcz meg) V a i chünemnu, vaiomer pera e-hu me redet jahat. Az az: Es kőniörög ül raita, f-ert m'ga: Szabadic meg üt a sérbe való alá menéstül, Ma zati kopher: Találtam engertelést. Nekik Isten kéri, Isten mongia az Angiának Szabadic meg az embert a halálból: De hamis, mert az ember nem mielheti. Hanem mint f. Iacab magiarazza: A tanitók kennek a betegét, kőniörögienek érte, f-az Isten meg szabaditja: Ez az igaz értelem. Isten fava ezis: En Isten találtam engestelő a dozatot.

Sommaia.

Elihu azt bizonyitja hog Isten nem hamis biro, mert igaz és mind az világnak ő hatalmas igazgatója.

CAPVT XXXIII.

1. Elelé az Elihu f-monda: Halgassátok bölcz fők a nag pre-dicationaltöltöd be vattok haiczátok hozzám atti fileiteket. Mert az időt, fők az le. a disputáló beßédet a fil probállia meg, mint az enie embernek meg kóstollia ammit fők.

Válasz-

A SZENT IOB

No ezt akaró en
hog mi kettő Iob
meg disputatio
nk igaz ítélet se-
rént:

Az az: meg igá-
zitottam magá,
im mégis Isten
nem áll nekem tő-
ruént, hanem íté-
letnélkül, bűnöm
földet uér.

Az az: Hiúán
keüé ember a
Iob: hogy csak
Mástezűfol.

Az az: Ammit
Iob beszél sinter-
tor éberhez ilik.
Elibu báti hamis-
san költöd ezt lo-
bra.

Az az: Lehetet-
len dolog ez, hog
Isten valami álno-
kságot es hamis á-
got czelekedhet-
néik.

Az az: mind:n
ember ammit
keresi ugúeßi haßnát.

Válaszonk mi magunknak igaz ítéletet (s-le-
gien disputatio mi köztünk) s-erczük ugyan iol
meg, mi legien ammi feneink, es értelmünk
ferént ió: Mert Iob ezt monda. Meg igazitat-
tam en, s-igaz (igem uagon,) de az Isten el moz-
ditotta az ítéletet, s-nem tében törüent:

3. Az en igaz igem felől ammit mondanék, ha-
zudnom kel: Giógiúlhatatlan az nillal lótt se-
bem, minden czegeeres véteknélkül:

4. De kiczóda volna ollian ember mint a Iob?
Acki vgian meg itta a más czűfolását, mint
eg uizet.

5. E Iob azok társaságában akar menni, ackik
az álnokságot czelekedik, es az Istentelen go-
nos nepeckel akar járni? Mert ezt monda:
Nem haßnál ez az embernek, ha az Istennel
járionis, es (ó előtte feghetetlen legien)

6. Ezokaert ij bátor fűűő férfiak ha gassatok
engemet: Táuúl legien ez Istentül hogy ó go-
noságot mielné, es hog az elégséges minden ha-
tó álnokságot czelekedhetnéik.

7. Mert Isté ébernek az ó czelekedeti ferént
aggia meg ámit érdemel, es mídénél az ó vta,
es érdeme ferént talaltattia meg ámit kerese.

8. Ha gonosúlél elueß. ha iol é, hßnat ußi.

Bizo

KÖNYVE.

Fol. 81.

8. Bizoniába azért az Isten gonoságot nem
miel, es a mindenható Vr el nem fordittia az
ítéletet, hamis Törüént sem tében.

9. Vallion ki volna acki ó nálanál nagíob, es ó
földtte volna, hog ki a földet látogatná, es ité-
let ferént büntetnéie? S-kiczóda az acki mind-
ez egéß földet fondálta?

10. Mert ha Isten é kerek földön valo népre-
vetnéie az ó fűűét, es ha Isten az embernek
okos lólkét, a uerből lótt gterő lólkét ó maga-
hoz akarnaia gyűteni, s-az embertül el uenni:
Mindíarást minden testigló ember egyber-
mind ki mulnéiek é világbol: Es a földbol tor-
mált ember ísmeg a földbe térné, s-földé-
lenné.

11. Ha azért értelmed uagion (ó Iob) hald meg
ezt, ved fíeidbe az en ékes beßédem zöngößa
uát.

12. Nemde acki az igaz ítéletet es törüent gyü-
löli, vralkodhatiké az? Es az acki summé iu-
stus, az az: Acki mindenek fölött igaz, hamil-
tan czelekedhetiké?

13. Anag illiké ezt mondani a királnak: O te
Belijal gonos lator Király: Vaga feiedelmek-

nek mon

Az az: Senki
Isten nem bizott
erre, hog a föld-
det itélie: Ha-
nem ó maga ter-
emtette, ó maga
akar ítélni.

Ruch: okos lélek
Psal: 90. 146.

Nißmat. ani ma-
carnis, uel spiri-
tus vitalis, a uer-
ból lótt, éltető
meleg acki az e-
rekbe. Nephre:
Mint kettő iég-
zi Sidoult.

*Az az: Isten é
világ biraia, es
földtte igé igaz,
Hát bünt nem
tehet Isten: Lás-
sátok ezt:

Sidoult: Zádik ke-
bijd: Ack földtte
igen igaz

Az az: A testi
feiedelmek, acki
igaz feiedelmek,
nem Sibid Belij-

alnak, hamijnak

X

mondani, s meg
Sidni: Exod: 22.

Hát sockalinkáb
az Isten nem ba
bad valami üdök
sövalilletni.

* Mire hát hogy
pó sita pandur ne
ue aségénnekij
előtte tek kegyet
len Vrak Nemef
seki Isten előt a
ségény ollian bō
czos mint te, s
még ioh, ha ő kō
rejtien, s te bit
len vög.

† Iffjru abjir lo
bejrd) az az: El
vonják a kegyet
lét keznekül: I
stē meg öletü kül
sō següernélkülis
Alij sic: Fortis
Deus absq manu
de ham ff.

∴ Lassaték üj tol
uájrikos bün é
lő latrok, hon né
bubatól el Isten é
lőt.

- I: Sēki Istē: pōr
be né foghatta, pōrōs

A SZENT IOB

nek mōdhaddé ezt: O ti gonofság téuō latrok.
14. * (Sockal inkáb nem fabad Istent hamisnak
mondani) acki a feiedelmek seméltét nem né
fi, s nincz arra tekinteti: es Isten nem tében ő
előtte uálogatást, a gazdag feiedelem es a se
gény ember között: Mert mindniaijjan, mind
az gazdag Vrak es sēgénick az Isten keze al
kotmáni.

15. † Hirtelen meg hálnak az Vrak, a nepek, mi
hent Isten akaria: Es finte éfelkor meg hábo
rodik a nép, es tēroua furosna, es el bűdōlnak:
Es az kegyetlen hatalmast ugā küllő tetti kéz
nélkülis le vonnia fēkiből, es el vonattatua
Isten, (az ő Angialiuat nag halállal.)

16. Mert az Istennek az ő gondviselő fēmei az
ember utaira, es életire nének, es ő neki min
den lépélit es iarásit iól láttia az Isten.

17. ∴ Nincz Isten előtt sūtēfég, sē zalmauet, az
az: Halál arniéka es föld alatt valo pokolbéli
sūtēfég, hog ezekbe el reitezheffenek azok, ac
kik álnok hamisságot czélekednek.

18. - Mert nem uetert ualamit többet Isten az
éberre, (s-né vetetis Istē az ember ellē) hog az
éber Istēhez meheffē az itéletbe, es pōrōlheffen
Istennel.

Meg
be né foghatta, pōrōs iá: Ja Isten senkinek nē lehet, mint Iob akar az Istennel pōrleni,

KÖNYVE.

Fol.

82.

19. Meg rontia Isten a kegyetlen hatalmasokat,
s-nincz vgian fāmais a mely sokaságot el rōt:
Es ismeglen az előbbi kegyetlen feiedelmek he
liében ő viánnok, mas feiedelmeket állat.

20. Bizoniába azért esméretre hozza es ki mu
tattia Isten mindeneknek az ő czélekedetit,
es az éjiet el forgattia Isten s-el muluán az éj,
(s-el iuén az itélet napia,) meg rontatnak a
gonos téuō nepek.

21. Ezert hog a hatalmasok, es nepek hamissak
noltak a saruas bünbe, azért Istenis minde
nek láttára meg bünteti őket heliekbe üluén.

22. S-ez okaért veri penig Isten az hamissakat,
hog az Istē követéfért el táuoztak, es az Istē
nek minden utait nem tutták (s-gondot sem
uifeltak az ő befédére.)

23. (S-azert bünteti saruas vetkefeket meg
mindenek láttára) hog Isten ő magához be ui
heffe, es ő hozzá kiáltassa a sēgény küldűt, es
hog ő meg halgassa a niomorultak kiáltásit:

24. S-mik or penig az Isten niugodalmat ad, es
bēkēfēges czūndēfféget, kiczōda acki meg há
borithasson es bānthassō: Es ha el reiti az ő or
czaiat, mīd a kōz neptül, es az ébertülis ő maga
tül mind

X ij

Tijh'elen tolu
iok, rikos bün é
lők Nem tug giā
eoké attü bünōō
ket? Meg tudattia
Isten ty veteték

Sidoul: Bimkom
Raim) az az: A
latók helien. 1.
Mindenek láttá
ra,

Miert vesnek
az bitlenek.

Tij kegyetle hohē
rek lassaték hog a
sēgémēt meg
ver az Isten.

Isten cziállia a
friget a bekēsē
get: Isten az is
meg acki sel bon
ia es haboruē
cziál: Esai. 45.
Amos 3. Psa. 46.

túl mind egyaránt, reálok haragfík: Valló ki-
czóda acki az Isten orczáiara néshessen, es ő-
tet meg engeftelheffé?

*Az hamis es ke-
gietlen fiedel,
Isten haragja.*

25. Vralkodtattia Isten amaz binnel valo go-
nos embert, a köz népnek meg költözö botrán
koztató vetkeiért.

26. Mert ez é dolog az Istenhez illik, acki ezt
mongia a bűnőnek: No im el vőttem s-meg
engetté bűnőd, azért en teged el nem rontlak.

27. Vg kel vala földnod Iob az Istennek, Meg
ennélkülis ammit en látok, s-érték, ammit né-
érték, te Vrá add tuttomra, s-tanicz meg reá
hamit né tudok: Ha valami álnokságos bűnt
czélekerttem, ez vtán nem akarok vetni.

*Az az: Atte éle-
ted, földod, hábo-
rusagod, egéssé-
ged nem te raj-
tad függ, hanem
Istenen.*

28. Nemde te túled fuggé ez hog Isten az ő dol-
gát el vegezzé, hog te meg vetetted es vtálad
életedet, es te akart válaftani magadnak am-
mit te kiuanz: En ezt véled nem tartom: De v-
gian mit tudnál ez ellen földni?

29. Ackik penig biues es bátoemberek, vgian
ezt mongiak es itélik en velem egetembe: Ac-
ki földz magabiróis, azis meg halgat engem,
(es enged, s-ezt mongia:)

30. Hog a Iob nem föld igaz tudománybol, es
az ő befédi

az ő befédi nem igaz értelemből, es ebfétegből
farmaznak.

31. O en Atiám Vt Isten, kiuan ágom ez, hog *Az az: Mutat-
meg Vt Iste hog
a Iob gonos, s-né
igazat mond: Ki
noz é gonosért.*
meg próbáltassék a Iob vgia mind végig tókél-
letelen, es kinoztassék, az álnak férfiakhoz il-
lendő feleletekért, es befédekért.

32. Mert é Iob töbiti megis az ő bűnt fertel-
mes faruas véteckel ammi bemeink előtt, es *Elihu haragz, es
nem iol föld a
Iob ellen.*
vgia taplol, es czák faporittia az ő befédit az
Isten ellen. *Elihu itt haragz:
Ammin Iste mö-
giaide alá.*

Magyarazat.

3. *Haragdonk kel) Almispati akazeb anusc hízi beliphassa: az
az: Az en teletemen haragságba hagiattatd, az en nilam gio-
giúlhatatlan fadatmat hozzott a czegéres bűnöket. az az:
Az en igiemet elő nem véstik: En igaznak mondanám Iob ma-
gam, s-haragságba hadnak hog Isten Törüent nem téssen. Ezt
mongiak: No Iob ha te igaz földnal, Isten illien igen meg nem
vert volna.*

5. *Nem használ Isten előt iánni) Lo i kon gaber birzoto im Elo-
hijm) az az: Nincz használra az a fcsünak, ha az ő futásába I-
stennel leszen. az az: Haszinte iamborúl él Isten előtt, az ő pa-
ranczólattaiabaiár sem használ: Ezt Elihu nem igazán mongia,
mert Iob ezt nem monta.*

18. *Nem vét) Lo al ich iasijm öd, la halak el él bemispai: az az:
A férfira nem vét többet, hog az Istenhez mennien Törüembe.
az az: Nem uet oly terhet emberre, s-nem czélekedik Isten
törüentelen az emberrel, hog Istei pörbe foghassa. Nekik ig. Né*

A SZENT IOB.

ata Isten hog az ember iúu: dót iug gion. De nem igaz Mert
a Sido textus, az eger Iobbal való disputatio meg mutatja, hog
az igaz magiarazat ackit mondék. Mert Iob Istennek pörteni
akar, Elihuarrol dorgállia.

Minokosijm a 25.
Kosch, ligault im-
plicat.

Vralkodattia Mimenlok Adam chaneph mimokesscam) az
az Vralkodattia a sinnen való iambort. a nép nügze seieru: Mi
mokeffe, Sidoúl: Meg nügze se, és ué kőcözéseket: eni a nép bo-
tránk, ztató: Alij sic: Ne vralkoggiék az hulen, a népek kőcö-
zéseieru: De nem igaz Caret enim tota sententia negatua par-
ricula. Recte verit Hierony. Deus regnare scit H. pocri-
tam propter populi peccata.

28. Te túled függé) Ha memeka i ssiemenaki ma ssi, ki a ta tib
bar, lo ani, yma iadaata gaber) L. Nem le te túled vagione, hog I-
Isten bekéuel el uégerze azt ammit akar, hogy te meg vá-
lad, hogy te téss valasztást, Nem en: De mit tudnál jól-
ni? Az az: Istenen sugghatte életed. Hat meg sem vnhad: az
az: el sem vethed a haborút, meg sem halhicz sem élhecz kü-
lőmben, hanem ammint Isten akar: s te sódöz, te túl illen
választást, ne véld hog erővel fogtam en read.

Sommaia.

Elihu azt bizonyítja hog ha vétkezels neked art, Ha iölözéle-
kedelis neked használ, nem Istennek.

CAPVT XXXV.

Elihu ezt hamis-
san keni Iobra,
mert ezt Iob né-
mona.

1. FElelé is meg Elihu, s monda: Auág azt gon-
dolodé te Iob hog ez igaz ítélet berént be-
gény a sô ackit mondál: Az en igasságom az I-
stenül el hagiattott:

Mert

KÖNYVE.

Fol. 14.

2. Mert te Iob ezt mondad: Mit használ te ne-
ked Vram az (en halalom?) mi hasznát uehe-
tek en az en bűnöm bocsátásából?

3. No im en Elihu, teneked Iob im meg felelek
kőrtött beféddel, esackik tarfaid, s-ueled tar-
tiak im azoknakis meg felelek.

4. Tekincz te Iob az egre es lásd iól meg: Né-
zélđ iól meg a főlhók főlött való fénieségő e-
geket, s-lásd meg hog mind ezek naggial felül
haladnak tégedet.

5. + Mert ha te Iob vétkezel miczóda fogiatko-
zás effik ezzel az Istenbe? Ha pedig meg fo-
kasítod atte sok czegéres bűneidet, vallion
mit mielő ezzel ő neki? s-mit ártasz?

6. + Ha pedig meg igazítodis te magadat, mit
acz ezzel te Istennek? Auág mit uehet ő atte
befédedből (acki ő neki nem volna?)

7. Hanem atte álnokságod art annak, acki ol-
liangonos mint te: Es az Adam fiának has-
nál atte igasságod.

8. Az hamis patuáros niaualiák sokaságának
miatta az begény niomorúltak kiálnak az I-
stenhez, es ugian rikólnak ug kiálnak Isten-
hez a kegyetlen Vraknak, nag sok patuáros ke-
gyetlenségéért, es hatalmaságokért.

Imc-

† Az az: Isten
kissbbé nem te-
bed, meg sem te
hadate véked.
del, hat mit fenie
geded De hamis
itt ésó: Mert no
b Iste ő maga ba
nem romol meg,
de bannia a lüne
acki Isteni sief-
séget s idalmaz-
za, es karomlia:
* Az az: Iste d
te iaborfogddal
iamborba nem le-
sen, sem iobbá.
Lassárukezt mi-
zó füstő kegyetl-
Vrak, ackiket Iste
él veszt a Bűdös
es vizes bornak
kétser árán va-
ló árulásért.

Az az Im mely nagy sok niomorságot szenvednek a népek, ezért ve ri Isten: Mert senki az ő Istenéről nem emlékezik. Senki őtet né di- ezri az ő ióuol- táért, senki hatalmát és bölcsességét nem magasztallia. * *Az az Isten nem baromná teremtett volna minket, de még a baromnális aláb valóok vagionk: Ezzel hog Isten nem kereszük, az ő igéjét nem halgattuk, neki nem kőnődünk: Isten jobba esünkbe semint, mint imémezei litroknak, kiknek hasok, barmok, é világ Istenek, Mert azoknak szolgálunk.*

9. Imé nincz senki acki ezt mongia: Hol vagió az Isten acki engem formált, es en teremtöm ammely Isten atta az éjeli enckléseket, es meg vigaftal az háboruban?

10. *Maga az Isten inkább tanit minket, fióbbá tótt, hog nem mint a földi oktan állatokat: S az égi madaraknál is inkább tanit minket.

Az az gonosbúl kőmőrognek, né Istenhez kiálnak, hi nem csak big g ak a fejedelmet a bozsonkodással többtik a bűnt. Rom. 12. Pro. 25.

Az az Bizony lob Isten előtt a re igied, s-ióllat- gja, csak vart el.

11. (Ackik szenvedik az hitlenek niomorgatá- sat,) bizoniában kiálnak az ő kénniokban, de nem felel meg, es nem halgattia meg az I- stent, a gonosb nepek kegyetlen kevélylégekért, (es a bűnbe való által akaftó uakmerő hitlen légekért.)

12. †Ha pedig kiáltandnak is a kevély hitlenek az ő kinokból (mint te Iob:) Vgian csak hiá- ba kiálnak, mert az Isten meg nem halgattia: Es a mindenható Vr, csak rea sem tekint é fé- le hazug kevély kiáltaára:

13. Noha pedig te Iob ezt mondád: Hog te né látod az Isten ítélent, (s-nem tében Tóruént) Sőt

Sőt azt mond hog az Isten előtt atte igied, s- vart meg csak őtet, Tóruént tében te ned:

14. Mostá pedig ercz meg ezt Iob, hog Isten né amaz ő eméftő bűfűlt haragiába bűntet téged, es nem amaz ő igazságos büntetéssének fölőtte valo keménsége ferént esmért meg, es elő fo- gott téged:

15. A Iob azért csak hiába tartia fel az ő fáiat, *Az az, Nem igazan panasbol Iob Istenre.*

Magyarazat.

1. *Az en igazságó, Zi li meel) az en igazságó Istenül fűlött: Ne- kik igéértik) Isten né igazb vagionk: Alij sic: Isten semmi gondot nem visel igazságonra: Ez vóló igazb: Iob nem monia hog I- stennél igazb, miért hog Elihu ezt hazug gja: Hanem ezt hog Isten az ő igazságát nem vésti elő: Im a barátijm latornak mond nak: Im Isten en veled bizonitanék ha elő állanál: Azert a Sido textus igből: Az en igazságom Istenül: az az: Elhatta igazságo mat, nem visel gondot az en igazságonra.*
2. *Mit használ) Ma ij: kon lak, Ma oujl me hatati, Mit használ ne ked, mi hasznom az en bűnőmből, Alij sic: Lak pro li. Mit használ nekem iamborságom: Mit használ a bűn. Az az, Annie haszna iamborságomnak, ammenie bűnőmek, ez értelemis io: De így szól. Vram mit használ ha meg őlsz, te ned. Ha peng bűnőmet meg boczátod, é világon tartasz, mit használ ez is, ha a kint el nem véssed volam?*
9. *Az éjeli ének (st) No ten zemivot bala iela,) Atta az éjél Y valo*

A SZENT IOB.

való énekletseket.) Alij sic: Isten teremtette az eget, a Cyllagokat, ackik minket intenek az hálá adására: De ez igaz, Isten az, acki minket vigasztal az haburába, ki hoz a sötétségből. Hát tartoznánk véle hog' őtet diczérnők.

Sommaia.

Elihu Isten igaz voltát bizonyítja: Okát aggia miért bünteti a népet: A szin mutatók itéletit karhuztattia.

CAPVT XXXVI.

Elihu sőt saporitá.

1. **M**Egis saporitá Elihu az ő befédét s. monda: Kérlek mégis eg keuessé várd el az en főmat, s-im mégis iobban meg ielentem ammit késtem főlni: Mert mégis vagion valami ekes kötő főm, ackiuel az Isten mentéseiért főlok.

Az az igazító az Isten az ő dolgába.

Az az, Teijs az valod hog' az Isten tökéletes bölcsességében.

Isten nem vtállia mag az, acki az Istenhez illendő ióban vagion.

Az hiulens az életre nem víszi.

2. **E**lő vésem az en értelmemet, es elő főmlálván befédemet, vgian hozzára ni ütöm főmat, es az en Istenemet mentuén igazságot adok en ő neki.

3. **S**-bizoniába pedig hog' hazug hiába valo főné lehen az en befédé, miért hog' amaz tökéletes bölcséségű Isten te veledis veled vagion.

4. **I**mé a nag hatalmú Isten, nem vtállia meg azt, ackinek az ő főuúbe nagságos erő iü.

5. **N**em elesztí (az örök életre) a gonolság téuöt, es az alázatos főgéniekért igaz törüént téfen.

Az igaz

KÖNYVE.

Fol. 36.

6. **A**z igazakrol pedig Isten az ő gondviselő femeit el nem tiltia, el sem véti, hanem őket a királiockal helyhefteti a királij főekbē, Mid ő rőcké meg erősíti őket, es fel magasztaltatnak az igazak, noha a békőckal meg kötőstetnek, es az háboruságnak köteleiuel meg niügőstetnekis, (de Isten vgian meg főabadittia őket.)

Az igaznak Isten gondját viseli. Lőki botegek lő sátokezt.

7. **(M**ikor pedig az igazakat veri az Iste) akkor azért veri hog' a niomorusággal meg ielen czé ő nekik az ő czélekedeteket, es az ő főruas vétkeket meg mutassa, hog' igen el hatalmaftak volt.

Az Isten miért veri az hiueket? Azert hog' tanítsa. Roma. 3. 1. Cor. 10.

8. **E**s az hiuek filét meg vonuán meg ielenti (es sugia) ő nekik miért ostorozza, hog' fegielmek legien, es ezt mongia Isten az hiueknek: Azert ostorozlak hog' meg térietek az álnok ságbol.

9. **H**og' ha az igazak engednek es főlgálnak az Istennek, az ő életék napiait iobban vègezik el, es iól lehen dolgok, es az ő életendők nag vigaságban mulnak el:

10. **H**a pedig az emberek nem halgattiák az Istét, feguerre haniattatnak, es ki mulnak minden értelemléül (bolondúl:)

Az az, Iste meg vakittia az eno detleneket.

Y ij

Amaz

A SZENT IÓB

*Az az, Az hiile
nek az haboru
télük Isten hara
giának, azért Iste
nek nem kőntör
genek.*

*Az az, Hate
Iob iabor voltal
uolna, Isten min
den ioual meg lá
togatott volna é
teled, itatod büfé
gessé meg volna.
Az az, Te Iob
az hi zelkedők i
téletü Serént vag
igaz: nem Isten
né leti Serént.
Házuditt Elihu,
Mert Isten néle
ti Seréntis igaz
a Iob.
Sid: Rob kopher
aliatteki) L. a sok
válczag es aian-*

12. Amaz tettetes czálárd fűűőnepek penig az Isten haragiát hánniak, es gyűytik ő mago kra, es né kiáltnak Istéhez hog meg szabadíczá, ackor, mikor Isten őket meg kőrtőzi, es veri:
12. Meg hal az hypocritáknak az ő elterő lőlkők, es féméliek meg vgian ifiúságában, es a fin mutatók életék a paráznak között, (egygiütt véé el).
13. Ki ragaggia Isté a fegény niomorúltat, az ő niomoruságos fegénységéből, es az ő fűlőkbe meg ielēti az háboruságba, amiért ostorozza.
14. Tégedis azért (ő Iob) ki hozott es szabadított volna a forongató háború fáiabol, es az feles helyre helyhez tetett volna, ahol nincz fē mi forofság, es forogató niaualia nem volna, es atte a ftralodő niugouő abrazok, telliesek volnanak kőuérleggel, es (keduedre elnēl:)
15. De te Iob az Isten telen gonof ember hizel kēdē itéleti, es igassága fērént, az igalságot be tőltötted, igaznak (mondnak reged) f az igaz ig es Tő ruény fērént valo élet táma ftnak es tarrnak mindent:
16. Meg lássad azért Iob hog az Vr busúlt haragia valamikēppē téged az ostornak bűségēuel, es sokaságau el ne vessen, es meg ne emēf

KÖNYVE.

Fol. 87

- fen, mert soha a váltság sokasága téged fél felé de kéged félre nem haithat, f meg sem válthad magad az Isten haragiából.
17. Au g véledé te Iob hog Isten meg bōczúl lie atte nag teriedett gazdagsagod, Né vēfi bōczbe a saár araniat, es semmi bōczi es fāma a szabadításra nincz mind azoknak, ackik nag crōuel birnak.
18. Ne emēzd bár ebbe az eczakát es ne gondolkoggial ezen mikēppen fel iūnek es meg neue kednek a nepek az ő lakő heliekbe es birodalomokba:
19. Bár ebbe se tōrd igen feiedet, f meg lásd hog hijaba valo alnokságra ne nēf, miért hog te a nag háboruság miatt ez hiaba való itélet vála fttottad:
20. Imé az Isté az ő fāiatt hatalmas ereiēbe mint eg erős várba vgian fel maga ftraltatik, es őltal eg erős várba vgian fel maga ftraltatik, es őltal maz? S ki volna ollia bōlcz doctör mīt az Isté?
21. Kiczóda az acki Isten ellen meg látoggatta es vizsgálhatná az Isten vtait, es czélekedetit? Vagy ki mondhattia ezt az Vrnak: Te viz fā valo dolgot czélekedettél Isten?
22. Meg emlekezzél azért te Iob erről, hogy az Istennek

*dek téged félre
nem hat. az az,
Nē reite fhetel
el Isten haragia
előtt.
Az az, Semmi
Isten előtt az em
beri erő, érdem,
es é vilagi gazda
gág, soha czek
Iste atkábol ki né
válthatnak. Psal.
49. 1. Pet. 1. 1.
Cor. 6. 7.*

*Az az, Anag kin
miatt az mēdod
hog Isten senkire
gōdot nem vifel,
nem igazán czē
kedik. El had é
féle bolond véle
kedēt.
Az az, Senki az
Isten meg nem
fedheti, sēmi dol
gában, sem nem i
gaz gathatja az
Vrn: Mert bōlcz
es mindenható.*

Az ég és föld
bírde az Iste ha-
talmát és bölcsé-
ségét. Psa: 18. hát
az emberis.

Sid: Hen el sagüh

Imé az Isten fel
magasztaltatik.

Sagij naes naes-
gos del got miel.

Az az: Nem me-
hetünk mi végre
az ő öröké valô
ságának, es sok
dolgainak

Az az: ki teried
a földhöz nem ér-
ti az ember mi-
leszen belőle, hō
esdō kū esdō.

A ködök ollianok
mint Istének fel
vont satori.

Az az: Isten áfo
ldes Tenger bu-
zabolos habia-
bol sija es czinai-
lia az esöt.

Mennek az ő czélekedet mindenbe magaf.
talliad, akit az emberek vgyan feneckel
látanak, es cseklik.

23. Minden emberek néfik az Isten nagfájos
dolgait, s-vgian táuúl földrűlis meg láthattia
az ember az Vrczélekedetit.

24 Imé az Istē mely igen nagyságos dolgot mível,
 s-im mégis nem elmériük az ő cselekedőinek a
 fiamát, es végére nē mehetünk az ő dolgainak.

25. Mert az Ísten a višek czöppögését fel vonáza az égbe, es meg tiltia es tartia ottfen hog le ne czöppögién: S-viőtag penig ísmeg az ő felbűrt páráiból, es földhőiből, ísmeg a czöppök, esőt ontnak kij.

26. Mert é fölhök párák meg oluadnak az elő
 egbe, es sok emberekre nag' büféggel harma-
 tofnak, es csnak.

27. Czák hog az ember érthetné'e meg a föl-
hők ki terjedé'set,ackik Istének fel vont satori.

28. Imé Isten az ő napja világot ki teríteti a földön feliül, és a Tengernek az ő gyökérhez hasonló habait és földő révét a nap világgal befödözi.

29. Mert Isten a viűess esők által válogatás fe-
rént iűeli es elteteti a nepek et, es ad ő nekiek ele-

delt nagy büszgget.

30. Az Isten a földhözket a kiket markába tart, a
nagy égető világsággal be fődi, meg a szállia es
melegíti az földből fel őt parát es bušt, is meg
paranczól Isten ez meleg buzra iőű hiedeg
parának acki innet alól iű, (es két ellenkező
termékető parát őű vitattia, (az hieget es
hidegséget.)

31. Es hog' è két ellenkező (meleg, száraz, hideg
es nedves párok ösüè találkoznak,) Meg iel'eti
az ö társa, az száraz melegség, az ö reá, a meleg
párara ténül a földből fel iút nedves es hideg
pára haragiát, (mert meg fakaztia az hészég az
hideg földhöz mint eg' hoiagot) es nag' villámás,
száttogás es meny' útó kú le'sen ebből.

Magyarazat.

4. Szűűébe erd) Hen el kabijr lo immas kabijr kor: Leb: Imé á
nag Istén nem vtállia, á nagiot es szűűébe hatalmast. Nekik ig: Imé
az Istén acki szűűébe nag erd iú, senkit nem vtál: De az el-
ső ig azb: Acki az Istennél az Isténbe nag, erd, es tókélletes szű
ud, hasonlô io szágu Isténhez, nem vtállia azt az Istén.

6. El nem tiltia Lo igra mi zadik enau, ve et melek lakiff. Nē tiltia es nem vonſa el az igaxrol az ō Beceijt, es a királio kat az ō Békekbé ūlteti: Nekik itt. pro nota accusatini, alij pro Coniunctione. De ex az igax. Mine a királio k most nag frissen

A SZENT IOB

frissen vralkodnak kiralsagokba, l'g' sten az hiueket öröcké vral
kottatia. Apoc. 2. Psal. 2. 45.

14. Szájából. Mipixar az haboru Sájjából: It a pij iegez Boroff
helt a Boros helien érez haboruságot.

Tégedis.) Sidoúli: V e aph hasijieki mi pijzarr abab, lo mu-
zak Taheteiah, ue u hat súlhaneka mela daffen. Az az, Még té
gedis azért ki Sabaditott a Séleffégre, f-ninc muzak taheteiah,
az az, öbue köttetett fundamentom es fenek alatta, es atte ašta
lod niugouása meg tölt köuérseggel: az az, Ha te is iabor löttél
volna, minden icual meg latogatott volna. Alij: Ha meg Sabadi-
téged, nem leszen niuiliad. Alij: Ha penig te lsten boz sontod
az ó haragiát vonssod fetedre, f-meg büntet. De az első magia
rázat igaz: Mert mind a Sido text, f-mind az Elihu igekere-
ti erre mutat: a muzak Boroff fenek, kulodas, tömlöczéss hely:
Nabat enitom significat. Mikor az aztatra le kőnőkkik ember
es vgy érik. It a séleffég, Rhab, iegez io örömet, kedűe Be-
rén való életet.

Sommaia.

Az Isten hatalmas es böcz czelekedeti iria meg, es a dörgést,
czátagszt mint csinálta azt iria: Czak az hiuek érihetik az Isten
dolgait.

CAPVT XXXVII.

Az az, Vgiäref-
ket, es fel uér az
en búuem, mint
ha vgian ki men-
né heliéből.

1. S-Vgy anniéra lehen (é dörgés az párából)
Shog ezért é dörgésért, vgian meg rötten az
en búuem, es vgian ki megien heliéből.
2. Vgian bizoniába halliatok meg az Vrfá-
uának röttenetes voltát, es azt a dörgést, es
czattanást acki az ó fáiából nag vilámassal ki
iü. A

KÖNYVE.

Fol. 89.

iü. A mely nag dörgést mind az egcz egh alatt A meny dörgést
el tericst a földhoben, es a nag dörgélnék az ó hja lsten Sauanak
fénies villamala a földnek az ó farniára, es kül
fő határra ki hat.

3. A villamás vtán vgian ordét a meny dörgés, Látsatok hogy az
es az ó nagfagos keucly fauauat nagiot dördül, es őt, villamást es
f-nem mulat es meg nem czál a villamás, mert meny dörgést l-
ottan meg halliak a nag meny dörgés fauát, ten aggia.
4. (Imé halliuk) hog az lste az ó fauauat meny
dörgést czinál, czüdálatos nag dolgokat miel,
f-im még lem tuggiuk (mint legienek ezek.)
5. Mert paranczól az hónak f-azt mongia hog
legien a földön, f-amaz. nag fél vésés zápor
elsőnekis mongia hog legien, f-amaz ó hatal-
mas ereiénekis az ó kiczin elsőiénekis mongia
hog legien, f-ottan lehen.
6. Minden embernek az ó kezébe jegzést tébc
az lste, hog meg esmérhesse mindé az ó dolgát.
7. Még az oktalan gló állatis (az első, es hideg
előtt) be megien az ó barlangiába, es az ó lakó
heliében fekkik a (péluzé előt.)
8. Az földhőknek amaz bellő hideg récéből iü
es lehen a nag forgó fél vés, es a felével való föld
hőknek el otlásiból lehen az hideg.

Az az: Mind a
zpor es kiczin
első lste czinat-
lia

Az az: Az em-
berbe lsten eze
terméset berént
vgian kezébe, es
termésetekbe ieg-
zette, mikor kel-
lien nekik mun-
kálkodni, es a nag
első, zápor es hó-
fő hova kelmen-
ij.

Z

Az Istennek-

A SZENT IOB

Isten aggia á kú effi, á fugiot.
9. Az Istennek fúallásából adatik áfagy, es á vizeknek bélellegi ófue foritnak, es poro-
slágba lefnek.

Isten aggia az effi es á uiffia uáde.
10. A földnek meg ótózésének okáert, á vékony földhök Isten meg saraftia, az az meg terheli vízzel, víont ilmeg az ő uilágosságuál Isten el oplatia á földhöt.

11. Az Isten forgattia azért é világ kerek egeit, (Valkoduán) es biruan az ő birodalmáual é világ kerekégit, hog az ő dolgokba eliarhassa nak, (ammi vgre Isten teremtetre, es ammit az egek es földhök által akar czélekedni.) Es valamit paranczól Iste az egek kerekéginék á földfinén hog miellienek, míd azt czélekedik.

*Az az: Az egek földhök abba tar-
nak el, az mit
lik, ammit Isten
ő n. kik paranczól:
Az az: Még é vi-
lágó se voltál te
mikor Iste ezek-
et elrendelte: mi-
kor á földhök kú
effi, meny uá kú,
e effi legi: Hat
hog uácz te az Vr
bó czé égének u-
égére m-nu.*

12. Vag ostorúl boczáttia az emberre, auag va-
lamely nemzet földére (é kú effi, es záport)
boczáttia. Auag az ő ió kedue mutatálaért ag-
gia ualakinek, de ugiá mind ő aggia.

13. Vedd ebedbe ezt te lob, ály fel, es gercz iól
meg az Istennek czú tálatos dolgair.

14. Nemde erttedé azt, mikor az Isten á föl-
hökön rendet csinált, es mikor az ő földhöt
az ő világát fel támasztotta, es (á biuáruan: czi-
náltá.)

Auag-

KÖNYVE.

Eol. 90:

15. Auag tudodé te á földhökön való uáltozáso-
kat, (kiből legien kú effi, vag ió effi?) Vag ert-
tedé te amaz rókélletes bölcséségű Istennek
az ő czúdalatos dolgait?

16. Vallion atte ruháid honnat melegefnek
meg, mikor az Vr á földet á dél felől valo me-
leg béltül nyugottia, (es á nap dél felől né fiet?)

17. Nám mikor Isten á uif termésető egeket
ki febité es el teriefté, ackik ollian erőflek mīt
amaz óntót erős aczel tükör, akkor ő uéle eg-
giút febitédé reis, az fénies tündöklő egeket?

18. (No ha te ijly bölcz vag) Tanicz meg minket
arra, mit mongionk az Istennek, es (mit gercz
ünk felőle.) Mert mi méltatlanok es kéfűlet-
lenek vagiők ehez, hog méltóságossan (tuggi-
onk az Isten felől földni) ammi tudatlan földt-
ségünk miat, (lássad te tanicz meg.)

19. Nemde fám feicnt be aggiaké es meg becé-
liké azt az Istennek, hog ha en földandokis? ha
péig valaki földadis ualamit, el nieletik fel ué:

20. Mostan penig elik ez néha hog á földhötül
nem láthattuk á nap világát, acki az egen á föl-
hök be vagion, á fél penig által megien á föl-
hökön, es el tiertittia á feleket.

Z ij

Amaz-

*Az az, Iste tene-
ked az héjégből,
es hidőgből, acki
télbe es niába te-
gen, nehéz meg
esmérni, es meg
uélmi,
Schakijne) az
az, xera, fénlő
tündöklő egekre
giones sub co'o,
suprema, media,
et infima, cum
caelo stellato. Vi-
de Gen. i.*

*Senki Istenel né
arguálhat, sem né
disputálhat.*

*Ackit te Elihu
beszélsz, á pogá-
nok, még a bold-
dokis érik.*

A SZENT IOB

21. Amaz arany finú fűp tífia ég, a földél felől
 iű, az Istennek fine elől, acki rőttenetes az ő
 nagyságos dolgaiban diczéndő.

Az az, Isten az 22. Az elégleges mindenható Istent nem talál-
 hatniuk meg eggiút, hog meg foghaslunk es be-
 rekezhessük őtet: Mert nagyságos az ő erei-
 ben, es itélő birodalmában, es veghetetlen sok
 az ő igassága, azért senkit ő ok nélkül, bünte-
 len nem büntet.

Vagy: Acki igen 23. Ez okaért hog (illien igaz es hatalmas az I-
 sten) féllick őtet az emberek, mert nem nébi
 Isten mind azokat ackik bölczék finókbe,
 (hanem semély válogatás nélkül büntet.)

Magyarazat.

6. Minden kezébe iégz. *Be iad kol Adam iahetom ledaat ma
 affhu.) Minden ember kezébe peczélést tében, hog meg tud-
 hiffi az ő dolgát.) Az az, Meg mutatja Isten minden ember-
 nek a természetből az idők része be mit miellien, ha Banczón,
 veszen, arasson, búvár. Alij sic: Isten a nag földő mikor támad,
 meg ielenti, mert a k, es a teste vístket, es hozzá kézül az
 esőből, leggyi vadnak az esőnek, a só vízeffége, es egieb. Ez
 valóigazb.*

17. *Öntött aczel) Iohakijm hoz kijm kijm mizak) 12 földös egek
 ki teriézésebe, acki erőssk mint a tükör, aki öntetett. Az az,
 Mint a Cristály tükör oly fűp az égh: Mint egy öntött allat oly
 fűp az égh, erős mint a lima aczel, neha Iste a vízből csinálta.
 Gen. 1. 2. Pet. 2. Sommaia. Isten*

KÖNYVE.

Fol. 91.

*Istenből alobba', es meg mutatja Iobnak Isten az ő nag hatal-
 mas bölczé égét, es igazságot.*

CAPVT XXXVIII.

1. **F**elelè à I E H O V A à Iobnak az homálios for-
 gó félből, I-monda ő neki. Kiczóda az acki
 meg homáliosittia az ő tanác az adasát oly befé-
 deckel, ackibe nincz semmi értelene?
*Iste Ból a Iobnak
 félből, I-monda ő neki. Kiczóda az acki
 meg homáliosittia az ő tanác az adasát oly befé-
 deckel, ackibe nincz semmi értelene?*
2. No azért kérlek hog mit ég vitéz ővedezd fel
 atte ágiékidat: S-im meg kérdlek en téged, es
 te ielencz meg ammire kérdlek, es felely meg:
*Az az, No gon-
 doly semmit ate
 biratid homálios
 ez az igazság.*
3. No ezt kérdé tőled Iob: Hol valál te ackor
 mikor en a földet földálm? Ielécz meg ezt, ha
 tucz valami bölczéséges értelmet. Kiczóda
 az acki a földnek merkekeit el rendelte, ha tu-
 dod mond meg? Vag kiczóda az acki a földre
 mérő liniat vetett, ackihez kepest fel épült?
*Az az, Ezák
 en teremtette a
 földet, es é világ-
 nak közepibe en
 helyezettette tár-
 snélkül. Esai. 41.*
4. Vallion miczódán helyezettetek a földnek
 az ő oblopi, es (miczódán áll a föld?) auag ki ve-
 tette es fondálta a földnek fegelet kővet?
5. Mikor egietembe őruendének vala a reg-
 geli világok, az (egek) es vigadoznak vala
 az Istennek minden ő fiaij, az Angialok, (hol
 valál te ackor?)
6. Auagy a Tengeret kiczóda zárta be az ő ai-

Z. iij. taiuall

A SZENT IOB.

1. Tengeren föl
bő, es homa'y va-
gion mindenkor,
mint eg palast, be-
di.

2. Min te idelbe
kezdeti az hui
nal. Te csináltá
lé belt az hainal
nak
3. Mikor az hui
nal felü, mint a
sárrahog abraza-
tot niomnak g a
földet az hui y
világ mint eg pe-
ozéttel vgtá mas
fomara üteti hog
nē mint bijel volt:
Es mē eg palast,
vg áll a nap fény
a földön.

7. Mikor en à földhōt fondálam, acki olliā mint eg öltőzeti à Tengernek, es hog az homált czi nálam, acki à Tengernek be pōlikálō ruháia, (hol valál akkor?)
8. Az en decretomomat, es el rōgzōtt dolgo- mat en à Tenger en meg tōkéllem, aijrókat es zárō rudakat határokat czinálék ō neki, à (parrokbol:)
9. Es ezt mondám en à Tengernek : czák ed- dig iūij ki, es touab ne iegickezzél ennél mēni. Es itt tettelek le ez határba, es akaggion meg atte habaidnak fel emelkedett nagsága.
10. * Auag atte fūletéfed napiarūl fogua keztlé paranczolni à reggelnek, Auagy tudodé te az hainalnak az ō heliét hog az hainalnak az ō fénie à földnek fārnaiijt es fegletit meg fogia, es ki tericzbe az ō féniet, es hogy ki ūzettette- nek à gonos réuók à földrūl (à nap fel támad- uan.)
11. † Változik à föld az hainali világ miatt mint à sárt, ackire à peczétet niomiak (az ábrázat meg változtattia.) akkor megállanak az hay- nali fénilegek à földön, mint eg földő palást.

KÖNYVE.

Fol. 92

12. Meg tiltatik es el vettetik az Istentelenek tūl az ō bōdog világok, (l-el vō cletek) es a fel emelkedett keuély kar meg tōreik.
13. Nemde be mentélē à Tengernek az ō belsō melléceiglen es amaz forgō mellégeknek tircos belsō réseit el iartadé?
14. Nemde meg nitiaké neked, es ielentettek az halálnak az ō kapui? Es az halál árniéká- nak kapuit iartadé?
15. Nemde mind finte vtōlsō határaiglā esed- be vōttedé, es meg iartadé à földnek fēleffégit? Noha ielécz meg, ha mind ezeket, ackikre kērdlek tudod:
16. † No ez tis mond meg hol vagion à világos nap vta es lakása, es à sōtét eczakanakis hol vagion az ō helie?
17. Hog te à napot atte határodba be vehessed, auag hog azt mondhadé, hog eried te à nap hailékanak es lakō heliének ōfuenit, ahol ō iār fen az egbe?
18. Auag iartadé te ezt hog é világra valaha fūletteffél, es atte lok napaidnak tudodé fā- māt ammig élé?
19. Nemde be mentélē te az hónak finte az ō el rei-

1. A keuélyek
2. A földbe
3. A föld
4. A föld
5. A föld
6. A föld
7. A föld
8. A föld
9. A föld
10. A föld
11. A föld
12. A föld
13. A föld
14. A föld
15. A föld
16. A föld
17. A föld
18. A föld
19. A föld

A SZENT IOB

elreitet kénczére, es a kü elsőnek tárházát, mi-
ből es honnat legien nemde láttadé te? A
mely hauat, es kü első en tartok az háborúlag
ideiére, ostorúl, es az hadaknak es fennebe ua-
lo meg uiuálnak, es ütközésnek napiára.

*I. Ez k a villám
ast sem tudod te
I k hog leß. n. f-
mint leß. n. móg-
is az en b. l. c. z-
ségemuel akart
disputálni.*

20. Véledé hog te ezt ertenéd, miczoda vta ua-
gion a villámás világának a (fölhóból) két felé
nilásba? A mely villámából, es dörgésből a-
nap keleti fél fuy a földre.

21. Vallion ki ostromta el ezt, hog a zápornak es
árrat uizeknek foliô heliek legien? (Bezzeg
en csináltam:) Es a meny dörgéssel valo uilla-
másnak uallion vta, helt es menetelt a fölhé-
ben ki csinált, Nemde ené? (Bezzeg en.)

*Isten ad büféget,
Isten ad ajál.*

22. Ki mieli ezt hog odais effék az effô a földre,
ackin senki nem lakik, amaz puštábais hog eff
ök legienek, ackikben ninczén ember? (S- ki
mieli ez is a fölhök) es effök által, hog a nagy
puzta helieket, es az az ô el hagiattott kietlen
puztákat meg elegicze, es a földből ki iütt, es
ki cyrázott füneket termôuê tegie?

23. Nemde turgioné az effőnek attia? Auagy ki
sülte az harmat czôpógéfit? De kinek az ô ha-
sából iütt ki a fagy? Es az egből le effett kü
első,

KÖNYVE.

Fol. 93.

efföt, es rogiat ki uolna, acki sülte volna ôtet.

24. Mint eg kü vg fagnak meg a vizek, es a ieg
alá reitettnek a vizek: Es a melséges Tenge-
reknek felsô rëfiek meg fagy:

25. Nemde te meg tilthaddé es kötheddé ta-
uafal a reggel fel támat egyen valo fias tiknak
az ô gyônörüségit, hog (a fünek, fak, ne viúlia-
nak es uiragozzanak?) Auag ama télbe, estue
fel támadó egyen valo kafa hugnak foritô es hi-
deg faglalô ereijét el öldhatodé, es meg oluazt
haddé:

*Az az. Senki a
Tausfnak, Niár
nak, es Telnak, a-
n pnak, eczaká-
na, fölhőnek, kü
effőnek ellene né-
alhat: Sem mise,
sem garbonczas
Tót papista deak:
Id est: Signa Zo-
diaci duodecim:
que sunt, aries
taurus &c.*

26. Nemde ki hozhaddé te es forgathaddé az
egyen a mazarot, az az: Az egynek tizenkét czil-
lagait vag iegieit, ackikbe a nap iár az egyen,
minden iegiet az ô fiaiatt ideicében: Es az bent
Peter fekerét az ô fiaival, a mellette valo cylla-
gokkal meg forgathaddé, es uezetheddé ôket?

27. Nemde tudodé te az egeknek az ô vege-
zett Törmenit es termékeit, auag nemde te itt
a földön birhatodé az eger?

*Az az. Nem tu-
dod mint forog-
nak az egek.*

28. Nemde finte a fölhök változásaig fel eme-
led atté fôdat? Es a vizeknek büsége be fôdd-
heté téged, (onnat vizet adhacze atte kiáltá-
soddak?)

Aa

Nemde-

A SZENT IOB

*Az az, Nem pa-
ranczólhacx te
Iob a villámás-
nak, es dörgejnek.*

*I. En vagiok Isté
acki a fűbő, es el
mébe csináltam
a bölcséséget.*

*Nible samajm)
I. Egek palazkái:
az az, Az palaz-
khoz es czator-
nához hasonló föl-
dője es vízpartó
helejt érti.*

*En vagiok Isten
acki a vadaknak
es madaraknak e-
ledelt adók, nem
te vag az Iob.*

*Psal: 104. 106.
146.*

29. Nemde te Iob vagi az, acki a villámást nag-
hasadással es dördüléssel ki boczárod, hogy el-
mennienek, es azt mongiák te neked a villá-
málok: Imé mi ielen vagionk?

30. Ki vetette es fondalta az ember veséibe,
es belső részibe (a fűbe) a bölcséséget? Auagy
ki adott az elmének es értő résznek értelmet?

31. Kiczóda az acki az ő bölcséségüel a földhő-
ket meg fámlálta, es az égnek az ő palatáit,
es czatornáit ki állatthattia meg hogy első ne
legien?

32. (Ammikor Isté) az elsőüel az apro port, őf-
uè vert es ragadott saarra téfi, es a göröngyö-
ket es darab földeket az elsőüel őfue foglallia
es önti?

33. Néde te vagi az acki az Oroslánnak prädát
vadás es enni aczy? Vag ha mi fogiatkozások
es eségek vagion az Oroslán kölykeinek, te
töltödé be az ő fűkségeket? mikor az Oroslán
fiak az ő barlangiokba fekecsnek, es az ő hailé-
kokba búvón vg lefekednek hog (prädát kap-
hassanak?)

34. Kiczóda az acki enni kézajt az hollónak,
ackor

KÖNYVE.

ackor, mikor az ő fiaik kiáltnak az Istéhez nag-
(kákogással) es mikor te toua budosnak, es rő-
pdősnek hog ninczén eledelek.

Magyarazat.

8. *Az en decreto: V a esbor alau hüek: V etettem a Tengerre
határt: Az az, Az en decretomom berént határt, partot csinál-
tam en a Tengernek.*

10. *Ki üzettesnek V eijanaaru ressiym mi menne: Es ki üzet-
tesnek az hitlenek abból. I. El bunak el futnak a gonosz rétek
a világ előtt. Ioan. 3. 9. 12. Alij sic: A nap hog változikniarba,
telbe, a földhőket együtt es az földet, hol apad, hol vízül, s meg-
relik, ebből betegség támad es változás, de nem igaz ez érte-
lem: Az el ő Iob.*

20. *A mely villámásból) Az az, Nem érted te mint legien es
hog legien valo a villámás, azt sem tudod, hog fél támad vran-
na, üstökös, cyllagok, es fakliak usg lidérczek acki alá esik az ég-
ből mint ég cyllag, az is a föld buzgából leszen.*

Sommaia.

*Ist n mégis a czúlálatos hatalmat beállli, es ereit, ammisit a
földön cselekedik, hadat es békeséget csinál.*

CAPVT XXXIX.

1. **N**Fmde tudode te azt az üdőt, ammkor a
maz küsziklakon lakó Vad keczkék fiaznak?

Aa ij

Es a

Fol. 94.

*Lássátok hogy a
madarak az ő
szauokkal Istenül
érelt es isalt kér-
nek, mint a pa-
czérták vere-
bek, hollók,*

Az az: Hány napig, hány hólnapig, visellék az okélan állatok az ő füzéseket, mikor b. füz. zanak, még csak azt sem tudod. + Még az okélan állatok is kinnal füznek ammi büneinkért. Ro: 8. Psal: 29. Az az: Enyagok achi ezt mielem. Pere: füz. uad, Vadösuér, társu a Száárnak. Arod: Vad samár, aug. Vad lo, nekik be-léndnek, Vad ö-körnek mögiak. Noge: Szá-már pastor, agaso. Tefuor) az az: kiáltó es fenige id, Bó mint a koezifok es bekere sek Bólnak, haic-zoh:

Es a Szaruafokat mikor faioznak, es fiazni a-karnak, vötteged te azt ebedbe.

2. Auag meg samlalhattad te az ő faizafok v-tán haniad hólnapba fiaznak, vagy tudod te az ő faizafok ideijet?

3. + Ez állatok (a Vadkeczyke es Szaruas) lefe-kűnek es vgan meg haitiak magokat, S-nag türódéssel fiazuán meg türik az ő fiokat, es az ő faydalomual fiazott kölyköket ugy boczá-ttiak ki, es fiazzák.

4. Mind az által azért fel giarapodnak es kö-uérednek ez vadaknak az ő fiok, es fel nő-nek a mezön az ő elegelecek: Ki mennek az ő fiok az annioktól, es nem térnek vizfa az ő anniokhoz:

5. Ki boczáta el a uad Ösuért, hog sabadon iarion? Es kiczoda az acki a Vad samárnak az ő köteleit es hamiaiit el öldozta? A mely vad állatoknak en fondáltam ezt, hog amaz kiet-len legien az ő háza, es hog az ő lakó es gló he lieij bekkes, es sofi föld legén en czináltam.

6. Neueti e Vad samar a városbéli lokaságot, es nem hallia amaz kegietlen pallérnak az ő kemény bauát, es (nem fél a vezetótúl.)

Meg

7. Meg kereli e (Vad samár) a hegieken az ő e-ledelekre valo füuet, es minden földellő fa, es fü vtán megien, es azt kereli acki föld:

8. Auag uéledé hog amaz egy samu Vnicor-nis te neked engeggien, es neked folgallion? Auagy atte iaflodra kötheddé őtet hog ott lakiék?

9. Auag meg kötheddé te az Vnicornist gieplü uel, es hámmal, hog barádsáson fánthass ő raita? Auag azt mieli az Vnicornis, hog te utánnad iarion a boronálásba, es darabos föld törélekbe, hog a völgiékbe valo darabos bar ábdákat törije?

10. Nemde bizhatol e ebbe az Vnicornishoz, hog te neked folgallion a fantásba, hog im ő neki nag ereie vagon? Nemde atte fantásba uetésbe valo munkádat reá hagyhadé, hog meg ferezze az Vnicornis?

11. Nemde hihecze ebbe az Vnicornisnak, hog atte ueteménid maguát vizfa uigie te hoz zád, es hog atte czürödbe horgia, es helyhez-tesse?

12. Ama septallaknak öruendező es röbdőő páuának te attadé az ő septallaijt? Auag az E

Aa iij

stragnak

Az az: Sem san thacz sem boron alhacz az Vni-cornison.

Az az: Nem fo ghad iaromba es hamba az Vnicor-nist, mint a siléd ökröt.

- Stragnak az ő sárniat es tallait te formáltadé?
13. Mert imé a páua (es sok madar) az ő moniat ki tojja es a földön haggia, es a porba üli meg, es meg melegitüen ott kólti ki.
14. S-el feleliti ezt a fegény madar, s-nem gondollia ezt acki a földön toijk, hog lábbal meg tapoggiák a földön moniat, es a mezei vadis el rontia azokat.
15. Es ily nagy kegyetlenül felelteri el Isten a páuául, es (egieb földön toijó madarral) az ő moniait es fiait, mint ha vgian őuúij sem volnának, es vgy tecczik hogy vgyan hjiába lenné az ő munkáia, es toijása, semmi félelme nincz ezen ő neki, (hogy el vés monia es fiaij.)
16. S-ezért mieli ezt a Páua (Strucz madar, es a többi) hog el haggia moniat, mert Istéel vötte ő tül az ebes bölcséséget, es sors szerént nem adott ő neki értelmet.
17. S-mikor penig a Páua es Vztruczna fel ne uésének ideie el iú, hog ő fel repülhet, es fel viheti magát, neueti az vtán a lonat, es az ő raita üló embert, nem fél hogy (meg tapoggiák, es meg fogiák.)

Nemde

18. Nemde te attadé a lonak az erősséget. Nède te ekelitettedé es öltöztettedé fel az ő főrénies niakát, ackiuel mint egy menydörgő, ug nieriit?
19. Nemde oly hamar el röttenthedd a lonat mint a Sáska? Imé meg az ő orrába es harapó fáiába valo erőis, rötttenetes a lonak.
20. Imé vgian vermet váinak a kapálódással, es őruédeznek az ő nagy ereiekb es főknék, es ki megien es sembe megien az őkleléskor a fegyverekkel.
21. Neueti a felelmet, es semmit nem gondol ezzel, el sem hal feltébe, nem tér meg az fáb lia eli előtt.
22. Vgian zörög hátán a tegez niij, amaz gerély, hegiestör es kopia ellen (sem tər ki) noha vgian zörög ő raita.
23. Mikor igen meg busúl, es a cziattogasba nag sebesen füt, vgian likat váinak a lábai a földön, es nem biheti sem hálhattia (a louon üló katona) hog a Trombita fő hallassék, (e lo sebes futásátul es nieriitétül.)
24. S-mikor penig hallangia a Trombita fő ezt mógia, heah, az az: Ha ha, no no hozzá, es ugiam

A SZENT IOB

es vgian mezse földrolis nevezuén, bagollia es
meg erzi a hadat, a feiedelmek zörgését, es ki-
áltásatis meg erzi.

25. Minem atte értelmed es beféded oka en-
nek hog az Őlüfel repül, es ki terieíti az ő
sárniat hog a dél félre repüllion?
26. Vag minem atte sárniadból iútt befédert mi
elic ezt a Sas, hog igen fel repül, es nag fen czi-
nállia az ő fésket?
27. A kúfiklába lakik a Sas, es a nag kúfiklának
kún ülő hegies rébébe, mint egy erős várba,
ott rak fésket.
28. Szinte innet a magas kúfikláról kerüli es
láltia meg az ő eledelgre valót, nag mezse föl-
dre el látnak a Sasnak az ő femei.
29. A Sasnak az ő fiaij uert sópna es fínak, es
valahol a dög vagion, ott vadnak ielen, es oda
mennek a Sasok.

Magyarazat.

12. Röbdöső Páunak) Keniph renannijm neclasa im ebra, hasij-
da ve noza.) Aröbdöső sárniat, uig talakat te attadé a Páua-
nak, auag a Czakó tallait es sárniat? az az: Nem te teremtetted
a vadakat madarokat, te nem bírsz vele: Nekik iit per renannijm,
Structiocamelum intelligunt, De a Páua ol söl.

Sommaia.

Istennek

KÖNYVE.

Fol. 97.

Istennek hatalmas bölcsésége es ereichez képest, semmi az é-
beri bölcsőség: Isten a teremtett állatokba mind bölcséséget es ere-
jét meg mutatja.

CAPVT XL.

1. Felele a I EHOVA Iobnak s-monda: Nem-
de ő magát feddijé es tanittia az, acki a min-
denható Vrral pöröl, es vetekedik? Acki fed-
di az Istent es vele akar pörölni, fűkség hogy
erre felellien:
2. Felele erre Iob a I EHOVANAK s-monda:
Vram, imé en koniú(talu fál) el vettetett es v-
tálatos vagiok, s-mitt tudnék hát en visontag
valósággal fordítani es felelni te neked: Sőt in-
káb az en kezemet a sárjaimra vetem, be dugó
es halgatok.
3. Imé egység(álhatatlanúl) sölék, többet arra
nem felelek: Ha penig máz söris sölendok, nil
uán né saporítok az vtán töb söt, az az: (Ha
egy sör két sör söltem, harmad sör nem sölök.)
4. Felele a I EHOVA a Iobnak a forgó sélből,
s-monda: Kerlek mint eg magabiró férfi öue-
dezd fel atte agiéki dat, kézüly hozzá, es felely
meg nekem, es ielencz te nekem ammit ker-
dek, es add tuttomra.

I- senki Isten-
nel né pörölhet,
mít te Iob. Mere-
ba ki Istennel a-
kar pörölni, az,
őnnön magát ejjei
nag törbe, es el tá-
nozik Istennül.
Az az, por doria
vagiok en, azért
né disputálok en
te ueled.
Nosatij Cijgan
érdemejek pirula-
liatok iit.

Geber: Maga bi-
ró sefi.

Bb

Nemde

Isten feddi Iob-
bot, azért, hogy I-
sténél az ő igébe
pörölni akart: I.
Hamissá az en
Törvény tétele-
met, es dolgái-
mat te né tehed
Meg se fedhet
te Iob engem.

Az az, Nem te
vagy az Iob, hogy
mindenható leg,
es bírád é vilá-
got, s mindent
oltalmazd a jókat
es büntesd a kevé-
lieket.

Kevéliek ezt
idől meg lassatok
mely nagy bűn a
kevélieg.

A SZENT IOB

5. Nem defel feithedde es hamissá tehedde te
az en ítéletemet? Auagy büntetheccze te engé,
hogy te magad meg igazicziad.

6. Auagy vagion te neked ollian hatalmas
karod es hatalmad mint az Istennek? Nem-
de menydörgest csinálhaccze te atte paran-
czoló főddal, ammint az Isten dörgest czi-
nál?

7. Nofa mostan ekesithetce meg, es tedd
hires neucse magad ama nag felleges ha-
talmual es erőuel: Nofa oltold fel ma-
gad ekecsseggel, es diczoseggel mint egy fep
drága ruháual.

8. Nofa (ha oly hatalmas vagy mint en) a
te haragodnak bozsonkodó mergét teriezd
ki, es meg látuan minden kevély gonost,
hánd tétoua, es alázd meg az hitlen kevélt:

9. Mégis azt mondom: Minden fele ke-
vély emberre né reá, láld meg ütet, es meg
haituan ueld alá a kevélysegről a kevélt, es
az Istentelen hamissakat, az ő helickbe ronc-
z meg:

10. Nofa mind egetembe a gonosokot egy-
fermind

KÖNYVE.

Fol. 98.

fermind reicz el a porba, es öld meg őket, es
az ő orczaikat föld be a reitekbe valo ko-
porsóba, es temesd el őket.

11. (Ha ezt mielhed,) hát enis vallást tettek te-
neked errül, hogy atte job kezéd es hatalmad
meg tarthat tegedet.

12. Imé lashedza hogy a Behemot, az az okta-
lan barom Elephánt, ackit en csináltam te ve-
led eggiütt (ateremtéskor) (f-noha ollian nag)
de azért vgyian fűvet eszik, mint egy Ökör.

13. S-imé az Elephántnak az ő czombiaijban
vagon az ő hatalma, es az ő erősege, az ő ha-
ának köldökébe vagon.

14. Mikor akaria az ő farkát, mint egy Ced-
rus fát vgy emeli fel az Elephánt, az ő testé-
nek, vagy monának az inaij (mint egy háló)
vg vadnak őse kötözué.

15. Az Elephánt Czontai penig oly erősek
mint ég erczből ontett czúk, es ollian erősek
mint egy vas bot.

16. Ez Elephánt az Isten vtainak es hatalmas
alkotmánynak (az oktan állatok közt) noha 1: Noha az Ele-
fié es első, es elsőör terétetett (a barmok közt.
De azért ammel Isten ez Elephántot formál

Az az, Minden
ható Vrnak mon-
dik ha ezt miel-
ed.

Az Elephánt mi-
eződés.

Behemot: Sid: va-
lami a földön va-
lo állatok közt
nagjob, az híjak
Behemotnak. Va-
lami a vízbe na-
gjob Leuitának.

Dehad: Sid: A
lába közt valo sa-
kia vagy monia
az állatnak.

Nebuffa: Sid:
Erczaczel:

Bb ij

ta, azon

A SZENT IÓB

remtett, de mind
az által Iſtē meg
ólheri őtet, es bír
véle.

ta, azon fel ővedezi ő réaia az ő feguerét, es
meg őlheri (mikor akaria.)

17. Bizoniába ez Elephántnak az hegiek te-
remnek fűvet, es elcedelt, es a mezőnek mindē
elő állati ott iáczanak a hegien, az (Elephánt
előrr.)

18. Az árniékok alatt fekszik az Elephánt, a ná-
das es vizes réteknek reirekibé délel es niuk-
sík.

19. Befedezik az Elephántot a nag' árniék űfak,
es be takariák őtet a foliô viő mellett valo
fűsfak.

20. Imé nagy erőuel vgian be nieli es fel-
sija a foliô vizet, es semmit nem ſiet, sem fél (a
foliô viztől:) Mert vgian azt hiſi ő hog' a Ior-
dan foliô vizét ő az ő fájáb a be ſoltathattia,
es ſihattia.

Mint imé lo hog'
a ſeiet a vizbe
tollia a ſemeig
ſ-vg' iſik: Az Ele-
phántis vg' iſik:

21. Az Elephánt (oly mohon iſik) hog' a ſemé-
uel be fogia a vizet, es mind a ſemeig alá hai-
tia a ſeiet a vizbe, vg' anniéra hog' a fenékét
megéri a viznek, es vgian meg ſiuallia, által
furia az orrát (ammi hegies állat a viő fenékén
vagon.)

22. Nemde a Leuiatant, az az: Ama nag' Ten-
gerbéli

KÖNYVE.

Fol. 99.

gerbéli Céthalat, horoggalki vohaddé a Ten-
gerből: Auag valami kötelet búrítazzé a Ten-
gerbe, hog' az ő nieluget ott meg kőthessed?

23. Nemde horgot verheczé te a Céthal orrá-
ba, vag' amaz tōuis módú ágas ſignonial által
furhaddé az ő poſaiját, vag' kopóltóiat?

24. Nemde meg ſaporittia a Céthal az ő kő-
niörégſit ebbe, hog' te űtet ne báncz, vallion kő-
niörög te neked? (Auag ſól te neked valami
hizelkedő beſédet, es eſedezik te neked?)

25. Nemde ſriget mecze es kőte te veled a Cét
hal, hog' te neked mind örökké ſolgállion?

26. Nemde iáczhatol te a Céthallal vg' mint
ama kis madarkáual? Auag niakon kötthed-
dé őtet hog' atte leániddal legien, es azockal
iáczek?

27. Nemde az haláſó tárfaságok reá gyűlnéké
hog' a Céthalat meg fozzak ſ-megegiék, auag
a kereskedők el ozthattiák ő kőztők es fel-
konczolhattiak a Cét halat?

28. Nemde le niűſhaddé eſes kéſſel az ő búrget,
es a te apró vezſőből kötött varsádat, es edé
niedet, be töltheddé az ő búrúel, Auag az ha-
láſok ſattriát be töltheddé az ő ſeiquel?

Bb ij

Hape-

Leuiatā: Cét hal,
āminēmā Ionāſt
el nielte volt:
Nagy állat mint
eg ház, a Tenger
bē lakik.

Az az, lehetlen
dolog az hog' te
bírj a Céthallal:
Semmit sem fél-
től, neked sem
hizelkedik.

Ziphor Sid: Ve-
reb, vag' czinge.

*Az az. Senki a
Cét halat meg né
foghatta: Ha ki
haragot inije ő
véle meg őli.*

29. Ha penig te reá veted kezedet, es reá támacz
a Céthalra, meg emlékezel bizony arról az ha-
dakozásról, akit a Céthallal mieltől, es töb-
bé nem igiekezel hog ő véle meg víj:

30. Imé annak az ő várasa es reménsége meg
cziallia őret, acki (a Cét halat ki akaria fog-
ni:) Nemde még czák a Céthal kemény tekin-
tetitűlis meg ijed, es le esiké az ember?

Magyarazat.

*R. Folele az Iehona) A Sidók itt kezdik el a Caputot, a neguen
részt, de némely Exemplarok ezt a 39. Caputhoz aggiák. De jobb
ezen elkezdeni az értelemért. Nemde acki.) Ha rob im Scad-
dai ijjfor? Mokiya Elohim ia nena? az az. Nemde acki a minden-
hatóval vetekedik el vohattia es meg győzhetie, es acki Istennel
fóddőzik, felelheté Istének?) Az az. Lehetetle dolog ez hog s ki
Istennel pörölhesse: Senki Istent meg nem fódheti, senki Istén-
nel sem disputalhat, meg sem felelhet Istennek.*

16. *Az ő utainak.) Hu reschit darke el hasso:) Ez Elephánt kez-
deti az Isten utainak, acki őtet ez inálta: az az. Isté a földi álla-
sokküzött leg elősör ez inálta a földből az Elephántot hatodik
napon, es az Isten hatalmaságának első specimé első igie az
Elephánt, meg mutattia hog az Isten hatalmas. Az Elephántot
es barmokat Isté az éberreleg napon teremtetete. Gen: 1.*

Sommaia.

Senki

*Senki Istent ellen nem alhat, senki őtet meg sem fódheti, az
bizonytla az Vr:*

CAPVT XLI. 40.

1. *S*Enki nincz oly mérő ember, acki czák azt,
a Cét halatis, tel merie költeni: Hat ki vol-
na az, acki az en orczaia előtt meg alhatna?

2. Ki volna az acki vőtt elől engem, es elsőb
volna nálamnál, es ki adott elősör ennekem,
hog meg fizessék ő neki? Bizoniába valami
az egh alatt vagion, mindenek enijmek.

3. De mégis nem halgatom el en Istent a Cét
hal tagiait, es az ő hatalmas ereiének állapot-
tiát, s az ő tagiainak fegp kiuánatos el rendelé-
sitis, ammint Istent el rendeli, (meg mon-
dom.)

4. Vallion kiczóda ielentette ki, es ki vont
le a Céthal kontóse folsó részét, es ki ment
volna be (a Céthal torkába) ama figonios
horoggal, hog a két poszájának vesse, es (ki
vohassa?)

5. A Cét hal orczaia aitaits es kopóltóitait,
vallon ki nitotta meg, es az ő fogainak rőt-
tenetességét minden kerületit ki látogatta
meg?

*Az az, Czák az
Elephántal, a Cét
hallal se bír te,
azt sem mered
haragra indítani?
Hát te Iob hog
merys en velem
vetekedni?*

*Rom: 11. Hier:
50. Hát papa, a
Satan az ember
mit mündhat őve-
nek a bűnnel táb-
bet? 1. Cor. 13.
4. 2. Cor. 3. 4.*

*Az az, Senki a
Cét halat meg né
nyúshattia, mert
semit élés késs meg
né foghattia az ő
hejait. Senki meg
sem foghatta.*

Vgian

A SZENT IOB

senki a Céthal-
nak az ő heiait
nem érthet.

6. Vgian keülykedik az ő pais formáiú ke-
mény, es erős heiaij alatt, mely heiaij őfüe fog
laltattak foros peczéttel, es egy másához valo
kötözéssel. Eggik heia a másik heiahoz foglal-
tatot, (mint egy feguer derék) s-vgian egy-
mást erik. Vgy annigra hogy meg csak a fél
sem mehet be az ő heiaij között.

7. Eggik a másikhoz fegeztetett, s-mindenik
eg mást eri: es vga őfüe vadnak kapczólua, s-
eg mástul el nem válaftathatnak.

8. A Céthal mikor izél, es ptűfög, vgiä ründök
lő világ vagió az ő ptűfögésébe, es az ő femei
ollianok, mint az hainálnak az ő feme hiaij, es
el teriett ueres világossági, es fénieij.

9. A Céthal fáiából lámpások fábafü világossá-
gok fārmaznak ki: Es a fēennek fīkrāj omla-
nak ki:

Az az: Vgian
fīkrājik fēnlík,
es eg a Céthal fā-
ia, es langal mikor
kopogat, es meg
baragfīk.

10. A Céthal fáiából vgiä fűst iü ki, es ugian bu-
zóg az orra es göfölög mint a forró viz a fazék
ba, es üstbe.

11. Az ő léhelletüel, es fūnásūal az holt fēnet,
es űőgetis fel gyūitua, es vgian lāng iü ki az ő
fáiából.

12. A Céthalnak az erő ániakāba vagion: Es a
keferő

KÖNYVE.

Fol. 101

keferő félelmes bánat, ki űzettetik ő előle ő-
rül, es semmit nem fél.

13. A Céthal hufainak részei egy mást erik, es
mint eg forrás, es űntés merő az ő teste, es nem
hailodoz tētoua.

14. Az ő fūue oly igen erős es kemény mint
eg kü, es mint az also malom kü ollian igen
forrásos, es erős.

Lazuk: űntés, es ő
füe forrat, mit eg
kü.

15. A Céthal habozása es fel emelkedésétül, meg
ijednek vgian meg amaz Tengeren iáro erős
nepekis, es az ő nag félelmek es ijedések miatt,
meg tiētittiák ő magokat a vitézek, (es meg
ueftik magokat.)

Itthatau: Id est,
Lotium & ster-
cus emitit, Az
az, ijettekebe e-
hānniák a bará-
tok, es papa része.

16. Ha valaki penig ő hozzá vág, es meg illeti
feguerrel, az ellen ő csak fel sem kel barlangiá-
ból, a dārda, kopia, es az hegieftör, es nijl nem
akad meg ő benne, (es semmit nem fog raita.)

Sijria: Sid: Itt he-
gies tört, nilat ie-
giez, nem pān-
ezel.

17. A Céthal csak olliannak véli a uasbol czi-
nált feguert, mint csak eg polyuāt es pořdor-
iāt, es az erczes aczelből csinált feguertis mint
eg reues fāt, csak olliann ak tartia.

18. El né futtattia a Céthalat az ijnek az ő fia,
auagy a nijl, es a parittiabéli kemény kőnek,
finte mint eg gaz, es pozdoria, olliannā változ-
nak ő clōtte.

Cc

Mint

19. Mint a pozdoria csak olliannak böczültet
neck a Céthal előtt, az hadakozó berbámok, es
csak neueti a dárdának es hellebárdnak raza-
sát, s-nem fél tüle:

*Az az, Oly igen
kemény héj: va-
gion, hog a Ten-
ger seneken valo
hegies állatok se
mit neki nem art
hatnak.*

20. A hol fekszik a Céthal (a Tengerbe) vgyan
nag hegies es eles czérepek es (czygák vad-
nak), de ő a nag kemény darabos es hegies he-
lien, finte vgian fekszik mint eg lág saárba.

21. A melséget finte vgian forróuá téfi es buzo-
gtatua, mint eg fazék forrót (a fén:) A Téget
ollianná téfi a Céthal mint a kép irók mosára
ackibe fok féle finte törnek őfüc.

22. A Céthal vtán vgian félik az őfüeny a vi-
zé, ackin el megie, mint eg taiték olliá feiérnek
tecczik a Cét hal nag habozása miatt meg v-
gian amaz őruénies Tengeris.

*Az az, No ha il-
lien nag hatalmas
állat, semmit ne
fél: Azert a föl-
dön vgiá semmi
hatalma nincs:
Mifé: semmi a
földön ncz hoz-
za ha onló. De
az ő gorb.*

23. Ninczen a poros földön ennek az ő hatalmas;
noha ez vgy teremtetett hogy felelemnélkül
legien.

24. Minden fel emeltetett nag állatot meg lá-
ruán meg vtállia: Minden keucly fiakon ez
a Céthal fűkirály:

Magyarazat.

Szoros

6. Szoros pecziéttel. Sagar hotam zár:) Be zárrattatott Soros
pecziéttel.) Az az, Mint a mely marhat pecziét alá zarnak, sen-
ki hozzá nem tér: Ig Isten pecziét alá zárta, be foglalta a Cét
halat, semmi hozzá nem tér, neki sem árt hat.

Sommaia.

Iob vallást téssen bűnéről, bűnéssé haggia magát, feddi Isten a
Iob barátit, Iob kőniörög az ő barátit, es ismeg meg gazdagul a
Iob.

CAPVT XLII.

1. Elele Iob a I E H O V A N A K f-monda: Meg Iob szól:
Felmérttem en ezt hog te mindent tehec, es Valamit Isten vó-
meg nem tiltathatik te túled a gondolat, (ha- getet, a nak meg
nem mindent tucz, es ammit vgeztél meg kell lenni: Psalm:
135. Esai: 6. 46.

2. Kiczóda az acki el reitette vala az ertelem
nélkül valo tanáczt, es (Isten ellen ertelem-
nélkül sôla: En vagiok Iob az acki vgy sôltá,) Az az, En Iob I-
De azert ertelenkettem, s-im most vgiá meg sténel akarék por-
ielentem, hog ammit montam azt en nem r leni, hog engem
tettem. Czúdaltos dolgok iúúének ki en túlé, oknélkül bűntett,
de en imé nem vöttem esembe az en ertelmé igazítani akarám
fôlôtt valo czúda dolgokat. magam, Isten a-
karám vadlani, en
belondul sôltam,

3. Kérlek azert Vrá, hald meg, s-im en sôlok Mert lam az I-
s-meg kérdlek téged, te penig Vram, teg tudós stén tutta értette
sá abba engem ammit kérdek. az en dolgo mat.

Cc ij

Ez előtt

A SZENT IOB

* Az igaz peni-
tencia mogia: Ni-
hamti:) az az:
Meg változtat-
es ki térek abbol
ammit miettem,
Hog en morgot-
tam te ellened.
Hát tijs utállia-
rok a gonoságot
ha meg akartok
éérni. Psu: 27. 34.
Tit. 2. 3. 2. Tim:
2.
Ebbe igazat mo-
ntak hog Istent
diczérték métet
ték, igazságát, ha-
zalmát magasztal-
ták, az embert penig Isté előtt hamis-
sá töték. De é kettőbe hazudának: Első: hog I-
sten Iobbot á Czegéres bűnért veri mint hamissat. Másik, Hog ezt monák hog
Isten az igazakat óstalmazza, keduck serént tartia, háborút itt é világos reátok
nem bozát. Az hitleneket penig itt é világos el veszi, niomorult tartia. Mert
az igazakat itt veri, á fátiaakat hisztallia: Végre őket el veszi, az igazakat meg álga.
Panim:) Sid: Tu-
ok boru, ökör.
Az élő sentek
az élő kért kő-
iöröghetnek: De
nem az holtak
az élő kért, sem

4. Ez előt Vram csak fülnek hallásául hallot-
talak vala téged, im mostan penig (Vr Isten)
az en fimeimmelis látak tégedet.
5. * Most azért azt mondom: Vtálom és átko-
zom (ammit értelemnélkül fűgőttem) bá-
nom f-meg változtattam azt, es ki tértem be-
lőle, ackit meg ielentek á porba es hamuba
valo fekuéssel,
6. Lőn penig es az vtán, hog á I E H O V A meg-
felele, es főla Iobnak ezekre é befédekre: S-
monda á I E H O V A á Themanbéli Eliphaz-
nak: Fel geriedett az en haragom te read, es
atte két barátidra: Mert nem főlátok tij en ér-
tem, auag en felőlem, valo igazat, vg ammint
az en főlgám á Iob igazat monda en felőlem:
7. Most ezért en Isten ezt paranczólom nek-
tek, hog fogiatok ki (á niai kőzzül) hét ökrő-
ket, es hét kosokat, f-mennietek az en főlgám
hoz á Iobhoz, es ezeket olaba: az az. fel vitt
meg eget áldozat ul áldozzatok meg enneké,
tij ma-

KÖNYVE.

Fol. 105

- ti magatokért: es az en főlgám á Iob kőniő-
rőg nekem, tij értetek. Mert ha en á Iobnak
orczaát nem néfném (es értetek valo kőniőr-
gését) en czélekedném ti veletek atti bolond-
ságtok serént, f-meg gyaláznalak titeket, (de
nem mielem:) Mert nem főlátok en felőlem
ug igazat, ammint az en főlgám á Iob igazat
monda.
8. El menének azért á Themabéli Eliphaz, es
á Suchbéli Baldat, es á Naamabéli Zophar, es
finte vg czélekedének, ammint az Vr ő nekik
monta es paranczolta vala: Fel véuc á I E H O-
V A á Iob orczaát, az az, io keduel meg halga-
ta az ő barátiért valo esedezését.
  9. A I E H O V A is penig megfordita á Iobnak az
ő fogságát, az vtán hog kőniörge az ő baráti-
ért, es mindenét valami iofági valának á Iob-
nak, két annicual faporita es többite meg:
  10. Ez vtán azért minden attiafiai, barati es
hugai, es mind azok ackik annak előtte Iob-
bot esmérték vala á Iobhoz menének, es á Iob
házába, Iobbal eggiüt kenieret quének, es iöl
lakának ő véle: Szűuők hasad vala raitok
anniera fanniák vala őtet (az ő attiafiai,) azert-

Iobnak Isten mi-
nden el veszt io-
ságaert két an-
nicu ad: Hát bi-
nek ti sem vallo-
rok káre. ha az
ő probaiát beké-
uel benueditek.

A SZENT IÓB

azert vigasztalliak vala őtet mind azokból a niaualiákból, ackiket a I E H O V A a Iobra hozot vala.

11. Ki ki mind azert Iobnak az ő (baráti et atiafiai közzül) adának Iobnak eggeg tehent, es eggeg aranyból czinált fülbe hordozó ékeséget.

12. A I E H O V A I S penig vegre (az háború vtán) sockal inkább meg áldá, es több ióual látogatá, hog nem mint az előtr: Mert czák Iuhais tizen négy ezer vala. Hat ezer Teuëij valának, ezer fántó Ökreij, es ezer Szamári valának:

Iuha Iobnak
14000.
Teuëij. 6000.
Ökrök. 1000.
Szamárok.
1000,

13. Lúnek is meg hét fiaij, es három leánij a Iobnak: Es hiuá az eggik es első leániának neuét Ieminának, a másik leániát hiuá Kezianak, a harmadik leániát hiuá Keren-hapuknak:

14. S-nem találtathatának penig ollian fegp az fonijállatok mind az egész földön is, amminémű fegpek a Iob leánij valának: Ada penig a leánioknak az ő attiók a Iob, örökséget, es oštozó reft az ő fiaij között:

15. Elé penig a Iob ez háborúság es próbálás vtán fáz negyuen estendeig, es latta méngből fármazott fiaijt, fiaijnak fiaijt, es vnokáinak fiaijt-

KÖNYVE.

Fol. 104.

fiaijt, negied ijzjg: Es finte ackor hala meg hog vén vala, es finte meg elégedett vala az ő cleti napiaival, s-eleget élt vala. finis.

Magyarazat.

7. Mint a Iob) A Iob igazat monda Isten felől, de ő maga felől nem érte igazat busultaba, mikor magát menti es igazítja vala, mint ha Istennek semmi gongja nem volna reiaia. Iolletet eze ketis meg valla Ister f. Iól, de busultaba, a barátira való harag iaba sólt ollat kit nem kellett volna. Im lattiátok hog Isten Iob bot igazítja, es ő boldgáinak mongia. Hát acki a Iob könyűt tagagóia harag erinek.

13. Hiua neuét.) Az elsőnek neué Iemina, az aznap fénie, ündöklő orczái, mint a nap: Másik. Kezia. az az: Cassia. Szép ündüklők fekete színű, mint ama szép patica serfám, ac kigen ündöklők. Keren-hapuk az az, Szinadó f. fiek tartó. Záró Belencze. Keren-saru: Hapuk. Stibium. fucus. Cerrussa: Mert mint a mely orczát meg kennek az áll feteckel ündöklők: Ig a kissebik leania orczáiá szép volt, mint ha kente fente volna.

*feljegyeztem az istent fars
meg az ő igazságait
amint az ő könyve
Mik a Hájnal es Háj
fel támad a Iob könyve*

A 7OB KÖNYVENEK
fordításának a Sidoból es deák Commen-
tekből, vége ez, xxx. Aprill: per
Petrum Melium; Debrecini. A.D.
M. D. LXV.

